

Afdeling Strategie en Ontwikkeling
Steller L. Smit/ M. van der Weij
Onderwerp Afhandeling moties voorjaarsdebat 2012

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon (050) 367 76 18 Bijlage(n) 4

Ons kenmerk BD.12.3170175

Datum 20 JUL 2012 Uw brief van 29-6-2012

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Op 27 juni j.l. heeft uw raad tijdens het voorjaarsdebat een aantal moties aangenomen. In deze brief geven we aan hoe we die moties willen afhandelen.

Bijgaand treft u ook de vierde recessie rapportage aan. In 2012 bent u door middel van de recessie rapportage drie keer geïnformeerd over de verwachte risico's en tekorten. We hebben toegezegd u elke twee maanden te informeren over de actuele stand van zaken. Bij de begroting 2013 volgt de volgende recessie rapportage.

1. **Motie geen cultuurwoestijn in het Noorden**

Met deze motie vraagt u ons de culturele instellingen uit het noorden te blijven ondersteunen in de lobby om aandacht te blijven vragen bij de Staatssecretaris van cultuur voor de onevenredige verdeling van cultuurbudgetten ten opzichte van het noorden en deze ongedaan te maken. U vraagt ons ook deze motie aan de leden van de Tweede Kamer te doen toekomen.

Wij hebben u de afgelopen periode uitgebreid geïnformeerd over de activiteiten die ons college –zowel zelfstandig als gezamenlijk met andere overheden- richting het kabinet en de Tweede Kamer onderneemt om tot een meer evenwichtige spreiding van Rijksmiddelen te komen. Wij blijven uw raad in aanloop van de definitieve behandeling van de Rijkscultuurnota op de hoogte houden van onze inspanningen en de resultaten.

Wij beschouwen de oproep aan de staatssecretaris van Cultuur dan ook als een steun voor onze inzet en wij zullen deze motie aan de tweede Kamer toesturen.

2. **Motie Groene stroom 24/7!**

Uw raad wil dat wij in overleg treden met partijen als KEMA, Energy Valley, etc. over de haalbaarheid van een experiment dat tot doel heeft lokaal opgewekte zonnestroom op te slaan en de opgeslagen energie op piekmomenten weer in te zetten. U wilt dat wij hiervoor zonodig 3 tot 4 hectare grond beschikbaar stellen en u wilt dat wij u uiterlijk 31 december 2012 over de voortgang informeren.

Uw motie past prima in ons programma "Groningen geeft Energie". Wij zeggen toe om in overleg te gaan met de genoemde partijen om te kijken of er een experiment opgezet kan worden. Daarnaast zullen wij ook andere partijen benaderen, zoals grondeigenaren die geschikte percelen in hun bezit hebben. Wij zullen in december uw raad een eerste verkenning voorleggen.

3. **Motie Armoedebeleid**

U spreekt met deze motie uit dat het zoveel mogelijk in stand houden van het bestaande pakket aan voorzieningen uit het armoedebeleid uitgangspunt is voor het vormgeven van het nieuwe armoedebeleid.

Bij het opstellen van de begroting voor 2013 houden wij rekening met de in de motie verwoorde mening van uw raad.

4. **Motie Mensenhandel**

U verzoekt ons afhankelijk van de uitkomsten van de expertmeeting mensenhandel maatregelen te treffen om de zorgcoördinatie bij de aanpak van mensenhandel te waarborgen.

Ons college deelt het belang dat de indieners hechten aan de werkzaamheden van de zorgcoördinator. Een deel van de financiële problematiek lijkt het gevolg van toestroom van buiten de regio Groningen.

Indien dit vermoeden wordt bevestigd, zal de burgemeester deze problematiek op korte termijn bij de minister van sociale zaken aan de orde te stellen.

Tijdens de expertmeeting op 12 juli jl. zijn de voor de zorgcoördinatie van slachtoffers van mensenhandel beschikbare middelen nauwelijks een punt van aandacht geweest.

Wij willen onderzoeken of we binnen het bestaande subsidiebedrag meer middelen kunnen vrijmaken voor de zorgcoördinatie.

Bijvoorbeeld door een andere organisatorische inbedding van de ketenregisseur. In het najaar zullen wij u hierover nader informeren.

5. Motie Integratie & Emancipatie

U vraagt ons tweejaarlijks de stand en ontwikkeling van de integratie en emancipatie in de stad Groningen te onderzoeken. U wilt dat wij de uitkomsten van dat onderzoek in 2013 voorleggen aan uw raad en betrekken bij de behandeling van het integratie- en emancipatiebeleid.

In onze brief van 29 mei jl. (BD12.3118532) hebben wij u naar aanleiding van vragen uit de raadscommissie bij de rekening 2011, geschreven dat wij in juli 2013 komen met een evaluatie van zowel de Emancipatienota als het integratiebeleid. Wij zullen dan aangeven op welke wijze we een tweejaarlijks onderzoek naar de stand en ontwikkeling van de integratie en emancipatie in de stad Groningen, hiervan onderdeel kunnen laten zijn.

6. Motie Noodopvang

U verzoekt ons in de begroting 2013 tenminste het bedrag dat in 2012 voor noodopvang van asielzoekers en vluchtelingen is uitgetrokken te handhaven. Wanneer er indicaties zijn dat dit bedrag tekort schiet, wilt u dat wij het bedrag verhogen.

In de begroting 2012 is een bedrag van 265.000 euro beschikbaar. Bij het opstellen van de begroting 2013 maken we opnieuw een inschatting van het geheel aan voorzieningen dat nodig is voor deze doelgroep.

7. Motie 'Onderwijshuisvesting van woorden naar daden'

U verzoekt ons voor de begroting 2013 te komen met een eerste opzet van het aangekondigde Masterplan. U wilt dat wij daarbij verkennen of door een meer efficiënte besteding van het onderwijshuisvestingsbudget de uitvoering van de Kadernota dichterbij te brengen is. U wijst daarbij op de mogelijkheid tot samenwerking met de schoolbesturen rond opdrachtgeverschap en op de bundeling van beheer en onderhoud van Vastgoed in de gemeentelijke organisatie.

Het opstellen van een Masterplan vraagt om zorgvuldige voorbereiding met de betrokken partijen. Wij hebben u toegezegd dat wij het Masterplan in maart 2013 aan u voorleggen.

Na de zomer ontvangt uw raad een eerste voortgangsrapportage op de Kadernota Onderwijs, waarin we ingaan op de financiële opgave en de vertaling daarvan voor het onderwijshuisvestingsbudget. Ook besteden we aandacht aan de samenhang van het binnenklimaat/duurzaamheid, de betrokkenheid en participatie van scholen en schoolbesturen.

Bij de uitwerking van de kadernota nemen we ook de mogelijkheden van samenwerking tussen gemeente en schoolbesturen rond thema's van opdrachtgeverschap, gecombineerde uitvoering, e.d. mee. Over mogelijke bundeling van beheer en onderhoud van het maatschappelijk vastgoed binnen de gemeentelijke organisatie is uw raad onlangs geïnformeerd met de brief (en bijlagen) van 21 juni 2012, BD12.3141681. Korthedshalve wordt verwezen naar bijlage 3, pag. 8, onder 19.

8. Motie Regiotram

Uw raad spreekt uit dat bij de huidige stand van de gemeentelijke financiën de Regiotram niet door kan gaan.

De motie wordt betrokken bij de voorbereidingen van de begroting 2013.

9. Motie focus op sport

U constateert dat we stevige ambities hebben geformuleerd op het gebied van de sport. U bent van mening dat er meer focus op sport nodig is om de gestelde ambities te halen en dat daar ook de benodigde middelen bijhoren. U verzoekt ons daarom voor de begroting 2013 in beeld te brengen wat er voor nodig is om de gestelde doelen en ambities voor sport en bewegen te bereiken.

Wij gaan deze motie uitvoeren en u ontvangt hierover in september een brief.

10. Motie heroverwegen inzet ISV-middelen

U verzoekt ons bij het opstellen van de begroting 2013 bij de heroverweging van ISV-middelen als bezuinigingspost meer inzicht te geven in de status en geschiedenis van de genoemde projecten, in het mogelijk hanteren van de kaasschaafmethode en in het aangeven van de consequenties van stopzetten c.q. 'kaasschaven'.

Bij het opstellen van de begroting 2013 geven wij bij de heroverweging van ISV-middelen als bezuinigingspost meer inzicht in de status en geschiedenis van de genoemde projecten. Daarbij gaan wij ook in op het mogelijk hanteren van de kaasschaafmethode en de consequenties die hierbij horen.

11. Motie fietsobstakels

U vraagt ons uw raad inzicht te geven in de oplossingsrichtingen van de problematiek van fietsobstakels en advies te geven over een straf- dan wel bestuursrechtelijke handhaving.

Wij zijn het met uw raad eens dat wij er alles aan moeten doen om een veilige fietsstad te zijn voor onze inwoners. Om meer inzicht te kunnen geven in de oplossingsrichtingen van de problematiek van fietsobstakels, maken wij een korte inventarisatie van deze materie. We willen een inschatting maken van hoe groot dit probleem is in Groningen. Daarbij maken wij gebruik van het onderzoek dat is uitgevoerd door de verkeerspsychologen Eva Fabriek en Dick de Waard. Aan de hand van de inventarisatie en inschatting brengen wij eventuele oplossingen voor dit probleem in beeld. Wij verwachten uw raad hierover in november nader te kunnen informeren.

12. Motie samenwerking SoZaWe & iederz

Met deze motie vraagt u ons de samenvoeging van de diensten SoZaWe en iederz te onderzoeken en uw raad voor de bespreking van de begroting 2013 te informeren over de effecten hiervan voor de gemeentelijke organisatie en dienstverlening.

Nog deze maand leggen wij uw raad de "[Re-]visie Zicht op werk & participatie in Stad' voor. Hierin schetsen wij onze visie op de uitvoering van de re-integratie- en participatietaken binnen de Wwb en de sociale werkvoorziening. Eén van de maatregelen is dat wij willen bouwen aan een nieuwe uitvoeringsorganisatie. Hierin willen wij binnen de veranderende kaders zo effectief en efficiënt mogelijk dienstverlening bieden aan werkzoekenden die niet op eigen kracht deel kunnen nemen aan de arbeidsmarkt.

Deze nieuwe uitvoeringsorganisatie bestaat in ieder geval uit de diensten SOZawe en iederz. Onze visie ligt daarmee in lijn met uw motie. Zodra uw raad de visie heeft vastgesteld, starten wij met de uitwerking.

13. Motie proefdiervrije schoonmaakmiddelen

U vraagt ons in het bestel van de nieuwe aanbesteding het onderdeel proefdiervrij op te nemen, hieraan een significante weging toe te kennen en ook het onderwerp milieuvriendelijkheid in het bestek op te nemen.

Met schoonmaakmiddelen zelf worden geen dierproeven uitgevoerd.

Met bestanddelen van schoonmaakmiddelen wel.

Schoonmaakmiddelen waarvan de grondstoffen dierproefvrij zijn, zijn (nog) niet beschikbaar. Vanwege deze situatie is het niet mogelijk om een criterium met betrekking tot proefdiervrije schoonmaakmiddelen te formuleren.

We zullen bij de nieuwe schoonmaak aanbesteding het onderdeel milieuvriendelijkheid en dierproefvrij specifiek opnemen en hieraan

de nodige waardering verbinden. Dit geldt ook voor de aandacht voor schoonmaakmethoden die minder of geen schoonmaakmiddel gebruiken, zoals de microvezel technologie. In het grootste deel van de gemeentelijke gebouwen wordt met deze techniek gewerkt waarbij er geen schoonmaakmiddel wordt gebruikt.

Toezeggingen

Tijdens het Voorjaarsdebat zijn de volgende toezeggingen gedaan.

- Voor de begrotingsbehandeling in november krijgt de raad een overzicht van de financiering + control op de grote projecten.

Wij komen deze toezegging na. Vooraf consulteren wij uw raad over welke vragen u beantwoord wilt zien.

- Wethouder Dekker vat de suggestie van de PvdA m.b.t. een mediator als volgt op: 'misschien hebben we een soort guidance nodig van een derde, die ons helpt en ondersteunt in het ontwikkelen van misschien een hernieuwde RSP-visie voor de bereikbaarheid van de regio en van de stad. Hier gaan we niet alleen over, de burgemeester zal contact opnemen met de voorzitter van GS en deze suggestie aan hen voorleggen'.

We hebben uw wens reeds bij de provincie aan de orde gesteld.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

BIJLAGE I

AANGEHOUDEN MOTIES

1. Motie 'haal de kracht niet uit G-kracht'

VERWORPEN MOTIES

1. Motie zichtbaar duurzaam
2. Motie uitwerking Handvest diversiteit bij congressen en conferenties
3. Motie geen onderzoek Zuidelijke Ringweg
4. Motie geen verhoging woonlasten
5. Motie personele bezuinigingen
6. Motie begrafenisleges
7. Motie 'BouwJong op orde'
8. Motie 'Weerstandsvermogen op peil'
9. Motie voorlichtingscampagne gevolgen eten van vlees
10. Motie opvoedingscursus honden Stadjerspas
11. Motie Handen af van Duurzaamheid!
12. Motie alternatief Regiotram
13. Motie van Treurnis
14. Motie geen heroverweging Zuidelijke Ringweg
15. Motie spoorlijn naar Heerenveen
16. Motie lastendruk moet omlaag naar een realistisch peil
17. Motie geen stijging van de prijzen van het Openbaar Vervoer

INGETROKKEN MOTIES

1. Motie eerst de tram
2. Motie 'Bslim op de basisschool'
3. Motie proefdiervrije schoonmaakmiddelen (II)
4. Motie kleinere gemeentelijke overheid

Afdeling   Strategie en Ontwikkeling
 Steller   M. van der Weij
 Onderwerp   afhandeling vragen raadscommissies rekening 2011

De leden van de raad van de gemeente Groningen
 te
 GRONINGEN

Telefoon	(050) 367 76 18	Bijlage(n)	4	Ons kenmerk	BD 12.3118532
Datum	29-05-2012	Uw brief van		Uw kenmerk	

Geachte heer, mevrouw,

Op 23 mei 2012 heeft u in verschillende raadscommissies de programma's van de gemeenterekening 2011 besproken. Tijdens die commissies is een aantal vragen gesteld, waarvan wij hebben toegezegd deze te beantwoorden voor de raadsvergadering over de rekening op 30 mei aanstaande. In deze brief beantwoorden wij die vragen. We hebben een papieren en een digitale versie van de bijlagen in de visietrommel gedeponeed.

PROGRAMMA 2 ECONOMIE EN WERKGELEGENHEID-COMMISSIE W&I

Toelichting op aantal startende ondernemingen en het aantal bedrijfsvestigingen

In de commissie is verduidelijking gevraagd over de groei van het aantal startende ondernemingen en het aantal bedrijfsvestigingen en de relatie met de verplichte inschrijving bij de Kamer van Koophandel.

Een nadere toelichting op de mogelijke oorzaken voor de groei van het aantal startende ondernemingen is nodig. Het vertekende beeld als gevolg van de verplichte inschrijving bij de Kamer van Koophandel treedt voornamelijk op in 2010, met een licht na-ijleffect in 2011. De Kamer kan geen eenduidige verklaring voor de stijging van het aantal starters geven. Een vermoeden is dat vanwege de recessie mensen kiezen voor het opzetten van een eigen onderneming als alternatief voor loondienst. Dat geldt met name voor jongeren en studenten. Wij komen met de stijging van 10,9 % boven het landelijke gemiddelde van 9% uit.

Cijfers Binnenstadsontwikkeling

In de rekening staat bij een aantal onderdelen binnen het Deelprogramma "Binnenstad en Toerisme" vermeld dat we de resultaten over 2011 dit voorjaar verwachten. Wij hebben toegezegd u nader te informeren over de actuele cijfers.

Het aantal overnachtingen in 2011 vindt u in onderstaande tabel. Het aantal bezoekers aan de binnenstad, de omzetgegevens en andere indicatoren zijn onderdeel van de detailhandelsmonitor. De monitor zullen wij u eind juni voorleggen.

overnachtingen in Groningen met en zonder sterren in 2011	
Hotels met sterren	300.924
Hotels zonder sterren	40.422
Campings	18.810
Jachthavens	2.812
B&b's	18.844
Totaal alle accommodaties	381.812

PROGRAMMA 3 JEUGD EN ONDERWIJS- COMMISSIE O&W

Project gezonde en veilige school

In uw raadscommissie is gevraagd of het project gezonde en veilige school is gestopt.

In "Stad om op te groeien", Kadernota Integraal jeugdbeleid Groningen 2011-2014- nummer BD11.2509186- is vastgesteld dat het project Gezonde en Veilige School stopt met ingang van augustus 2012. Concreet houdt dat in dat scholen niet meer ieder jaar een subsidie kunnen aanvragen voor het bekostigen van activiteiten op dit gebied. Door inzet van vele activiteiten zetten wij als gemeente al een heleboel middelen in op dit gebied. U moet dan denken aan concrete projecten die van uit het gezondheidsbeleid 'Samen Gezond in de Stad' worden gedaan. Een aantal voorbeelden is: de methodiek 'Gezonde School' die de GGD uitvoert; de subsidiëring van B-slim; het subsidiëren van preventieprogramma's in het onderwijs etc.

PROGRAMMA 4 WELZIJN, GEZONDHEID EN ZORG- COMMISSIE O&W

Kosten Lijkschouw

Uw commissie heeft gevraagd waarom de gemeente de kosten voor lijkschouw bij euthanasie betaalt.

Een lijkschouw vindt plaats op grond van de Wet op de lijkbezorging en in het geval van euthanasie de Wet toetsing levensbeëindiging. Ingevolge artikel 4 van de Wet op de lijkbezorging verschaffen Burgemeester en Wethouders gelegenheid tot het doen schouwen van lijken en benoemen zij één of meer gemeentelijke lijkschouwers. De kosten van een lijkschouw worden conform artikel 8 van de V&GR-regeling (gemeenschappelijke regeling) in rekening

gebracht bij gemeenten. Bij levensbeëindiging op verzoek of hulp bij zelfdoding schakelt de behandelende arts conform regelgeving altijd de gemeentelijke lijkschouwer in.

Termijn evaluatie Emancipatie en Integratie

Uw commissie vraagt naar een realistische termijn voor de evaluatie emancipatie - en integratie beleid.

We verwachten in juli 2013 met een evaluatie van zowel de emancipatienota als het integratiebeleid te komen. Op basis daarvan zullen we kijken in welke vorm we het beleid zullen voortzetten.

Hulpverlening aan plegers

In het kader van huiselijk geweld wordt op pagina 99 gesproken over dat de hulpverlening aan plegers en de totale systeemaanpak voor verbetering vatbaar is. Over welke knelpunten hebben we het?

De knelpunten zijn verschillend van aard. De plegerhulpverlening en de systeemgerichtheid moeten verbeterd worden, door meer afstemming tussen de hulp aan pleger, slachtoffer en kinderen. Daarbij is er een financieel tekort op de uitvoering van hulpverlening bij een huisverbod.

In juli hebben wij u de rapportage huiselijk geweld toegezegd. Hier kunnen dan de zaken uitgebreid worden besproken.

Consulten Straat Prostitutie Project

Uw commissie vraagt zich af hoe het kan dat in het afgelopen jaar minder consulten hebben plaatsgevonden in het Straat Prostitutie Project.

Aangezien er bij het StraatProstitutieProject sprake is van een zeer kwetsbare groep vrouwen is het van belang dat er niet veel wisselingen plaatsvinden in de personele bezettingen. Dit kan namelijk weerstand oproepen. Wij willen juist een band hebben en krijgen met de vrouwen omdat op die manier er ook beter een hulpverlenersrelatie kan worden opgebouwd. Daarom is het niet wenselijk om tijdelijk personeel in te zetten als dat nodig blijkt te zijn. Daarnaast werd er op hetzelfde moment een nieuwe collega ingewerkt. Op dit moment hebben we weer een vaste bezetting.

Bij deze sturen wij u de juiste cijfers. Per abuis zijn de verkeerde aangeleverd. Hoewel er terugval is, blijkt deze uiteindelijk minder groot dan eerst gedacht.

StraatProstitutieProject	2009	2010	2011
Consulten	261	224	207
Soa-testen	136	107	105
Aantal positieve soa's	35	31	29

PROGRAMMA 7 VERKEER- COMMISSIE B&V

Toelichting aantal auto's binnencordon

U heeft gevraagd naar het aantal auto's in het binnencordon en hoe de toename verklaard kan worden.

De doelen voor wat betreft het autoverkeer richten zich op het aantal auto's op het binnencordon en het aandeel auto binnen de modal split. Dit zijn twee aparte grootheden. Het eerste cijfer zegt iets over het aantal auto's dat op een gemiddelde werkdag het binnencordon passeert. In 2011 is dit toegenomen tot 247.200 (ofwel ruim 1%) ten opzichte van 2010. Dit gegeven wordt bepaald met behulp van de gemeentelijke verkeerspunten die op alle wegen/straten staan die de grens van het cordon kruisen. Overigens geldt als binnencordon het gebied binnen de Westelijke Ringweg - Spoorlijn Groningen-Sauwerd - Noordelijke Ringweg - Van Starckenborghkanaal - Eemskanaal - Oude Winschoterdiep - Zuidelijke Ringweg.

De toename op het binnencordon van 1% is gering en kan diverse oorzaken hebben. De weersomstandigheden kunnen meegespeeld hebben, maar ook omleidingsroutes en wegwerkzaamheden op andere wegen kunnen de oorzaak zijn. Een kleine fluctuatie in de hoeveelheid autoverkeer op het binnencordon is normaal. De laatste 10 jaar is het aantal auto's op het binnencordon ongeveer gelijk gebleven met soms een kleine afwijking van maximaal 1%. Ten opzichte van 2009 (het jaar ervoor) is het aantal auto's op het binnencordon in 2011 juist met 1% gedaald. In de periode 2006-2011 was het aantal auto's op het binnencordon het laagst in 2010.

Aandeel auto in de modal split

De modal split geeft aan hoe de verdeling is tussen het gebruik van de verschillende modaliteiten (auto, fiets, bus, etc.) binnen de gemeente Groningen. Omdat dit gegeven nauwelijks meetbaar is, wordt gebruik gemaakt van het verkeersmodel. Dit verkeersmodel wordt eens per 4 à 5 jaar gebouwd, het meest recente verkeersmodel heeft als basisjaar 2008. In 2011 is het aandeel auto in de modal split licht toegenomen ten opzichte van 2004 (overigens is het aandeel auto in de modal split gebaseerd op 2008 (en niet op 2011), zie de voetnoot die onder de tabel staat op blz. 157, gemeenterekening 2011).

De toename van het aandeel auto in de modal split kan diverse oorzaken hebben. Te denken valt bijvoorbeeld aan de bouw van een aantal woonwijken dat verder van de binnenstad ligt waardoor het autogebruik relatief gezien stijgt. Belangrijker is wellicht het feit dat dit cijfer betrekking heeft op 2008, dus eigenlijk nog voor de echte (financiële) crisis. Het is zeer goed mogelijk dat het aandeel auto in de modal split voor 2011 lager zou uitkomen.

Duurzame brandstoffen

U heeft ons gevraagd of uw raad de komende tijd iets kan verwachten op het gebied van het aandeel duurzame brandstoffen in het gemeentelijk wagenpark.

Wij blijven bezig ons wagenpark zo duurzaam mogelijk in te richten en ook het aandeel duurzame brandstoffen te vergroten. Voor 2012 staan er een aantal projecten gepland. Twee voorbeelden zijn: we gaan een proef met 'gas to liquid' brandstof als vervanger van dieselbrandstof bij de wijkpost Selwerd. Deze brandstof wordt gedestilleerd uit aardgas en zorgt voor een

schonere verbranding en minder geluid. Ook gaan we bandenspanningindicatoren plaatsen op dienstvoertuigen zodat er minder brandstof wordt gebruikt.

Commercieel plan parkeerbedrijf

U heeft ons verder gevraagd wanneer u het commercieel plan van het parkeerbedrijf kunt ontvangen.

U heeft het rapport 'Perspectief op garageparkeren' van bureau Sellsius ontvangen bij het raadsvoorstel 'Parkeren met perspectief' (RO 12.2939667). De concrete uitwerking van de maatregelen zoals genoemd in het rapport van Sellsius bieden wij u in oktober 2012 aan.

PROGRAMMA 8 WONEN- COMMISSIE R&W

Toelichting aantal woningen voor jongeren

Tijdens de behandeling van het Programma Wonen van de gemeenterekening 2011 werd door een aantal fracties aangegeven dat de gepresenteerde cijfers over de woningbouwproductie in 2011 overlap vertonen en daardoor onduidelijk zijn. Het ging daarbij met name om de jongereneenheden die zowel bij de toename van het aantal sociale huurwoningen als bij het beleidsveld jongeren worden genoemd.

In het onderstaande overzicht is aangegeven hoe de toename van de sociale huurwoningen in 2011 is opgebouwd:

- *353 zelfstandige jongereneenheden (345 Bodenterrein en 8 Lissabonstraat)*
- *136 appartementen (corporaties)*
- *37 grondgebonden woningen (corporaties)*
- *53 particuliere woningen voor sociale verhuur (splitsingen, optoppingen, verbouwingen, etc)*

579 sociale huurwoningen in totaal.

Naast de 353 zelfstandige jongereneenheden zijn in 2011 ook 279 onzelfstandige eenheden voor jongeren gerealiseerd (72 Lissabonstraat en 207 Van Ketwich Verschuurlaan). Deze vormen samen het totaal van 632 eenheden die zijn genoemd bij het beleidsveld Jongeren op pagina 179 van de rekening.

Daarnaast werd geconstateerd dat in het programma nog een aantal doelen worden genoemd zonder dat daar concrete activiteiten aan zijn gekoppeld (zoals het beleidsveld midden- en hogere inkomens). We stellen voor om bij het opstellen van de begroting 2013 het programma Wonen hierop te screenen en er tevens voor te zorgen dat er een duidelijk overzicht komt van de toename van de woningvoorraad per segment.

PROGRAMMA 9 ONDERHOUD EN BEHEER OPENBARE RUIMTE- COMMISSIE B&V

Nascheiding kunststof

Uw commissie heeft gevraagd om cijfers over de nascheiding kunststof.

Deze cijfers hebben we opgevraagd bij Attero en wij zullen uw raad hierover via de commissie Beheer en Onderhoud in juli informeren.

Ambitieniveau nuttige toepassingen huishoudelijk afval

Uw commissie heeft gevraagd om het ambitieniveau van het percentage nuttige toepassingen met betrekking tot de doelstelling huishoudelijk afval. Ziet het college mogelijkheden om dit percentage te verhogen?

Wij stellen voor hierop terug te komen bij de bespreking van de Monitor Reiniging 2011 die wij u in juli aanbieden.

PROGRAMMA 10 VEILIGHEID- COMMISSIE F&V

Aantal gevallen Q-koorts

U heeft gevraagd of het aantal gevallen van Q-koorts landelijk verzameld wordt.

Het aantal Q-koorts slachtoffers wordt landelijk bijgehouden door het RIVM. In de gemeente Groningen zijn in 2011 geen gediagnosticeerde gevallen van Q-koorts.

Aangiftes dierenmishandeling

U heeft gevraagd of het aantal aangiftes van dierenmishandeling in de stad in 2011 bekend is.

Ja, er zijn in 2011 29 diergerelateerde incidenten geweest.

PROGRAMMA 12 BEDRIJFSVOERING – COMMISSIE F&V

Externe Inhuur bij iederz

Bij het onderdeel externe inhuur heeft u een nadere toelichting gevraagd op de inhuur bij de afdeling Groen van iederz, als gevolg van de piekproductie.

Naast de bestaande afspraken tussen iederz en SoZaWe over de levering van dienstverlening op het gebied van re-integratie, is in maart 2011 het gezamenlijke project 'Participatieplaatsen' gestart. Ongeveer 450 bijstandsccliënten zijn doorverwezen naar iederz, met als doel het opdoen van werkervaring. Dit project heeft te weinig resultaat opgeleverd. Één van de oorzaken ligt in het vrijblijvende karakter van het project. Daarnaast constateerden we in een groot aantal gevallen een mismatch tussen vraag en aanbod. Uiteindelijk is het aantal cliënten dat daadwerkelijk bij de afdeling Groen aan de slag is gegaan verder beneden de verwachting gebleven, waardoor de piekproductie met externe inhuur is opgevangen.

Voorbeeld verbetering werkprocessen

In de commissie is het voorbeeld aangedragen van de afdeling Contractmanagement en Subsidies (CMS) van de dienst OCSW, als

voorbeeld voor verbetering van werkprocessen en daarmee een besparing. U heeft gevraagd hoe wij als college deze positieve ervaringen elders in de organisatie kunnen gebruiken.

De verbetering van de primaire subsidieprocessen, en het ontwerp en de implementatie van een subsidie informatie management systeem wordt landelijk als 'best practice' gezien. De ervaringen die de afgelopen drie jaar binnen de dienst OCSW zijn opgedaan zijn inderdaad van grote waarde voor de gehele organisatie. Wij betrekken dan deze en andere positieve ervaringen bij het professionaliseren van dienstverleningstrajecten binnen andere vakdirecties.

Met de bundeling van kennis en capaciteit binnen het Shared Service Centrum zien wij nog meer mogelijkheden om gebruik te maken van de 'best practices' en deze te vertalen naar andere werkprocessen.

PROGRAMMA 13 OVERIG - COMMISSIE F&V

Informatievoorziening nadelig resultaat

In de commissie heeft u een nadere toelichting gevraagd op de informatievoorziening over het nadelige resultaat als gevolg van het niet correct verwerken van de bezuinigingsmaatregel 'verlagen budget incidenteel beleid' in de meerjarenbegroting 2008-2011 (pag. 275).

Zoals gemeld in de commissie is uw raad reeds hierover geïnformeerd. Voor de volledigheid voegen wij onze brief-nummer BD11.2631521- inzake de Voortgangsrapportage 2011-I van 16 juni 2011 hierbij (pag. 4, overige concernresultaten). Om dergelijke omissies te voorkomen is het werkproces aangescherpt. Zo zijn meer 'checks and balances' ingebouwd, is er meer tijd uitgetrokken voor het totstandkomingsproces en is de aansturing verscherpt.

REKENING ALGEMEEN, PARAGRAFEN EN FINANCIIEEL PRESPECTIEF- COMMISSIE F&V

Stand van zaken Dafinci en kwartaalafsluitingen

Wij hebben u toegezegd schriftelijk terug te komen op de stand van zaken DaFinci en specifiek over de kwartaalafsluitingen.

In juni 2011 is overgegaan op een nieuw informatiesysteem. Onder de eigen naam Dafinci is het ERP pakket GFS/EnterpriseOne van Cap Gemini/JD Edwards operationeel geworden. We beschikken sindsdien over een geïntegreerde omgeving op het gebied van financiën, inkoop, projecten en tijdregistratie, waarbij zoveel mogelijk uniformering en standaardisering van processen en inrichting in de administratie is doorgevoerd. In de tweede helft van 2011 zijn we verder gegaan met ons het systeem eigen te maken en onvolkomenheden op te lossen. Hieronder vallen de aandachtspunten uit de interim-controle en de onderwerpen ter voorbereiding op de jaarrekening 2011. Wij zijn tevreden met de resultaten van deze inspanningen.

De verminderde voorspelbaarheid VGR 2011-3 is mede veroorzaakt doordat we minder capaciteit konden inzetten op begrotingsbeheer. Veel capaciteit was nodig bij de invoering van Dafinci. Hierdoor is ook enige vertraging ontstaan in het bijwerken van de administratie. Deze vertraging is inmiddels ingelopen.

Dit jaar hebben we geen implementatie en plukken we ook de vruchten van de verbeteringen die ten behoeve van de jaarrekening zijn doorgevoerd. Er zijn rapportages vervaardigd die ook worden gebruikt voor de kwartaalafsluitingen, bijvoorbeeld het rapport 'realisatie versus begroot per deelprogramma'. Medewerkers hebben sinds eind vorig jaar ook meer kennis van en ervaring met het systeem. Mogelijke afwijkingen in de voorspelbaarheid van resultaten hebben daarom niet te maken met de vastlegging van de realisatie in Dafinci, maar met het proces van prognosticeren en de voorzienbaarheid van afwijkingen.

De realisatiecijfers in Dafinci van het eerste kwartaal vormen de basis voor de prognose en VGR-1. Op 13 april zijn de subadministraties (debiteuren, crediteuren) gesloten en op 20 april is de grootboekadministratie over het

eerste kwartaal gesloten. Deze stand vormt de basis voor de voortgangsrapportage en de controle op de kwartaalafsluiting. De controle op de kwartaalafsluiting is goed verlopen.

Concluderend zijn wij van mening dat Dafinci naar behoren werkt. Het meeste belang is nu gelegen in het afronden van de beheerprocedures zoals ook uit het verslag van de accountant blijkt. Daar zetten we nu op in. De genoemde punten door de accountant zijn of geïmplementeerd of er wordt aan gewerkt. Daarnaast vinden verbeteringen plaats om Dafinci mee te laten veranderen met de veranderingen in de organisatie en het gebruik verder te optimaliseren.

Onrechtmatig verstrekte vergoedingen aan personeel

In de commissie heeft u om een nadere toelichting gevraagd op het overzicht in het kader van de Wet openbaarmaking uit publieke middelen gefinancierde topinkomens.

Het betreft een getroffen voorziening voor het opvangen van een pensioentekort als gevolg van het (vrijwillig) aannemen van een nieuwe functie buiten de gemeentelijke organisatie en ter afkoop van alle directe/indirecte verplichtingen van werkgever uit de (beëindiging van de) aanstelling, waaronder mogelijke uitkeringsrechten (WW-uitkering/bovenwettelijke uitkeringen) van de werknemer.

Toelichting wethouderspensioenen

In de commissie heeft u om een nadere toelichting gevraagd op de voorziening voor wethouderspensioenen, in relatie tot de visie van de accountant.

In onze brief van 15 mei- nummer BD12. 3093135- als reactie op het rapport van de accountant, gaan we nader in op de voorziening voor de wethouderspensioenen.

Sinds 2001 zijn gemeenten verplicht om zorg te dragen voor het pensioen van politieke ambtsdragers (wethouders). In 2007 is door ons college besloten voor alle huidige en toekomstige wethouders een pensioenverzekering af te sluiten bij Loyalis. Hiertoe zijn ook structurele middelen beschikbaar gesteld. Daarbij is tevens besloten om de pensioenverplichting van alle oud-wethouders nog niet te verzekeren aangezien er sprake zou zijn van een landelijk in te stellen pensioenfonds voor wethouders. Dit zou eerst in 2010, toen in 2013 worden ingevoerd. Op dit moment is er nog geen zicht op een dergelijk pensioenfonds. Achterliggende reden is dat lang niet alle gemeenten voldoende middelen beschikbaar hebben en het Rijk daarop geen uitsluitel wil geven.

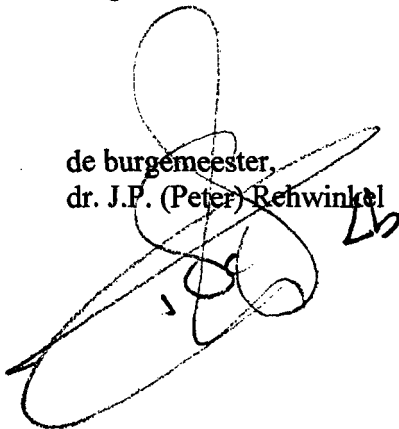
Wij hebben als gemeente naast de structurele middelen ook een voorziening getroffen waaraan jaarlijks de vrijval van de structurele middelen wordt toegevoegd. In 2010 is berekend dat op de langere termijn de middelen beschikbaar zijn om aan de verplichtingen te voldoen. Zoals bekend is de dekkingsgraad van pensioenen op dit moment in beweging. In de 2e helft van 2012 zal een nieuwe berekening worden gemaakt.

De accountant adviseert om nu al een volledige voorziening te treffen, maar kan instemmen met de huidige oplossing.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

A large, stylized handwritten signature in black ink, consisting of several loops and a long horizontal stroke at the bottom.

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

A handwritten signature in black ink, featuring a large, rounded initial 'M' followed by a long, sweeping horizontal line.

OVERIGE TOEZEGGINGEN 23/5/12 (OP LTA)

Programma 1 Werk en Inkomen

- zoekt uit of leeftijdsdifferentiatie op de cijfers van de schuldhulpverlening mogelijk is
- zoekt uit of er een goedkoper alternatief is voor de basisverzekering voor minima

Programma 2 economie en werkgelegenheid

- stuurt een update over de regeldrukvermindering voor ondernemers
- biedt indien gewenst een presentatie CVO aan (centrum voor valorisatie en ondernemerschap)
- Voor LTA: update over verder uitrol van 'Onderneem 't'

Programma 3 Jeugd en Onderwijs

- VVE's: College komt met een voorstel hoe de nieuwe aanpak van de voor- en vroegschoolse programma's (vve's) te monitoren is.
- Binnenklimaat scholen: College komt met stand van zaken en geeft een indicatie wanneer hierover resultaten kunnen worden gepresenteerd.
- Visie op nieuw jeugdstelsel (vensterscholen): College houdt raad op de hoogte van de vorderingen.

Programma 4 Welzijn, Gezondheid en Zorg

- Stip in de binnenstad: College komt z.s.m. met een voorstel hierover naar de raad.
- Gezond eten, bewegen en sporten (o.a. beweegtuin voor ouderen): College is bezig om verschillende beleidsterreinen 'aan elkaar te knopen' en komt met een voorstel hoe de gemeente hier een bijdrage aan kan leveren (eind van het jaar).
- Maatschappelijke opvang: jaarlijkse monitor volgt.
- Platform zelforganisaties: in juni volgt een brief met voorstel.
- Tekort op WMO-budget: College komt hierover met een voorstel hoe dit op te lossen.

Programma 5 Sport en Bewegen

- Ontwikkelingen Kardinges: College komt hierop terug bij visie Kardinges (o.a. ontwikkeling van het gebied, situatie m.b.t. blauwalg, ontwikkeling permanente hal, verduurzamen ijshal).
- College komt terug op het streven van een sportievere inrichting van de openbare ruimte.
- Sportdeelname (met name onder jongeren): in de sportmonitor krijgt de raad cijfers hierover.
- Problematiek sportpark Hoogkerk: College komt hierop terug.
- Roeisport: het idee van de roeisector m.b.t. mogelijkheden op het Paterswoldsemeer wordt meegenomen in de verkenning van het Meerschapp Paterswolde.
- Enquête sportvoorzieningen van de PvdA: College komt met een reactie hierop.

Programma 6 Cultuur

- Cijfers m.b.t. ForumImages: College houdt vinger aan de pols en komt hierop terug.

- BedrijvenContactdagen i.s.m. cultuur: College zal bekijken of een evaluatie hierover mogelijk is.
- Situatie m.b.t. Noorderbad: zodra hierover nieuwe ontwikkelingen zijn, wordt de raad geïnformeerd.
- Gesubsidieerde arbeid/cultuursector: College komt terug op het aantal banen die in de cultuursector blijven i.k.v. het 200-banenplan.
- Regie binnen de gemeente (n.a.v. financiële problemen museum): gem.secretaris werkt met GMT aan een totaalanalyse, zodra deze klaar is, wordt de raad geïnformeerd.

Onderwerpen die terugkomen in de Cultuurnota:

- Wijk als Werkplaats,
- Cultuurkaart,
- Visie op amateurkunst,
- Situatie Kruithuis,
- Opties m.b.t. Wall House.

Programma 7 Verkeer

- We zullen u in oktober een notitie doen toekomen over het stimuleren van schone auto's;
- We zullen u in oktober een notitie doen toekomen over de laadpunten voor elektrische auto's;
- De brief over de motie Werkmanbrug zullen wij u voor de zomer doen toekomen;
- Wij zullen over de indicatoren zoals gebruikt in de gemeenterekening 2011 bij u terugkomen bij de gemeentebegroting 2013;

Programma 10 Veiligheid

- stappenplan drugs komt eind dit jaar, zo SMART mogelijk (PvdA)
- uitkomsten onderzoek naar verplicht polycarbonaat in horeca op LTA (PvdA)
- brief over coffeeshopbeleid bespreken in commissie (D66)
- Voor de zomer komt er een bijeenkomst/hoorzitting over mensenhandel.

Programma 12 bedrijfsvoering

- schriftelijk antwoord over fout m.b.t. facilitaire dienstverlening: bij meerjarenbegroting 2008-2011 de invulling bezuinigingsmaatregel 'verlagen instrumenteel beleid' uit bezuinigingspakket 2007-2010 niet correct verwerkt
- in ICT-visie meenemen: zetten we alleen vastgesteld beleid op de website of ook beleid in ontwikkeling

Programma 14 Lokale belastingen en Heffingen

- Wij zullen schriftelijk in juli bij u terug komen over het vervallen van de kwijtschelding van de hondenbelasting bij de tweede hond.

BIJLAGEN

- I. “Stad om op te groeien” Kadernota Integraal Jeugdbeleid Groningen 2011-2014 , nummer BD11.2509186.**
- II. Raadsvoorstel ‘Parkeren met perspectief’ (RO 12.2939667).**
- III. Voortgangsrapportage 2011-I, nummer BD11.2631521**
- IV. Brief over wethouderspensionen van 15 mei als reactie op het rapport van de accountant, nummer BD12. 3093135.**

Bestuursdienst

Afdeling **Concerncontrol**
Steller **Dijkstra**
Onderwerp **6e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014**

De leden van de raad van de gemeente Groningen
te
GRONINGEN

Telefoon **050 3677670** Bijlage(n) **3**Ons kenmerk **BD12.3141681**Datum **21 JUN 2012** Uw brief van -

Uw kenmerk -

Geachte heer, mevrouw,

Wij hebben uw raad toegezegd vier maal per jaar te rapporteren over de voortgang van de bezuinigingen. Hierbij ontvangt u de 6^e Voortgangsrapportage Bezuinigingen 2011-2014. Hiermee informeren wij u over de uitwerking, de realisatie en de risico's van het bezuinigingspakket van in totaal 45,1 miljoen euro, dat op 24 november 2010 en op 22 februari 2012 (voor het aanvullende deel) in uw raad is behandeld. In deze Voortgangsrapportage bezuinigingen kijken we vooral naar de stand van zaken van de voorbereiding van de maatregelen 2012. Daarbij hebben we enkele knelpunten en vertragingsrisico's geconstateerd. De komende maanden zullen wij zoeken naar oplossingsmogelijkheden, door of een bijstelling van het oorspronkelijke voorstel, of het zoeken naar vervangende dekking. Daarover zullen wij u nadere voorstellen doen.

De actuele stand per maatregel vindt u in de bijlagen. In bijlage 1 bij deze brief is de voortgangsrapportage opgenomen. In bijlage 2 treft u een cijfermatig overzicht aan met de actuele stand van de taakstellingen 2011 tot en met 2014. Bijlage 3 tenslotte, bevat de toelichtingen per maatregel. Daarbij zijn wijzigingen ten opzichte van de vorige rapportage gearceerd weergegeven.

Met vriendelijke groet,
burgemeester en wethouders van Groningen,

de burgemeester,
dr. J.P. (Peter) Rehwinkel

de secretaris,
drs. M.A. (Maarten) Ruys

Bijlage 1

6^e Voortgangsrapportage bezuinigingen 2011-2014

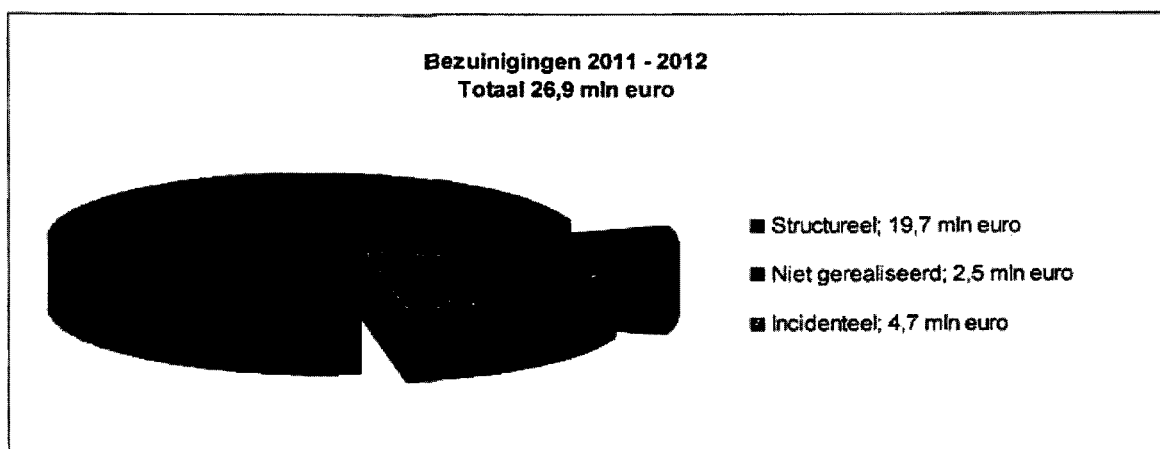
1. Inleiding

Hierbij ontvangt u de 6^e Voortgangsrapportage Bezuinigingen 2011-2014.

Wij hebben uw raad toegezegd vier maal per jaar te rapporteren over de voortgang van de bezuinigingen. In deze rapportages informeren wij u over de actuele stand in de uitwerking van het bezuinigingspakket van in totaal 45,1 miljoen euro. Ook geven we een toelichting op de risico's die wij signaleren.

2. Actuele stand bezuinigingen

De taakstelling voor 2011 bedraagt 16,5 miljoen euro en voor 2012 10,4 miljoen euro. Van deze totale taakstelling van 26,9 miljoen euro is op 1 mei 2012 19,7 (+ 0,4) miljoen euro structureel gerealiseerd (73%), 4,7 (+ 1,4) miljoen incidenteel gerealiseerd (17%) en 2,5 (-1,8) miljoen nog niet gerealiseerd (9%).

Per jaar is het beeld als volgt:

2011

Van de totale taakstelling van 16,5 miljoen euro is nu 14 miljoen euro (85%) structureel gerealiseerd. Van het resterende deel van de taakstelling blijkt met name de afroming van het te verwachten resultaat WMO moeilijk te realiseren. Daarvoor hebben we in 2012-2014 jaarlijks 1,7 miljoen euro incidentele dekking opgenomen uit extra beleidsmiddelen.

2012

Van de totale taakstelling van 10,3 miljoen euro is nu 5,7 miljoen euro structureel gerealiseerd (55%), 2,9 miljoen euro (28%) incidenteel gerealiseerd en 1,7 miljoen euro (17%) nog niet gerealiseerd.

Een aantal maatregelen zijn in 2012 (deels) niet structureel te realiseren. Dit zijn de volgende:

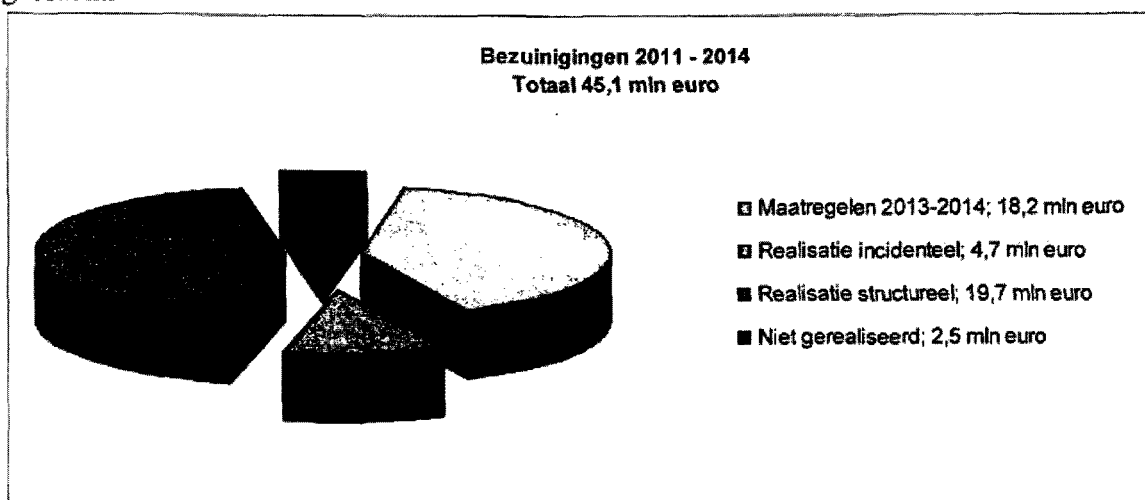
2.	Huisvesting/gebouwenbeheer	€ 45
3.	Organisatieontwikkeling	€ 500
8.	Sturen op autonome uitstroom	€ 130
26.7.3	Catering	€ 180
26.7.4	Inhuur externen	€ 1.486
52.	Afroken positief resultaat WMO	€ 200
	TOTAAL	€ 2.541

Dit betreft onder andere besparingen die zijn gekoppeld aan de verschillende reorganisaties en daaruit volgende besparingen op formatie. Daarnaast is de taakstelling inhuur derden financieel moeilijk te incasseren vanwege de inzet ten behoeve van dienstverlening en projecten en andere werkzaamheden waar opbrengsten tegenover staan.

Waar mogelijk is voor de niet structureel te realiseren maatregelen incidentele dekking gezocht in 2012. We hebben het GMT opdracht gegeven alternatieven aan te reiken voor het tekort in 2012 en waar nodig aanvullende maatregelen te zoeken voor structurele invulling van de maatregelen vanaf 2013.

We zullen u in de 7^e voortgangsrapportage (oktober 2012) de vorderingen melden en indien nodig bijsturingvoorstellen aan u voorleggen. Daarbij beseffen we ons dat in de nu nog niet gerealiseerde maatregelen nog een aantal zeer lastige taakstellingen zitten.

In 2013 en 2014 is nog voor 18,2 miljoen (40%) aan taakstellingen te realiseren. De actuele stand van de totale uitwerking van de 45,1 miljoen euro 2011-2014 is onderstaand in beeld gebracht.

Formatie

De bezuinigingsoperatie van de gemeente Groningen voor de periode 2011-2014 heeft personele consequenties. In deze 6^e rapportage is een aantal maatregelen verder uitgewerkt, waardoor er een completer beeld ontstaat van de formatie-effecten. Op basis van de tot nu toe uitgewerkte maatregelen komen we op een formatieafname van 115 fte.

Eerder gaven wij aan een formatieafname te verwachten van circa 150 fte, na uitwerking van de resterende maatregelen. Wij verwachten nog steeds ongeveer op dit aantal uit te komen.

2.1 Samenvatting maatregelen 2011 en 2012

Hierna worden de belangrijkste ontwikkelingen en risico's aangegeven.

1. Concentreren of uniformeren ondersteunende afdelingen (€ 350.000)

De vorming van de nieuwe PIJOFACH-organisatie levert een belangrijke bijdrage aan de gemeentelijke bezuinigingstaakstelling voor de periode 2011-2014. Het inrichten van een Shared Service Center (SSC) is een van de bouwstenen voor de toekomstige organisatie.

Het koepelplan SSC is in vastgesteld, daarna volgt de implementatie van de nieuwe werkwijze. Voor de taakstellingen 2012 en 2013 is sprake van een verdragingsrisico. De taakstelling 2012 is incidenteel opgelost en de structurele realisatie is voorbereid.

3. Organisatie ontwikkeling (€ 500.000)

De maatregelen op het gebied van wijkgericht werken, vorming, de (programmatische) sturing op maatschappelijke ontwikkeling en het concentreren beleidstaken moeten nog verder worden uitgewerkt. De financiële taakstelling zal op korte termijn worden verdeeld over de afzonderlijke zoekrichtingen en voor enkele taakstellingen zal een projectplan worden vastgesteld. We hebben goede vordering gemaakt met de voorbereiding van enkele onderdelen van de organisatieontwikkeling, zoals de vorming van stad.beheer en de omvorming van de managementstructuur (vorming GMT). Deze maatregelen zullen in volgende jaren besparingen opleveren. De voorbereiding en besluitvorming met betrekking tot de voorgenomen reorganisatie en vervolgens de herplaatsing van formatie kost echter tijd. De taakstelling 2012 van 500 duizend euro kan daarom nog niet structureel worden gerealiseerd.

6.2 Uitzendkrachtenpool/ projectleiderspool (€ 100.000)

Vacatures die vanaf 2012 ontstaan worden waar mogelijk ingevuld door functionarissen uit de interne projectleiderspool. De eerste tranche van deze bezuiniging (100 duizend euro) in 2012 dekken we incidenteel.

8. Sturen op autonome uitstroom (SOZAWE) (€ 175.000)

Een aantal ontwikkelingen heeft ertoe geleid dat de opbrengst van de maatregel mogelijk lager uitvalt dan oorspronkelijk geraamd: een deel van de opbrengst van de autonome uitstroom zal bij andere zoekopdrachten terechtgekomen, o.a. bij de PIJOFACH en de invulling van de concernmaatregel 'jong voor oud'. Door een toename van het aantal klanten is het noodzakelijk een deel van de vacatures binnen het primair proces opnieuw in te vullen.

De inschatting is dat in 2012 en volgende jaren maximaal 25% van de taakstelling wordt gerealiseerd. Voor het resterende deel van circa 130 duizend euro moet nog een alternatieve oplossing worden gevonden

14. Efficiencymaatregelen RO/EZ (€ 500.000)

Het uitvoeringsplan is afgerond en door ons college in mei 2012 vastgesteld, nadat de OR er mee heeft ingestemd. De te bezuinigen formatie is niet direct weg. Er zal eerst sprake zijn van boventaligheid. Er worden voorstellen uitgewerkt om dit incidentele tekort op te lossen. Ook is er sprake van gedeeltelijke "weglek" naar tarieven, opbrengsten van derden en investeringsprojecten. Met dit laatste effect is rekening gehouden in het bezuinigingspakket.

15.4 Samenwerking van het Kunstencentrum en de Muziekschool OCSW (€ 210.000)

Op 10 april 2012 namen wij het principebesluit tot verzelfstandiging van de Muziekschool, zodat deze kan fuseren met de Kunstencentrum Groep. Op dit moment wordt er afstemming gezocht met de sociale partners over het uitvoeringsplan en het sociaal statuut. Een definitief besluit volgt in het najaar, waarna de nieuwe fusiecombinatie eind 2012 van start kan gaan. Tot de te realiseren fusiedoelstellingen behoren in 2012:

- de start van één organisatie, die de taakstelling van 160 duizend euro in 2012 oplopend naar 210 duizend euro in 2013 (de samenvoeging van de maatregelen 15.3 Muziekschool (OCSW) 50 duizend euro en 65.2 Verhogen inkomsten Muziekschool 110 duizend euro) realiseert;
- de integratie van programma's die één totaalaanbod en een stevige groei van het aantal cursisten tot stand brengt en de inkomsten hieruit realiseert (50 duizend euro).

Door een vertraging bij de fusie wordt de taakstelling van 210.000 voor 2012 niet door de fusiepartners gerealiseerd. Daarom zal de taakstelling voor 2012 incidenteel worden gerealiseerd.

24. Versobering inkoop goederen en diensten (€ 1.400.000)

De totale taakstelling 2011 en 2012 bedraagt 1,4 miljoen euro. Hiervan is 0,3 miljoen euro in 2011 gerealiseerd en kan in 2012 voor 0,5 miljoen euro worden gerealiseerd uit voordelen op de aanbesteding van inkoop energie. De (resterende) taakstelling voor 2012 ad 0,6 miljoen euro willen we behalen door stroomlijning van de inkooporganisatie en bundeling van enkele specifieke inkoopcategorieën. Deze voorstellen worden nu uitgewerkt.

26.7 Beperken inhuur derden, afschaffen bedrijfsfitness, afdelingsuitjes en beperken catering (€ 2.000.000)

Catering

We hebben voor de besparing op de catering gekozen voor een versoberde exploitatieopzet. Dat zal naar verwachting een bruto besparing opleveren van circa 500 duizend euro. Na aftrek van de al eerder ingeboekte besparingen bij enkele diensten en weglek blijft een netto structurele besparing over van 350 duizend euro.

De voorstellen om te komen tot een versobering van het cateringaanbod voor het personeel zijn inmiddels ter kennis gebracht aan de Centrale Ondernemings Raad, die deze vervolgens heeft besproken met de gemeentesecretaris. Hieruit zijn geen wijzigingen voortgekomen.

De invoering vindt plaats per 1 juli 2012. Dat heeft gevolgen voor de besparing dit jaar. We rekenen voor 2012 op een netto bezuinigingsopbrengst van 182 duizend euro. Voor het resterende deel van de taakstelling 2012 is nog geen incidentele dekking gevonden.

Externe inhuur

We hebben onderzocht hoe de afname van inhuur derden vanaf 2012 kan worden benut voor de realisatie van deze taakstelling en wat de consequenties daarvan zijn. Daaruit blijkt dat deze taakstelling financieel erg moeilijk is te realiseren.

Beperken van inhuur van medewerkers in de lagere schalen heeft directe gevolgen voor onze dienstverlening aan burgers. Vervanging van flexibel inzetbare medewerkers door vaste medewerkers is per saldo duurder en minder efficiënt. Als we deze budgetten bij enkele diensten schrappen dan heeft dat directe gevolgen voor de bezetting bij de balies, de openingstijden en de dienstverlening in onze publieksgebouwen.

Vervanging van inhuur van hoger ingeschaald personeel door vaste medewerkers werken we onder anderen al uit bij maatregel 6.2 projectleiderspool. Daarnaast blijkt dat tijdelijke medewerkers voor een groot deel worden gefinancierd uit incidentele middelen en bijdragen van derden. Schrappen van structurele budgetten is niet mogelijk; leidt tot het wegvallen van inkomsten; of het niet na kunnen komen van contractuele verplichtingen.

In de volgende voortgangsrapportage komen we uitgebreider terug op deze taakstelling.

30. Brandweer: de taak duiken schrappen (€ 150.000)

We willen deze taak in regionaal verband anders organiseren. De Veiligheidsregio zal daarover pas in 2014 een besluit nemen. De maatregel zal naar verwachting ook veel minder opleveren. Bij de volgende voortgangsrapportage (oktober 2012) leggen wij alternatieve voorstellen voor, voor een totaalbedrag van 500 duizend euro. Daarin is een voorstel opgenomen voor de invulling van de taakstelling 2012 van 150 duizend euro.

44. Taakstelling geïntegreerde aanpak budgetten maatschappelijke ontwikkelingen (€ 500.000)

Van deze taakstelling moet 500 duizend euro worden gerealiseerd in 2012. Voorstellen zijn hiervoor op dit moment in voorbereiding.

De besluitvorming over de invulling van de bezuinigingen vanaf 2013 (rond 1,2 miljoen euro) zal worden betrokken bij de inrichting van de taken die in het kader van de drie decentralisaties naar de gemeente Groningen worden overgeheveld.

46 Beëindigen subsidierelaties met instellingen (€ 550.000)

Uw raad heeft de invulling van deze taakstelling vastgesteld, met uitzondering van het voorstel bezuiniging op de zelforganisaties voor een bedrag van 100 duizend euro. Dit deel van ons voorstel hebben wij bij de behandeling van de begroting voor het jaar 2012 teruggetrokken. Wij hebben daarbij aangegeven dat wij, na het overleg met de zelforganisaties, medio 2012 met een nieuw voorstel komen voor het realiseren van het bedrag van 100 duizend euro.

Dit betekent dat wij in 2012 een incidenteel bedrag van 100 duizend euro op een andere wijze dienen te realiseren. Wij stellen voor dit te realiseren binnen de subsidiebudgetten. Vanaf 2013 willen wij een structurele bezuiniging van 100 duizend euro te realiseren op het activiteitenbudget van de zelforganisaties (zie hoofdstuk 3 voor verdere toelichting).

52. Afkomen van te verwachten positief resultaat Wmo (€ 1.900.000)

Door een overschot aan Wmo-middelen in voorgaande jaren hebben we een bezuinigingstaakstelling opgenomen van 1,9 miljoen euro. Vervolgens heeft het rijk in 2011 1,5 miljoen euro bezuinigd op de integratie-uitkering Wmo. De totale taakstelling komt daarmee op 3,4 miljoen euro.

Omdat we 3,4 miljoen euro niet reëel vonden, hebben we ter compensatie bij de begroting 2012 voor een periode van drie jaar 1,7 miljoen euro beschikbaar gesteld. Daarmee is deze bezuiniging dus tot en met 2014 jaarlijks voor 1,7 miljoen euro gedekt. Vanaf 2015 zullen structurele maatregelen moeten worden getroffen.

Bij de jaarrekening 2011 zijn de financiële effecten verwerkt conform het door uw raad aangenomen amendement en de bij de behandeling van de rekening 2011 in uw raad aangenomen motie.

59. Gehandicaptenparkeerkaart (€ 35.000)

In de nota 'Parkeren met perspectief' is het principebesluit opgenomen om voor de kosten van het gehandicaptenparkeren een bijdrage te vragen aan gehandicapten, op basis van kostendekkendheid. In de beleidsnota gehandicaptenparkeren is het voorstel uitgewerkt. De bezuiniging is voor 35 duizend euro in 2012 ingeboekt. De beleidsnota gehandicaptenparkeren is in maart 2012 voorgelegd aan de gehandicaptenraad. Deze heeft formeel geadviseerd, maar deels contrair aan het voorliggende voorstel. Voordat ons College de beleidsregels vaststelt, wordt de conceptnota 'Beleidsregels Gehandicaptenparkeren 2012-2022' aan uw raad voorgelegd. We verwachten een vertraging in de realisatie, daarvoor wordt incidentele dekking gezocht.

Versnelde realisatie.

Ook in 2012 verwachten wij nog een voordeel door de versnelde realisatie van de afschrijvingsvoorstellen. Daarvoor zullen wij begrotingswijzigingen laten uitwerken. Ook de logiesbelasting levert in 2012 nog een klein incidenteel voordeel op.

Overige maatregelen.

De actuele stand van de overige maatregelen vindt u in bijlagen 2 en 3. Voor de maatregelen 2011 en 2012 is daarbij aangegeven of de maatregel structureel, incidenteel, of nog niet is gerealiseerd, inclusief formatiereductie.

Bij elk voorstel geven we met een kleur de voortgang per maatregel aan.

- : de voorbereiding is afgerond, we verwachten de maatregel te realiseren.
- : de voorbereiding is nog niet afgerond.
- : de maatregel kan niet worden gerealiseerd, of er is een groot realisatierisico.

Voor de rode maatregelen zullen we zo spoedig mogelijk afwegen of de maatregel door een aanpassing in het oorspronkelijke voorstel alsnog kan worden gerealiseerd, of dat er een alternatief voorstel voor deze taakstelling aan uw raad moet worden voorgelegd.

Een kleurencombinatie geeft aan dat de taakstelling bijvoorbeeld in het eerste jaar wordt gerealiseerd, maar dat de voorbereiding voor de oplopende taakstellingen in volgende jaren nog niet is afgerond.

2.2 Taakstellingen 2013 en 2014

Diverse taakstellingen uit 2011 en 2012 hebben een verhoogde taakstelling in 2013 en 2014. Voor deze taakstellingen is de actuele stand in het voorgaande al aangegeven.

De belangrijkste ontwikkelingen en risico's overige maatregelen zijn:

13. Verlaging concernbijdrage aan iederz (€ 700.000)

We hadden u voorgesteld te bezuinigen op de gemeentelijke bijdrage aan iederz, in 2013 met 450 duizend euro, oplopend naar in totaal 700 duizend euro in 2014. Door de economische crisis en de verlaging van de rijkssubsidie kan iederz minder verdienen dan gepland. Daarom heeft uw raad vorig jaar november besloten 450 duizend euro uit de extra beleidsmiddelen beschikbaar te stellen en in 2014 700 duizend euro. Daarmee is deze bezuiniging dus tot en met 2014 incidenteel gedekt. Vanaf 2015 zullen structurele maatregelen moeten worden getroffen.

23. Uitbesteden ombudsfunctie (€ 200.000)

Dit voorstel is na besluitvorming in uw raad geschrapt. Hiervoor komen wij met een vervangend voorstel.

AV1. Afschaffen IZA zorgpakket (€ 100.000)

Een besluit over het IZA-zorgpakket is instemmingsplichtig en kan alleen geëffectueerd worden met instemming van de COR. De COR heeft echter alleen instemming verleend op een optie, waarbij de bedrijfsgeneeskundige zorg wordt ondergebracht bij de arbodienstverlener en bedrijfsmaatschappelijk werk, fysiotherapie en psychologische zorg worden gehandhaafd en worden ondergebracht bij het IZA. Dit betekent feitelijk dat de besparing niet kan worden gerealiseerd met deze maatregel. Momenteel wordt een alternatief uitgewerkt voor deze bezuinigingstaakstelling.

AV2. Energie besparen gemeentelijke gebouwen (€ 700.000)

Wij laten een uitvoeringsprogramma voor energiebesparing en het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed uitwerken door een extern bureau. We hebben daarbij de opdracht gegeven om te kijken hoe de bezuinigingstaakstelling in de plannen kan worden meegenomen. De beslissing of we hiermee verder gaan wordt binnenkort genomen. Het is nog niet zeker of het uitvoeringsprogramma op korte termijn leidt tot bezuinigingen, of dat de "winst" in de eerste jaren nodig is om energie besparende investeringen te doen.

Daarnaast hebben wij de organisatie gevraagd al vast enkele snel invoerbare energiebesparingsmaatregelen uit te werken (laag hangend fruit) voor invulling van de taakstellingen 2013 en 2014.

Bij deze maatregel zijn er verdragings- en realisatierisico's.

AV6. Afstoten/ stoppen met de drafbaan / evenemententerrein (€ 400.000)

Met alle gebruikers (de betrokkenen bij de paardensport en de overige gebruikers) zijn we in gesprek over mogelijke kostenbesparingen en opbrengstverhogingen.

Bij deze maatregel is er een realisatierisico voor een deel van de taakstelling.

3. Inhoudelijke wijzigingen van de voorstellen

In dit hoofdstuk geven wij een toelichting op inhoudelijke wijzigingsvoorstellen in het bezuinigingspakket.

Maatregel 46. Beëindigen subsidierelatie met instellingen (€ 550.000)

Onderdeel van dit voorstel was een bezuiniging op de zelforganisaties voor een bedrag van 100 duizend euro. Tijdens de behandeling van de begroting 2012 hebben wij het betreffende onderdeel voor het jaar 2012 teruggetrokken. Wij hebben daarbij aangegeven dat wij, na het overleg met de zelforganisaties, medio 2012 met een nieuw voorstel komen voor het realiseren van het bedrag van 100 duizend euro.

Op 5 april 2012 heeft een bestuurlijk overleg plaatsgevonden met het Platform Zelforganisaties Groningen over het effect van de bezuiniging op de activiteiten van de zelforganisaties. Op basis van dit overleg stellen wij uw raad voor per 1 januari 2013 een structurele bezuiniging van 100 duizend euro te realiseren op het activiteitenbudget van de zelforganisaties. Het Platform Zelforganisaties heeft in het overleg onvoldoende aannemelijk kunnen maken dat een bezuiniging op het activiteitenbudget leidt tot onoverkomelijke problemen in het activiteitenaanbod. Wij houden vast aan ons standpunt dat er voldoende activiteitengeld beschikbaar blijft voor een breed en gevarieerd aanbod. En dat een deel van de bezuiniging door zelforganisaties opgevangen kan worden door efficiënter en effectiever samen te werken met andere zelforganisaties en maatschappelijke instellingen in de stad. Dit is in lijn met de uitgangspunten van de nota Zelforganisatie 2011-2014.

Dit betekent dat wij in 2012 een incidenteel bedrag van 100 duizend euro op een andere wijze dienen te realiseren. Wij stellen voor dit te realiseren binnen de subsidiebudgetten.

Voor het onderdeel beëindiging van de subsidie op cultuureducatie per 1 januari 2012 is incidentele dekking geregeld. In de cultuurnota voor de periode 2013 -2016 zullen wij voorstellen doen voor het structureel invullen van de bezuiniging van 30 duizend euro vanaf 2013.

We werken enkele knelpunten en alternatieve dekkingsvoorstellen verder uit. Zonodig zullen wij u bij de volgende rapportage daarvoor besluiten voorleggen.

4. Reserve flankerend beleid

Ons college heeft de nota 'Flankerend beleid bezuinigingen 2011-2014' vastgesteld, waarin nadere regels en criteria zijn opgenomen inzake de te financieren herplaatsingvoorzieningen. Het flankerend beleid bestaat eruit dat de medewerkers, waarvan de functie wordt opgeheven in het kader van deze bezuinigingsoperatie op grond van de sociale leidraad een herplaatsingstraject wordt aangeboden. Het traject is erop gericht hen een passende functie aan te bieden.

Op dit moment zijn er nog geen bedragen uitgekeerd.

5. Reserve frictiekosten

Doel van de reserve is hieruit incidentele kosten te betalen die voortvloeien uit vastgestelde maatregelen van de bezuinigingstaakstelling 2011- 2014.

Totaal is tot en met 2011 beschikbaar gesteld:

Restant budget frictiekosten 2007 – 2010	€ 1.863.000
Budget 2011	€ 1.000.000
Totaal beschikbaar	€ 2.863.000
Uw raad heeft inmiddels uit deze reserve beschikbaar gesteld:	€ 1.269.000
Resteert ultimo 2011	€ 1.594.000

In de volgende rapportage zullen we de actuele stand per juli 2012 aangeven.

6. Communicatie.

In het algemeen is het uitgangspunt, dat partijen tijdig worden geïnformeerd over de maatregelen. Voor 2012 zijn in het kader van de communicatie vooral de volgende maatregelen relevant:

- over diverse concernbrede personele maatregelen is doorlopend contact met de COR. Voor dienstspecifieke maatregelen vindt overleg plaats met de betreffende OR-en;
- 43 afschaffen schoolzwemmen - met de betreffende schoolbesturen en de Onderwijs- en adviescommissie voor de sport is overlegd over deze in schooljaar 2012 - 2013 te realiseren maatregel;
- 44 taakstelling geïntegreerde aanpak budget maatschappelijke ontwikkelingen. Voor het op de Wmo-voorzieningen te bezuinigen deel zal, nadat het betreffende voorstel is afgerond, overleg worden gevoerd met diverse van belang zijnde organen, waaronder de WMO Adviesraad. De voorgestelde maatregelen kunnen daarom niet eerder ingaan dan 1 juli a.s.;
- 46 Beëindigen subsidierelatie met instellingen. De betrokken instellingen zijn geïnformeerd;
- 48 verminderen subsidie Martiniplaza. Met de directie van Martiniplaza voeren we regelmatig overleg. Bij brief d.d. 12 december bent u nader geïnformeerd over de stand van zaken met betrekking tot de subsidieverlaging, waarbij de reacties van Martiniplaza tevens zijn opgenomen.
- 59 Gehandicaptenparkeerkaart. Ons voorstel is voorgelegd aan de gehandicaptenraad;
- aanvullend pakket: maatregel Afstoten/stoppen met de drafbaan/evenemententerrein;

Wij zijn in overleg met alle betrokken partijen. Op 15 december heeft ons college overleg gehad met de gebruikers van de drafbaan. Daar hebben we de maatregel toegelicht en afspraken gemaakt over het vervolgproces. Het gebruikersoverleg, een regulier overleg op ambtelijk niveau met de gebruikers van de drafbaan, zullen we zo nodig intensiveren.

Op 19 en 27 januari 2012 was er ambtelijk overleg met de gebruikers die betrokken zijn bij de paardensport. Daar werden de bedragen die de paardensport betreffen nader toegelicht (dagelijkse exploitatie, gepland groot onderhoud). De afspraak is gemaakt dat de KHRV samen met de dienst OCSW bekijkt welke investeringen noodzakelijk zijn, waarbij een goede veiligheid van de baan uitgangspunt blijft. Met alle gebruikers (de betrokkenen bij de paardensport en de overige gebruikers) gaan we binnenkort overleggen over mogelijke kostenbesparingen en opbrengstverhogingen.

- aanvullend pakket: maatregel Lagere bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling Meerschop Paterswolde.

De communicatie rond deze bezuiniging gaat via het DB van het Meerschop, dat bestaat uit de portefeuillehouder van onze gemeente (voorzitter) en de twee wethouders van Haren en Tynaarlo. De beleidsvisie is in concept uitgewerkt en voor inspraak vrijgegeven. Het DB heeft op 14 mei 2012 het inspraakrapport vastgesteld. Het AB, waar raadsleden van Groningen, Haren en Tynaarlo in zitten, neemt het besluit over de invulling van de bezuinigingen. Het Meerschop is bezig een definitieve Beleidsvisie op te stellen voor de periode 2012-2021, die in de zomer van 2012 zal worden vastgesteld door het AB. Daarna zal het DB een voorstel doen aan het AB over de invulling van de bezuinigingen.

7. Vervolg.

In deze Voortgangsrapportage bezuinigingen hebben we vooral gekeken naar de stand van zaken van de maatregelen 2012 en de voorbereiding voor de maatregelen 2013. Daarbij hebben we diverse knelpunten en vertragingrisico's geconstateerd. De komende maanden zullen wij zoeken naar oplossingsmogelijkheden, door of een bijstelling van het oorspronkelijke voorstel, of het zoeken naar vervangende dekking. Daarover zullen wij u zonodig bijstellingsvoorstellen doen.

Wij willen u de volgende voortgangsrapportage in oktober 2012 aanbieden.

Bijlage 2: Concernbezuinigingen 2011-2014 - Actuele stand taakstellingen 2011 + 2012										VGR bezuinigingen 2011-2014 (tbv VGR 2012-6)										
Nr.	Maatregel	Taakstelling					Totaal 2011-2014	Realisatie t/m 2012			FTE's Totale Taak- stelling									
		2011	2012	2013	2014	2011-2014		Taak- stelling	S	I		N								
Bezuinigingen op en in de eigen organisatie																				
Concentratie																				
1	Concentreren/uniformeren ondersl. afdelingen:																			
1.1	P&O functie		150	325	175	650				150										13,6
1.2	Besparingen financiële functie			1.000	1.000	1.000														16,0
1.3	Besparingen DIV-functie		200	100	100	200														
1.4	Slimmer inkopen communicatie-activiteiten		200	200	200	400				200										
1.4	Communicatie-advies herschikken			125	125	250														
1.5	Verbeteren bezwaarschriftenproces			50	50	100														2,0
1.5	Efficiënter inrichten Juridisch adviesproces			50	50	100														1,0
1.5	taakdifferentiatie			60	60	120														
1.5	Vermindering Vastgoed(VGO)-juridische dienstverlening aan BSD			40	40	80														
1	Subtotaal ondersteunende afdelingen		350	850	1.600	2.800				350										32,6
2	Besparingen huisvesting/gebouwenbeheer			600	250	1.000				150										
3	Organisatieontwikkeling:			220	220	440														
3.1	Aanvulling uit traject organisatie ontwikkeling																			
3.2	Stroomlijnen organisatie																			
3.2.1	Samenvoegen beheer en onderhoud																			
3.2.2	Wijkgericht werken																			
3.2.3	Beleidsfuncties																			
3.2.4	Organisatiekosten maatschappelijk domein																			
3.2.5	Management (AMT -> GMT)																			
3.2	Stroomlijnen organisatie			1.280	780	2.560				500										
3	Subtotaal organisatieontwikkeling																			
4	Vorming directie stadstoezicht:				110	110														
4.1	Overlappende taakgebieden			75	75	150														
4.2	Vergunningen			75	75	150														
4	Subtotaal vorming directie stadstoezicht																			
5	Overige samenvoeging afdelingen		15			15				15										
5.1	taakreductie- en verandering : Formatie bij inzameling gevaarlijk afval en Olie-Water-Slib																			
5.2	Loket Beheer en verkeer									50										
5.3	Samenvoeging afdelingen DJA en Bestuursdienst									65										
5	Subtotaal overige samenvoeging afdelingen		15	115	130	260				130										
	Totaal concentratie		15	1.115	3.025	2.960				1.130										35,3
Efficiency (intern)																				
6	Efficiency personeel en loonkosten:																			
6.1	Uitstroom oud/ instroom jong personeel			280	750	1.000														
6.2	Uitzendkrachtenpool/ projectleiderspool			100	150	250				100										
6.3	Efficiency uitvoerende taken P&O			50	50	100														
6.4	Minder papieren salarisstroken		10			10				10										
6.5	Budgetten uitzendkrachten structureel verlagen		130			130				130										

Nr.	Maatregel	Taakstelling				Realisatie			FTE's Totale Taak- stelling	
		Taakstelling x € 1.000				t/m 2012				
		2011	2012	2013	2014	Totaal 2011-2014	Taak- stelling	Realisatie S I N		
6.6	Personneelsreductie: vacatureruimte:									
6.6.1	Structureel schrappen van vacatures	35				35			0,7	
6.6.2	personneelsreductie : Vrijval vacatureruimte	20				20			1,0	
6.6.3	personneelsreductie : vacatureruimte		55	50		105			1,8	
6.6.4	personneelsreductie : Vrijval wachtgeld	35				35				
6.6	Subtotaal personeelsreductie: Vacatureruimte	90	55	50		195	145		3,5	
6	Subtotaal efficiency personeel en loonkosten	230	155	600	900	1.885	385	285	100	4,5
7	Factor incidentieel in nominale compensatie	250	250	250	250	1.000	500	500		7,5
	Sturen op autonome uitstroom					525	175	45	130	
9	Efficiency bedrijfsvoering									
9.1	vermindere aantal kantoorwerkplekken	25	25	225	25	300	50	50		
9.2	vermindere aantal telefoontoestellen			100		100				
9.3	Bedrijfsvoering RO/EZ			150		150				3,4
9.4	Minder secretariale ondersteuning			100		100				1,7
9	Subtotaal efficiency bedrijfsvoering	25	25	575	25	650	50	50		5,1
10	taakstellende bezuiniging I-functie			100	100	200				2,5
11	Anders financieren programma SHV	340				340	340			
12	Efficiëntie Zelfstandigen/WWJK	90	90	100	100	280	90			2,6
13	Verlaging concourbijdrage aan ledeerz		500	500	250	700				
14	Efficiencytaakstelling RO/EZ					1.000	500	500		21,6
15	Overige efficiency maatregelen:									
15.1	Buitendienst Geografische Informatievoorziening		25	30		55	25	25		1,0
15.2	bureau Woonwagenzaken		25	25		50	25	25		
15.3	Effectievere inzet personeel Muziekschool		25	25		50	25	25		pm
15.4	Samenvoeging Kunstencentrum en Muziekschool in een nieuwe stichting		25	25		50	25	25		pm
15	Subtotaal overige efficiency maatregelen	100	105			205	100	50	50	1,0
16	Minder wethouders	110	210			320	320			2,5
17	Griffie	100	100	200		400	200	100	100	2,0
18	Technische correcties op bezuinigingsvoorstellen:									
18.1	Bedrijfsvoering risico	-400	-100			-500	-500		-500	
18.2	Correctie ijm wegtek		-600	-1.500	-1.500	-3.600	-600		-600	
18	Subtotaal technische corr. bezuinigingsvoorst:	-400	-700	-1.500	-1.500	-4.100	-1.100		-1.100	
	Totaal Efficiency (intern)	555	905	1.545	300	3.405	1.560	1.730	-300	49,3
	Efficiency (extern)									
19	Overdracht vastged management aan corporaties			160		160				2,0
20	Lijfbesteding bezwaar en beroep			115		115				1,5
21	Efficiënter gebruik voorzieningen WSR			50		50				0,2
22	Martijnplaza / SB/OP			200		200				pm
	Uitbesteden ombudsfunctie					200				
	Totaal Efficiency (extern)			525	200	725				3,7

Nr.	Maatregel	Taakstelling					Realisatie			FTE's Totale Taak- stelling	
		Taakstelling x € 1.000					Um 2012				
		2011	2012	2013	2014	2011-2014 Totaal	Taak- stelling	S	I		N
24	Bedrijfsvoering & personele voorzieningen (was dienstverl. Intern) Versobering inkoop goederen en dienstverlening	400	1.000	1.000	1.100	3.500	1.400	300	1.100		pm
25	Minder interne dienstverlening P&O gerelateerd: 25.1 Onttrekking resterend deel budget 'Regeling WGA' 25.2 bedrijfsvoering MD: Personeel in ballans Subtotaal minder interne dienstverlening P&O	260		40		260	260	260			
26	Bedrijfsvoering & personele voorzieningen: 26.1 Bedrijfsvoering RO/EZ A. 26.2 Bedrijfsvoering RO/EZ B. 26.3 Bedrijfsvoering & personele voorzieningen 26.4 eigen bedrijfsvoering : Catering 26.5 Sluiting bedrijfskantine 26.6 Afschaffen afdelingsuifjes	160	45	200	35	245	45	45			
26.7	Beperken inhuur externer/ flexibele schil en gemeentebrede bezuinigingen op kantines (met MD/DWS/SB), fitness, afdelingsuifjes:		84			84	84	84			
26.7.1	Fitness	120	-40			80	80	80			
26.7.2	Dienstuifjes	630	350			350	350	170	180		2,3
26.7.3	Catering	730	856			1.486	1.486	170	1.486		2,3
26.7.4	Inhuur externen		1.250			2.000	2.000	164	170	1.666	
26.7	Subtotaal fitness, dienstuitjes, catering, inhuur	265	10	15		290	275	275			
26.8	Versobering interne bedrijfsbudgetten	1.435	1.375	215	35	3.060	2.810	924	220	1.666	6,6
26	Subtotaal bedrijfsv. & personele voorzieningen	300				300	300	300			
27	Programma BOSS	2.395	2.375	1.255	1.135	7.160	4.770	1.784	1.320	1.666	6,6
	Totaal Bedrijfsvoering & personele voorzieningen										
	Dienstverlening (extern)		150			150	150	120	30		
28	Minder gebruik Gezinsbode	200				200	200	200			
29	Verkleinen concomebudget onvoorzien	150	150	150	200	500	150	150	150		pm
30	Brandweer: de taak duiken schrappen	50	50	150	50	300	100	100			17,0
31	Bezuinigingen bij Brandweer en GGD via de H&OG		40			40	40	40			
32	GGD: Officier van Dienst Geneeskundig onderbrengen bij de H&OG	250	390	300	250	1.190	640	460	180		17,0
	Totaal Dienstverlening (extern)	3.315	4.785	6.650	4.845	19.595	8.100	4.049	1.710	2.341	111,9
	Totaal Bezuinigingen op en in de eigen organisatie										
	Bezuinigingen op de Voorzieningen in de stad										
	Werk & Inkomen		250			250	250	250			0,3
33	Stadspas										
	Leefomgeving		70	70		140	70	70			2,0
34	Brandweer, maatr.Costing/Alders terugdraaien		50	50		100	50	50			
35	Minder personeel brugbediening	300	535			835	835	835			
36	Vernieuwing grote groen gebieden.		80			80	80	80			
37	verlagen vrij budget Stadsdeelbeheerder										

Nr.	Maatregel	Taakstelling					Realisatie			FTE's Totale Taak- stelling
		Taakstelling x € 1.000					Um 2012			
		2011	2012	2013	2014	2011-2014	Taak- stelling	S	I	
38	Hypotheek-gemeente-garanties	25				25	25			
39	Platform GRAS		20			20	20			
40	Verlaging budget stadsdeelprogramma (Nb zie ook stadsdeelprogramma)	250	250			500	500			
41	Groninger Woonkwaliteit	100				100	100			
42	Onderwijs		160	200		360	160			
43	Verlaging subsidie de Jonge onderzoekers			225		225				1,0
44	Afschaffen schoolzwermen		500	1.200		1.700	500	500		
45	Gezondheid									
45.1	WMO: eigen bijdrage (4.6 tm 4.10)	300	325	125		750	625	625		
45.2	WMO: Het verschuiving van het aandeel HH2 naar HH1 (hulp bij het huishouden)	20	40	65		125	60	60		
45	Sport, Cultuur, Welzijn	320	365	190		875	685	685		
46	Beëindigen subsidierelaties met instellingen.		550			550	550	420	130	
47	Verhogen inkomsten door extra activiteiten WSR		25			25	25	25		
48	Verminderen subsidie Marlinplaza		200	200		400	200	200		
Totaal Bezuinigingen voorzieningen in de stad		995	3.055	2.135		6.185	4.050	3.420	630	3,3
Financieel/technische maatregelen										
49	Af schrijven tot restwaarde ondergrondse parkeergarages						300	300		
49.2	verlenging afschrijvingstermijnen computerhardware			130	130	260				
49.3	Invoering restwaarde gemeentelijke gebouwen	200	200	200		800	400	400		
49.4	Invoering restwaarde gebouwen DIA	200				200	200	200		
49.5	Niet afschrijven op grondwaarde	400				400	400	400		
49.6	Verlenging afschrijvingstermijnen concerninvesteringen	1.480				1.480	1.480	1.480		
49	Totaal anders afschrijven	2.580	200	330		3.440	2.780	2.480	300	
50	taakreductie- en verandering : verminderen toevoeging aan reserve bodemsanering	100				100	100	100		
51	ISV middelen	1.250	1.250			2.500	2.500	2.500		
51	Afkomen van te verwachten positief resultaat Wmo			200	200	400	600	600	1.700	200
53	Peuterspeelzaalwerk/kinderopvang	400	200	200		1.000	200	200		
54	Vermindering subsidie Groningen Airport Eelde			265		265				
55	Areaaluitbreiding HVD/OCSW 3 jaarschrijven	100	100	100		300	200	200		
56	Vrijval risicobuffer 2007-2010	980				980	980	980		

Nr.	Maatregel	Taakstelling				Totaal 2011-2014	Realisatie			FTE's Taak- stelling
		2011	2012	2013	2014		S	I	N	
57	Werkwijze communicatie			30	30					
58	Bijdrage erfachtterreinen	90			90			90		
Totaal financieel/technische maatregelen		7.410	1.750	895	560	10.615		6.960	2.000	200
Verhoging van de gemeentelijke inkomsten										
59	Gehandicaptenparkeerkaart		35	40	75				35	
60	Woonwagens				35					
61	Verkeerskundige toets bouwvergunningen			70	70					
62	Meer gebruik openbaar gebied in rekening brengen		60		120				60	
63	taakreductie- en verandering : vegen uit rioolrecht	315			315			315		
64	Publiekrechtelijke tarieven hogere dekkinggraad	350	400	300	1.050			720	30	
65	Verhoging tarieven en entreegelden OCSW:									
65.1	Verhoging tarieven en entreegelden OCSW		50		50			50		
65.2	Verhogen inkomsten bij de Muziekschool		110		110			110		
65	Totaal verhoging tarieven en entreegelden OCSW		160		160			50	110	
66	Leges DIA:									
66.2	Afschaffen kortingsregeling reisdocumenten en rijbewijzen	50			50			50		
66	Totaal Leges DIA	50			50			50		
67	Overige aanpassingen tarieven:									
67.1	Verhoging Logiesbelasting	40		50	90			40		
67.2	GGD: terugdraaien maatregelen Oosting/Alders: het verhogen van de leges.	10			10			10		
67	Totaal Overige aanpassingen tarieven	50		50	100			50		
68	Verhogen OZB	4.000			4.000			4.000		
69	Uitbreiding dienstverlening derden bij CIO	25	25	25	100			25	25	
70	Uitbreiding dienstverlening derden bij Salarisadministratie	50			50			50		
71	Meer werken voor derden		50	55	105				50	
Totaal financieel/technische maatregelen		4.840	730	530	130	6.230		5.260	310	

Nr.	Maatregel	Taakstelling					Realisatie t/m 2012			FTE's Totale Taak- stelling	
		Taakstelling x € 1.000					Realisatie				
		2011	2012	2013	2014	Totaal 2011-2014	Taak- stelling	S	I		N
	Eigen organisatie										
	Afschaffen (restant) IZA zorgpakket					100					
AV2	Energie besparen gemeentelijke gebouwen			400	300	700					
AV3	Investeren in KCC en kanaalmanagement			250	250	500					
	Totaal eigen organisatie			750	550	1.300					
	Voorzieningen in de stad										
AV4	Vermindering ondersteuning duurzaamheid			75		75					0,5
AV5	Afschaffen subsidies Goed idee			100		100					
AV6	Afstoten/stoppen met de draafbaan/evenem.terrein			200	200	400					
AV7	Lagere bijdrage aan de GR Meerschap Paterswolde				100	100					
	Totaal voorzieningen in de stad			375	300	675					0,5
	Financieel/technische maatregelen										
AV8	Verlagen budget onvoorzien			200		200					
AV9	Lagere dotatie WGA-budget aan reserve WGA			200		200					
	Totaal financieel/technische maatregelen			400		400					
	Verhogen eigen inkomsten										
AV10	Dienstverlening voor regio-gemeenten			50	50	100					
	Totaal verhogen eigen inkomsten			50	50	100					
	Totaal aanvullende bezuinigingen			1.575	800	2.475					0,5
	TOTAAL bezuinigingen 2011-2014	16.560	10.320	11.785	6.435	46.100	26.890	19.689	4.650	2.641	115,7
	Realisatie procentueel t.o.v. de taakstelling (t/m 2012)						100%	73%	17%	9%	
	Voorbereiding afgerond, wordt gerealiseerd										
	Voorbereiding nog niet afgerond										
	Wordt niet gerealiseerd, alternatief zoeken										
	Voorbereiding deels afgerond en gerealiseerd										
	Voorbereiding deels afgerond, waarschijnlijk vertragsrisico										

BIJLAGE 3. Actualisatie toelichting op de voorstellen rapportage VI

De wijzigingen ten opzichte van de vorige rapportage zijn grijs gearceerd.

Bezuinigingen op en in de eigen organisatie

De bezuinigingsvoorstellen voor de organisatie tellen op tot 19,5 miljoen euro. Dit bedrag is opgebouwd uit de volgende categorieën:

- Concentreren of samenvoegen van gemeentelijke functies.
- Efficiëncymaatregelen voor interne gemeentelijke werkprocessen.
- Efficiëncymaatregelen voor werkprocessen waarvan externe partijen onderdeel uitmaken.
- Verbeteren bedrijfsvoering en versobering personele voorzieningen.
- Besparen op/door dienstverlening externen.

1. Concentreren of uniformeren ondersteunende afdelingen (Totaal € 2,8 miljoen, 32,6 fte + nog uit te werken aantal fte) (in 2011 nihil, 2012 € 350.000)

De vorming van de nieuwe PIJOFACH-organisatie levert een belangrijke bijdrage aan de gemeentelijke bezuinigingstaakstelling voor de periode 2011-2014. Het inrichten van een Shared Service Center (SSC) is een van de bouwstenen voor de toekomstige organisatie.

In onze organisatie kennen we nu nog een grote diversiteit binnen de diverse PIJOFACH-werkvelden. We willen door standaardisatie en digitalisering van werkprocessen en door een concentratie van deze functies zowel een besparing realiseren als de interne dienstverlening verbeteren. De nieuwe gezamenlijke PIJOFACH-organisatie dient efficiënt, duurzaam (flexibel) en professioneel te worden. We hebben de ambitie om de interne dienstverlening zodanig te organiseren dat deze een toegevoegde waarde blijft bieden aan het primaire proces. Centraliseren en schaalvergroting zijn daarbij geen doel, maar wel een belangrijk middel om aan de opdracht te kunnen voldoen.

De vorming van het Shared Service Center (SSC) moet (inclusief de hierna genoemde besparingen op huisvesting en gebouwenbeheer) minimaal een besparing opleveren van 3,8 miljoen euro structureel en een formatiereductie van minimaal 32,6 fte.

De besparing op de P&O functie voor 2012 (150 duizend euro) wordt deels gerealiseerd door incidentele vrijval (90 duizend euro) op de formatie van concern P&O. Het resterende deel (60 duizend euro) kan in 2012 incidenteel worden gedekt door een versnelde verlaging van het opleidingsbudget WGA.

De totale (structurele) besparing zal in de vorm van een formatiereductie worden uitgewerkt in een uitvoeringsplan (het zogenaamde 'koepelplan'), welke de basis zal vormen voor de verdere uitwerking van het SSC.

De besparing op communicatie (200 duizend euro) in 2012, realiseren we door een korting op de budgetten voor communicatie, dat zal leiden tot een versobering van de communicatiemiddelen.

Gezien de benodigde voorbereidingstijd voor de uitwerking en implementatie van het koepelplan SSC en het effectueren van de voorgenomen formatiereductie is er voor de taakstellingen 2013 sprake van een vertragingrisico, daarvoor worden incidentele oplossingen gezocht.

2. Besparingen huisvesting/gebouwenbeheer (€ 1 miljoen, fte pm)

Inleiding

Deze besparing willen we realiseren door enerzijds de uniformering van het facilitaire proces en anderzijds door het management en beheer op de gemeentelijke gebouwen/vastgoed te bundelen. Voor de bundeling van het vastgoedmanagement en -beheer gaat het vooral om technisch gebouwenbeheer/onderhoud, ruimtetoewijzingsbeleid, standaardisering inrichtingsafspraken en gezamenlijke aanbestedingen.

Vastgoed

Wij willen het kernvastgoed (de gemeentelijke kantoorgebouwen) samenvoegen en centraal exploiteren. Daarvoor zal een centrale kernvastgoedorganisatie worden opgezet die verantwoordelijk is voor het exploiteren van het kernvastgoed. Dit dient zo te gebeuren dat de huisvestingsvraag van de gemeente Groningen optimaal wordt geaccommodeerd met een efficiënte inzet van eigen en gehuurd vastgoed. Daartoe wordt een strategisch vastgoedplan gemaakt dat zoveel mogelijk rekening houdt met veranderingen in de organisatie tot 1 januari 2015 (cf. de planning van het Stappenplan PIJOFACH) en een doorkijk geeft voor de jaren daarna.

Twynstra Gudde heeft advies uitgebracht over de inrichting van een vastgoedorganisatie voor het kernvastgoed van de gemeente. Op basis van dit advies wordt een uitvoeringsplan uitgewerkt.

Daarnaast is een voorstel in voorbereiding voor de invulling van de taakstelling voor 2012 van 150 duizend euro. Daarvoor wordt gekeken naar begrote activiteiten die we in 2012 niet of in mindere mate kunnen doen.

Facilitair

We willen een nieuwe Facilitaire organisatie gaan vormen, met als doel om de huidige acht facilitaire afdelingen samen te voegen tot één gemeentebrede facilitaire organisatie. Dit project is een deelproject van de concernbrede organisatieontwikkeling PIJOFACH.

Inmiddels ligt er een concept van de nieuwe vastgoedorganisatie en de nieuwe facilitaire organisatie. Deze concepten zijn gedeeld met alle betrokkenen binnen onze gemeente (zoals COR, betrokken medewerkers en opdrachtgevers).

3. Organisatieontwikkeling (€ 3 miljoen, fte pm)

In ons collegeprogramma hebben we aangegeven dat we een aanpassing van de organisatievorm willen doorvoeren. We kiezen voor dienstverlening als hefboom voor de organisatieontwikkeling en cultuurverandering. De basis daarvoor willen we in deze collegeperiode leggen. Nu al stellen we een aantal aanpassingen in de structuur voor. Daarmee is winst te behalen in het verbeteren van de dienstverlening (beleid en uitvoering), efficiency en effectiviteit. De verwachting is dat het beter en goedkoper kan.

De volgende structuurwijzigingen worden voorgesteld:

- wijkgewijs werken onderbrengen bij één dienst;
- het samenvoegen van de taken in het beheer van de openbare ruimte;
- de (programmatische) sturing op maatschappelijke ontwikkeling;
- concentreren beleidstaken.

Daarbij gaan we de primaire bedrijfsprocessen in de diensten stroomlijnen. Hierbij gaan we taken met minder mensen uitvoeren door de processen slimmer en efficiënter te organiseren. Hierdoor willen we een besparing realiseren van 3 miljoen euro.

Onderstaand geven wij de stand van zaken per onderdeel weer.

Wijkgewijs werken

De voorbereidingen voor een meer efficiënte en effectieve inrichting van het wijk- of gebiedsgericht werken zijn in voorbereiding. Daarbij maken we onderscheid tussen coördinerende, uitvoerende (beherende) en beleidsmatige taken. De coördinerende taken worden voornamelijk bij de diensten ROEZ (stadsdeelcoördinatie en stadsdeelbeheer) en OCSW (wijkzaken) uitgevoerd. Nadere analyse moet uitwijzen hoe die besparing kan worden gerealiseerd.

Een besparing op uitvoerende en beleidsmatige taken heeft een relatie met de analyses en keuzes die bij de invulling van de taakstelling op het beheer openbare ruimte en de maatschappelijke ontwikkeling. We gaan minder dingen dubbel doen.

Bij de analyse van het wijk- en gebiedsgericht werken betrekken we ook de relaties met gesubsidieerde instellingen in het maatschappelijk domein. Die instellingen werken immers in onze opdracht ook gebiedsgericht, ook daar zijn besparingen mogelijk.

Beheer

Voor het beheer van de openbare ruimte is het doel om te komen tot één gemeentelijk organisatieonderdeel Stad.Beheer. Daarmee willen we vanuit het perspectief van de burger, op een effectieve en efficiënte manier de beheer- en onderhoudstaken in de openbare ruimte vorm geven. Momenteel wordt de samenvoeging uitgewerkt in een uitvoeringsplan. Daarbij houden we rekening met een structurele bruto bezuiniging van circa 1,5 miljoen euro, waarvan 1 miljoen euro netto kan worden benut voor deze taakstelling. We verwachten de nieuwe organisatie begin 2013 te starten.

Sturing op maatschappelijke ontwikkeling

Zie hiervoor maatregel 44.

Concentreren beleidstaken

Een voorstel voor het concentreren van de beleidsfuncties wordt uitgewerkt.

Vorming GMT

Onderdeel van de organisatieverandering is de vorming van het GMT. Daarmee realiseren we een besparing op de kosten van management en ondersteuning.

Taakstelling 2012

De voorbereiding en besluitvorming met betrekking tot de voorgenomen reorganisatie en vervolgens de herplaatsing en formatie kosten tijd. De taakstelling 2012 van 500 duizend euro kan nog niet structureel worden gerealiseerd.

4. Vorming van de directie stadstoezicht (€ 185.000, fte pm)

4.1 Overlappende taakgebieden.

Hiervoor moet in 2014 110 duizend euro worden bespaard. Door de vorming van stadstoezicht willen we een efficiencyvoordeel realiseren doordat taken van RO/EZ en de Milieudienst worden samengevoegd. We onderzoeken hoe efficiencyvoordelen gerealiseerd kunnen worden.

4.2 Vergunningen.

Daarnaast willen we, mede door een verdere deregulering, op het gebied van vergunningen voor evenementen een besparing realiseren. We streven ernaar in 2013 75 duizend euro te besparen. De maatregel is in voorbereiding.

5. Overige samenvoegingen van afdelingen (€ 130.000, 2,7 fte)

5.1 Formatie bij inzameling gevaarlijk afval en Olie-Water-Slib.

Deze bezuiniging hebben we gerealiseerd.

5.2 Loket beheer en verkeer.

Stadsbeheer en de Milieudienst hebben beide een meldingenloket die elkaar ondersteunen in de werkzaamheden. We willen deze loketten samenvoegen, zodat met minder personeel kan worden volstaan. Daarmee kan 50 duizend euro (1 fte) worden bespaard.

Het samenvoegen van de loketten is gekoppeld aan de komst van Stad.beheer. Ons college heeft de houtskoolschets over beheer en onderhoud begin 2012 voorlopig vastgesteld. Hierin is opgenomen dat Stad.beheer op 1 januari 2013 van start kan gaan. Vooruitlopend op de samenvoeging wordt vacaturruimte binnen het loket niet ingevuld, waardoor de bezuiniging in 2012 eerst incidenteel wordt gerealiseerd.

5.3 DIA en Bestuursdienst.

Uit efficiencyoverwegingen verzorgt de DIA de financiële administratie voor de Bestuursdienst. Vanuit deze efficiencygedachte willen we ook de functies Informatiemanagement (IM) én Facilitaire Zaken (FZ) van beide diensten samenvoegen en onderbrengen bij de DIA. De besparing die we hiermee kunnen realiseren, bedraagt vanaf 2012 65 duizend euro. Het betreft 1,2 fte.

Voor 2012 zoeken we een incidentele oplossing. Vanaf 2013 zal deze bezuiniging via de vorming van het Shared Service Center moeten worden ingevuld.

EFFICIENCYMAATREGELEN (INTERN)

6 Efficiency personeel en loonkosten (€ 1,885 miljoen, 4,5 plus pm fte)

Naast het concentreren van verschillende P&O beheertaken, willen we op verschillende manieren de inzet van ons personeel en loonkosten nog efficiënter maken.

6.1 Uitstroom oud/ instroom jong personeel (1 miljoen euro vanaf 2013 / 2014)

In de periode 2011-2014 stroomt een groep medewerkers uit de organisatie vanwege pensioen of FPU. Door deze functies niet opnieuw in te vullen of deze te vervullen door jongere medewerkers kunnen besparingen worden gerealiseerd ten gunste van de bezuinigingen.

In het bezuinigingspakket is een taakstelling opgenomen van 0,25 miljoen euro in 2013, oplopend naar 1 miljoen in 2014. Momenteel wordt in overleg met de diensten bepaald welke functies komen te vervallen of geschikt gemaakt kunnen worden voor een jongere medewerker. Daarbij wordt per functie bekeken voor welke maatregel in het bezuinigingspakket de vrijval wordt ingezet en wordt de omvang van de besparingen per jaarschijf nader bepaald. In de volgende voortgangsrapportage zullen we de resultaten hiervan melden.

6.2 Uitzendkrachtenpool/ projectleiderspool

Vacatures die vanaf 2012 ontstaan, worden waar mogelijk ingevuld door functionarissen uit de interne projectleiderspool. De eerste tranche van deze bezuiniging (100 duizend euro) in 2012 dekken we incidenteel middels inzet van het opleidingsbudget van de WGA.

6.3 Efficiency uitvoerende taken P&O

We kunnen circa 1 fte besparen (50 duizend euro) door bij de DIA de komende jaren meer en beter gebruik te maken van hulpmiddelen – zoals Emis/Plaza – waardoor minder inzet van P&O nodig is. Door handmatige werkprocessen te automatiseren, bijvoorbeeld bij ziekteverzuim en de digitalisering van de verlofkaart.

Deze bezuiniging zal vanaf 2013 via de vorming van het Shared Service Center worden ingevuld.

6.4 Minder papier salarisstroken

Deze bezuiniging hebben we gerealiseerd.

6.5 Budgetten uitzendkrachten structureel verlagen

Deze bezuiniging hebben we gerealiseerd.

6.6 Personeelsreductie, vacatureruimte

Deze bezuiniging hebben we gerealiseerd.

7. Factor incidenteel in nominale compensatie verlagen (€ 1 miljoen)

Deze bezuiniging is gerealiseerd in 2011 en 2012 en voorbereid voor de volgende jaren.

8. Sturen op autonome uitstroom (€ 525.000, 15 fte)

Aan de hand van de leeftijdsopbouw van ons personeelsbestand hebben we de inschatting gemaakt dat bij de dienst SOZAWE 15 medewerkers gebruik kunnen maken van de FPU. Hierbij gaat het voor de helft om functies die komen te vervallen of waarvoor op dit moment al efficiencymaatregelen worden getroffen zodat ze niet meer opgevuld hoeven te worden. In de bezuinigingsplannen zal deze taakstelling in de jaren 2012, 2013 en 2014 gelijkelijk (dus per jaar 175 duizend euro) moeten worden gerealiseerd.

Er is een overzicht van functionarissen die voor 1950 geboren zijn en dus in de periode 2012-2014 65 jaar worden. Per jaar is vastgesteld wat de vrijval is wanneer functies niet meer worden vervuld. Bij deze analyses is tevens gekeken in hoeverre de vrijval een bijdrage levert aan de

concernbezuinigingen. Een deel van de formatie van de dienst SOZawe wordt gefinancierd met tijdelijke middelen, bijzondere bijstand en het participatiebudget. Als uitgangspunt is gehanteerd dat functies niet worden ingevuld, tenzij. Afdelingshoofden hebben de opdracht gekregen om aan te geven hoe zij omgaan met het niet opvullen van de vacature die ontstaan na vertrek van de medewerker. Daarnaast hebben zij de opdracht gekregen om na te gaan met welke medewerkers afspraken gemaakt kunnen maken over vervroegde uitstroom.

Een aantal ontwikkelingen heeft ertoe geleid dat de opbrengst van de maatregel lager uitvalt dan oorspronkelijk geraamd: een deel van de opbrengst van de autonome uitstroom zal bij andere zoekopdrachten terechtgekomen, o.a. bij de PIJOFACH en de invulling van de concernmaatregel 'jong voor oud'. Door een toename van het aantal klanten is het noodzakelijk een deel van de vacatures binnen het primaire proces opnieuw in te vullen.

De inschatting is dat in 2012 en volgende jaren maximaal 25% van de taakstelling wordt gerealiseerd. Binnen de formatie van de dienst SOZawe zijn geen mogelijkheden om deze bezuiniging structureel op te lossen.

9. Efficiency Bedrijfsvoering (€ 650.000, 5,1 fte)

Op het gebied van de bedrijfsvoering kunnen we door een aantal efficiencymaatregelen circa 650 duizend euro besparen. Het gaat om de volgende maatregelen.

9.1 Verminderen aantal kantoorwerkplekken 300 duizend euro

We schatten in dat we vooral door Het Nieuwe Werken 1000 werkstations kunnen schrappen. In totaal komt deze maatregel dan op een besparing van 300 duizend euro. De voorgestelde vermindering van het aantal werkplekken wordt gerealiseerd door medewerkers de beschikking te geven over een desktop of een laptop. Deze keuze leidt tot een besparing op de aanschafkosten en de beheerswerkzaamheden. Op dit moment werken we het voorstel uit en brengen we de gevolgen voor de verschillende organisatieonderdelen in beeld.

Voor 2011 is de taakstellende bezuiniging (25 duizend euro) incidenteel gerealiseerd.

Voor 2012 is een structureel verdelvoorstel uitgewerkt voor 50 duizend euro.

Het GMT heeft een voorstel besproken over het gebruik van desktops/laptops, telefonie en tablets in de organisatie. Het doel is meer richting/sturing op het gebruik te laten plaatsvinden en daarmee ook de bezuinigingsbedragen te realiseren. Op basis van de verdere uitwerking van deze voorstellen zullen de taakstellingen voor 2013 en 2014 worden ingevuld.

9.2 Verminderen aantal telefoontoestellen 100 duizend euro

Met de recent afgeronde aanbesteding zal vanaf 2013 naar verwachting een deel van deze taakstelling worden gerealiseerd. Daarnaast onderzoeken we hoe de bundeling van vaste en mobiele telefonie kan leiden tot een beperking van de vaste telefoniekosten.

De budgetten voor de aanschaf van vaste en mobiele toestellen zijn aanwezig binnen de diensten.

Er is een voorstel in voorbereiding om de beoogde bezuiniging van 100 duizend euro vanaf 2013 te realiseren door het concernbeleid met betrekking tot telefonie te actualiseren. Aandachtspunten zijn het stellen van uniforme concernbrede regels voor gebruik en uitgifte van mobiele telefonie en "mobiel tenzij beleid" (voorkomen van dubbele telefoonfaciliteiten voor medewerkers).

9.3 Bedrijfsvoering ROEZ 150 duizend euro

Op het gebied van bedrijfsvoering kunnen we bij de dienst RO/EZ vanaf 2013 een besparing realiseren van 150 duizend euro. Het betreft huismeesterstaken, facilitaire zaken, informatievoorziening, DIV, Juridische Zaken, het wagenpark en ICT. Dit voorstel is nog in voorbereiding.

De bezuiniging op ICT heeft een overlap met andere concernbrede bezuinigingen. De uitwerking van de bezuiniging op de formatie is meegenomen in het uitvoeringsplan organisatieontwikkeling RO/EZ (zie maatregel 14 efficiencytaakstelling RO/EZ).

9.4 Minder secretariële ondersteuning

Bij de Bestuursdienst kan de secretariële ondersteuning worden teruggebracht, waarmee we vanaf 2013 100 duizend euro kunnen besparen. Dit voorstel is nog in voorbereiding.

10. Taakstellende bezuiniging i-functie (€ 200.000, 2,5 fte)

We hebben onderzoek gedaan naar de informatiefunctie bij de gemeente. Via verdere centralisatie achten wij een besparing mogelijk van 200 duizend euro (2013: 100 duizend euro en 2014: 100 duizend euro). De hiermee gepaard gaande formatieve reductie van 2,5 fte kan naar de huidige inschatting via natuurlijk verloop worden gerealiseerd.

Dit voorstel is in voorbereiding, realisatie hangt samen met de wijze waarop de informatiefunctie de komende jaren binnen de organisatie wordt gepositioneerd (inrichting Shared Service Center). Inmiddels is duidelijk dat enkele medewerkers pas in de loop van 2014 met pensioen gaan. Voor de taakstelling 2013 en een deel van 2014 zal daarom incidentele dekking worden gezocht.

11. Anders financieren programma SHV (€ 340.000, 0 fte)

Deze bezuiniging hebben we gerealiseerd.

12. Efficiëntie Zelfstandigen/WWIK (€ 280.000, 2,6 fte)

Per 1 januari 2012 is de WWIK afgeschaft. Daardoor is de grondslag voor het oorspronkelijke bezuinigingsvoorstel deels verdwenen. SOZAWE/Zelfstandigen voert specialistische taken uit voor specifieke doelgroepen. Onderzocht is of we deze dienstverlening aan andere gemeenten in de regio kunnen uitbreiden. Daar blijken kansen te liggen. De besparing wordt nu gerealiseerd door het saldo van minder inkomsten (hoofdzakelijk door wegvallen WWIK) en minder kosten. De formatiereductie (4,3 fte) vindt plaats door middel van reorganisatie, tijdelijke contracten en natuurlijk verloop. De reorganisatie leidde tot twee herplaatsers. Die zijn inmiddels herplaatst. Per saldo wordt een bezuiniging van 180 duizend euro door de afdeling Zelfstandigen gerealiseerd.

Uw raad heeft bij de 4^e Voortgangsrapportage besloten de resterende 100 duizend euro in te vullen door de gemeentelijke bijdrage aan het budget van Onderzoek en Statistiek te verlagen.

De voorbereiding is daarmee afgerond, de maatregel wordt gerealiseerd.

13. Verlaging concernbijdrage aan iederz (€ 700.000)

De jaarlijkse structurele concernbijdrage aan iederz bedraagt voor 2012 ca. 3,7 miljoen euro. We waren voornemens te bezuinigen op deze bijdrage aan iederz. Doel was de bijdrage in 2013 met 450 duizend euro te verminderen oplopend in 2014 tot in totaal 700 duizend euro. Door de economische crisis en de daaruit voortvloeiende verwachte achteruitgang van de rijkssubsidie kan iederz minder verdienen dan gepland. Voor 2013 stellen we daarom, conform uw raadsbesluit van 9 november jl., 450 duizend euro uit de extra beleidsmiddelen beschikbaar en in 2014 700 duizend euro. Daarmee is deze bezuiniging dus tot en met 2014 incidenteel gedekt. Vanaf 2015 zullen structurele maatregelen moeten worden getroffen.

14. Efficiencytaakstelling RO/EZ (€ 1 miljoen, 21,6 fte)

Doelstelling is om efficiënter te werken en een taakstelling op de formatie te realiseren. Om dit te realiseren is gekeken naar de werkwijze, de financiering en de taken. Dit heeft geresulteerd in een organisatieontwikkelingstraject. In de contourennota 'Waarom en hoe RO/EZ anders gaat werken' is deze bezuiniging uitgewerkt. Voorgesteld is de helft van de bezuinigingen te realiseren door reductie van het aantal leidinggevenden en de andere helft door een generieke taakstelling van 2,5% op de formatie (m.u.v. de formatie die al bij maatregel 9.3 'bedrijfsvoering ROEZ' is betrokken).

Het uitvoeringsplan is afgerond en de OR heeft er mee ingestemd. Het uitvoeringsplan is in mei 2012 door ons college vastgesteld. Het uitvoeringsplan voorziet, naast de realisatie van de efficiencytaakstelling (1 miljoen euro), ook in de realisatie van een aantal bezuinigingen op de bedrijfsvoering (maatregel 9.3) en de bezuiniging op GEO-informatie (maatregel 15.1). De organisatieontwikkeling brengt wel frictiekosten met zich mee en kosten voor flankerend beleid. De te bezuinigen formatie is niet direct weg. Er zal eerst sprake zijn van boventaligheid. Er worden voorstellen uitgewerkt om dit incidentele tekort op te lossen. Ook is er sprake van gedeeltelijke

"weglek" naar tarieven, opbrengsten van derden en investeringsprojecten. Met dit laatste effect is rekening gehouden in het bezuinigingspakket

15. Overige efficiency maatregelen (€ 205.000, fte 1,0 plus pm)

15.1 Buitendienst Geografische Informatievoorziening (RO/EZ)

Wegens technische ontwikkelingen kan de buitendienst van de Geografische Informatievoorziening met minder personeel worden uitgevoerd.

Bij de uitwerking van de bezuinigingstaakstelling is breder gekeken naar de positie van de afdeling GEO-informatie. Uitkomst is dat we de afdeling GEO willen samenvoegen met de afdeling Bouw- en Woningtoezicht. De bezuiniging van 55 duizend euro wordt gerealiseerd op het secretariaat en de landmeetkundige buitendienst.

15.2 Bureau Woonwagenzaken (RO/EZ)

Oorspronkelijk was het de bedoeling het Bureau Woonwagenzaken samen met de woonschepenhaven, het kermisterrein, Bruilwering en Beheer onconventioneel wonen, onder te brengen bij de afdeling Wonen. De secretariaten konden daardoor worden gecombineerd. Dit zou een besparing opleveren van 50 duizend euro. In de reorganisatie van de dienst RO/EZ wordt de afdeling Wonen echter opgeheven en worden taken op een andere manier samengebracht.

Eind 2011 is uw raad geïnformeerd over de voortgangsrapportage woonwagenzaken. In de voortgangsrapportage is nadrukkelijk onderscheid gemaakt tussen kosten voor verhuur, beheer en onderhoud van gemeentelijke woonwagenezittingen en andere gemeentelijke taken op het gebied van woonwagenezaken. De afgelopen periode is de exploitatie van de woonwagenezittingen al aanzienlijk verbeterd, waardoor in afnemende mate een beroep wordt gedaan op de concernbijdrage. Hierdoor kan een bezuiniging van 50 duizend euro worden gerealiseerd op de concernbijdrage vanaf 2012.

15.3 Muziekschool (OCSW) 50 duizend euro

Vervalt, besparing is toegevoegd aan voorstel 15.4

15.4 Samenwerking van het Kunstencentrum en de Muziekschool (OCSW) 210 duizend euro

Op 10 april 2012 namen wij het principebesluit tot verzelfstandiging van de Muziekschool, zodat deze kan fuseren met de Kunstencentrum Groep. Op dit moment wordt er afstemming gezocht met de sociale partners over het uitvoeringsplan en het sociaal statuut. Een definitief besluit volgt in het najaar, waarna de nieuwe fusiecombinatie eind 2012 van start kan gaan. Tot de te realiseren fusiedoelstellingen behoren in 2012 de start van één organisatie die de taakstelling van 160 duizend euro in 2012 oplopend naar 210 duizend euro in 2013 (de samenvoeging van deze maatregel 50 duizend euro, 15.3 Muziekschool (OCSW) 50 duizend euro en 65.2 Verhogen inkomsten Muziekschool / 10 duizend euro) realiseert, de integratie van programma's tot één totaalaanbod tot stand brengt en een stevige groei van het aantal cursisten en de hieruit gerealiseerde inkomsten.

Door een vertraging bij de fusie wordt de taakstelling van 210.000 voor 2012 niet door de fusiepartners gerealiseerd. Daarom zal de taakstelling voor 2012 incidenteel worden gerealiseerd.

16. Minder wethouders (€ 320.000, 2,5 fte)

Deze bezuiniging hebben we gerealiseerd.

17. Raad / Griffie (€ 400.000, 2 fte)

Uw raad heeft met de griffie in eerste instantie voor 300 duizend euro aan voorstellen uitgewerkt. Het betreft onder andere lagere accountantskosten, formatiereductie en verlaging van enkele budgetten van uw raad en de griffie. **U heeft in maart 2012 besproken hoe de resterende 100 duizend euro in 2013 kan worden ingevuld met besparingsmaatregelen.**

De taakstelling voor 2011 (100 duizend euro) is gerealiseerd. Voor 2012 (100 duizend euro) is een formatiereductie gepland, de maatregel is voorbereid, er is nog wel sprake van een realisatierisico. **Voor 2013 zijn maatregelen voorbereid om de resterende taakstelling in te vullen, we zullen de realisatie melden in onze volgende rapportages.**

18 Technische correcties op de bezuinigingsvoorstellen (€ - 4,1 miljoen)

18.1 Risico's

Het realiseren van de interne efficiëncymaatregelen is geen gemakkelijke opgave. Het risico bestaat dat we niet alle maatregelen op het nu geschetste niveau kunnen realiseren. Om dit risico op te vangen verminderen we de opbrengst met in totaal 500 duizend euro.

18.2 Weglekeffecten

Bij de geselecteerde maatregelen bij de bedrijfsvoering lekt een deel weg naar tarieven, projectbudgetten en verrekeningen met derden. Dit telt op tot ongeveer 3,6 miljoen euro. Dat leidt tot een "goedkopere overheid" voor burgers en bedrijven, maar de netto besparing valt daardoor wel lager uit. We hebben deze correctie nog niet verdeeld over de maatregelen, maar als een algemene correctie verwerkt. Deze financieel-technische maatregel bedraagt in 2012 600 duizend euro.

EFFICIENCYMAATREGELEN (EXTERN)

19. Overdracht vastgoed management aan corporaties (€ 160.000, 2,0 fte)

Het oorspronkelijke bezuinigingsvoorstel hield in het overdragen van het beheer en onderhoud van het maatschappelijk vastgoed naar corporaties vanaf 2013. Inmiddels hebben wij gekeken naar de toekomstige situatie van de organisatie van het vastgoedmanagement (kern, strategisch en maatschappelijk vastgoed). Daarbij is uitdrukkelijk sprake van een relatie met de ontwikkeling van het Shared Service Center. Om bovenstaande redenen kiezen we niet meer voor overdracht, maar het in eigen beheer efficiënter en effectiever organiseren van het vastgoedmanagement van het maatschappelijk vastgoed. In een volgende VGR zullen wij informeren over de aanpak en de stand van zaken.

Wij hebben op dit moment concrete maatregelen in voorbereiding voor het realiseren van de opgelegde bezuiniging (inclusief de 2 fte). Voor ca. 70% zijn dit onderbouwde maatregelen. Bij een volgende voortgangsrapportage informeren wij u over de resterende invulling.

20. Uitbesteding bezwaar en beroep (€ 115.000, 1,5 fte)

Eerder onderzoek naar uitbesteding van deze taak per 2013 heeft opgeleverd dat deze taakstelling niet (volledig) kan worden gerealiseerd. Voor het wel realiseren van deze taakstelling zijn twee alternatieven uitgewerkt:

- Volledig afschaffen van de commissie. Dit levert een besparing op van € 38.000,- aan vacatiegelden en 1½ -2 fte;
- Een mengvorm tussen ambtelijk horen en horen door een externe commissie. Dit levert een besparing op van € 20.000,- aan vacatiegelden en 1 – 1½ fte. De formatiereductie kan worden gerealiseerd door natuurlijk verloop.

Het volledig afschaffen van de commissie is van de baan. Realisatie van de taakstelling door middel van het tweede alternatief gebeurt in de vorm van een pilot waarbinnen wordt gekeken hoe deze mengvorm functioneert. Deze wordt uitgevoerd in het 2^e en 3^e kwartaal van 2012. In het 4^e kwartaal vindt de evaluatie plaats. Door een daling van het aantal bezwaarschriften heeft de organisatie de wind in de rug bij het realiseren van de bezuiniging. Het is de vraag of deze trend zich in 2013 voortzet. Wanneer de uitkomst van de pilot is dat het horen door een externe commissie de voorkeur heeft boven ambtelijk horen, dan moet een alternatieve oplossing worden gevonden voor deze taakstelling. Hiervoor wordt zonnodig gekeken naar de sectie Bezwaar en beroep van de afdeling Rechtshandhaving.

21. Efficiënter gebruik voorzieningen WSR (€ 50.000, 0,2 fte)

Door met sportverenigingen afspraken te maken over samenwerken bij het gebruik van sportvoorzieningen is een efficiënter gebruik van voorzieningen mogelijk.

Er wordt vanuit verenigingen druk uitgeoefend om bestaande voorzieningen uit te breiden en eventueel nieuwe voorzieningen aan te leggen en/of te bouwen. Het voorstel leidt niet tot directe bezuinigingen op de exploitatie, maar is gericht op het verminderen van die druk en het voorkomen/verminderen van extra investeringskosten in de toekomst. Nader onderzoek is nodig om te bepalen waar samenwerking nodig en mogelijk is en hoe die samenwerking er uit moet zien.

De uitwerking van deze maatregel is in voorbereiding.

22. Martiniplaza / OPSB (€ 200.000, pm fte)

Wij onderzoeken welke mogelijkheden er zijn tot samenwerking tussen de werkmaatschappij OPSB van OCSW en Martiniplaza, op de terreinen programmering en planning, administratie en management. Hieraan verbinden wij een bezuinigingstaakstelling van 200 duizend euro in 2013. Inmiddels is er ambtelijk en bestuurlijk overleg geweest met de betreffende instellingen. Op dit moment is 60% van de taakstelling voorzien van planvorming. Over de resterende invulling vindt thans nadere afstemming plaats tussen beide instellingen. Inmiddels lijkt het er op dat voor de invulling van andere bezuinigingsvoorstellen al maatregelen zijn uitgewerkt die ook als onderdeel voor de realisatie van dit voorstel zijn ingebracht. De komende maanden zullen wij de eventuele gevolgen in beeld brengen. Wij verwachten u in een volgende voortgangsrapportage te kunnen informeren over de definitieve plannen.

23. Uitbesteden ombudsfunctie (€ 200.000, 2,4 fte)

Deze maatregel per 2014 is na besluitvorming in uw raad geschrapt.

Ons college heeft een oplossing voor deze taakstelling besproken. Wij willen ons voorstel en de consequenties daarvan eerst met de betrokkenen afstemmen en zullen in het najaar dit voorstel aan uw raad voorleggen.

BEDRIJFSVOERING EN PERSONELE VOORZIENING

24. Versobering inkoop goederen en dienstverlening (€ 3,5 miljoen, pm fte)

De besparing van 400 duizend euro voor het jaar 2011 is voor een bedrag van 300 duizend euro gerealiseerd. Voor 2012 is een besparing van 1 miljoen euro voorzien. Voor 500 duizend euro zal deze naar verwachting gerealiseerd worden door een groter voordeel uit een eerder (in 2009) uitgevoerde aanbesteding van energie. In het tweede kwartaal wordt een voorstel voor deze besparing uitgewerkt. De resterende taakstelling moet worden gerealiseerd door, vooruitlopend op de vorming van een Shared Service Center, het invoeren van zogenaamd categoriemanagement. Hierbij krijgen specifieke lijn- of stafmanagers vanuit het principe van integrale verantwoordelijkheid de gemeentebrede rol van categoriemanager. Voor iedere inkoopcategorie (productgroep) wordt een categoriemanager benoemd. Daarvoor zal de manager worden aangewezen die de grootste betrokkenheid bij de productgroep heeft. De inkoopcategorieën zijn: ICT, facilitair, vastgoed, communicatie, HRM en Professionele diensten.

Deze categoriemanager heeft twee taken:

- Het opstellen van een (jaar)plan voor zijn categorie waarin de te bereiken doelstellingen zijn verwoord en hoe deze gerealiseerd zullen worden;
- Het toezien op de realisatie van dit categorieplan.

Met de invoering van categoriemanagement, een model dat ook veel bij de Rijksoverheid wordt toegepast, beperken we het aantal contactpunten binnen de gemeente voor dezelfde type inkopen bij dezelfde leveranciers of hetzelfde marktsegment. Met deze organisatorische aanpassing willen wij de (resterende) taakstelling voor 2012 behalen, vooral op enkele specifieke inkoopcategorieën die we gemeentebreed inkopen. Vervolgens zullen de aan te stellen categoriemanagers nog wel de binnen hun categorie ingeboekte besparingen moeten realiseren. De effectiviteit van deze werkwijze zal bij de

verdere uitwerking moeten blijken. Bij de verdere uitwerking zal meer zicht moeten komen of deze (resterende) taakstelling (geheel) kan worden gerealiseerd. Inmiddels zijn wij gestart met het opzetten van categoriemanagement voor de eerste PIJOFACH bezuinigingsgroepen.

Voor 2013 en 2014 is voor de dan geldende taakstelling van 2,1 miljoen euro een eerste opzet gemaakt, uitgaande van een indicatieve besparing van 2 - 5% van het dan geraamde beïnvloedbare inkoopvolume. Deze voorstellen zullen nog nader worden uitgewerkt, waarbij ook de zogenaamde 'weglekeffecten' in de vorm van tariefsverlagingen e.d. in beeld zullen worden gebracht.

Het is op dit moment nog onzeker of de gehele taakstelling 2012 kan worden behaald.

Naar verwachting wordt deze taakstelling voor 500 duizend euro (energievoordeel) meerjarig gerealiseerd vanaf 2012 en voor 600 duizend euro incidenteel.

25. Minder interne dienstverlening P&O gerelateerd (€ 300.000)

25.1 Onttrekking resterend deel budget Regeling WGA. 260 duizend euro

Deze bezuiniging hebben we gerealiseerd.

25.2 Bedrijfsvoering MD. Personeel in balans. 40 duizend euro

In de begroting van de Milieudienst is 150 duizend euro opgenomen voor projecten in het kader van meester-gezel-constructies en/of plaatsen van mensen, die verder weg staan van de arbeidsmarkt. Door gebruik te maken van vacatureruimte en in te leveren op de ambities, kan hierop 40 duizend euro worden bezuinigd in 2013.

26. Bedrijfsvoering en personele voorzieningen (€ 3,06 miljoen, 6,6 fte +pm)

We hebben de diensten gevraagd kritisch te kijken naar de budgetten voor de bedrijfsvoering en de personele voorzieningen. Dat heeft geleid tot veel voorstellen die we hier hebben samengevoegd. Een en ander heeft geresulteerd in voorstellen op het gebied van:

- besparen op kosten bedrijfskantines;
- afschaffen bedrijfsfitness;
- beperken of schrappen van de cateringfaciliteiten;
- beperken of afschaffen personeelsuitjes.

De onder maatregel 26 opgenomen besparing op externe inhuur, catering, fitness en personeelsuitjes dienen een totale besparing van 2 miljoen euro op te leveren, waarvan 750 duizend euro in 2011 en aanvullend 1,25 miljoen in 2012. Een aantal voorstellen hebben we inmiddels gerealiseerd. Voor een ander deel van de voorstellen hebben we de bezuiniging gedeeltelijk gerealiseerd en werken we deze verder uit. Daarbij hebben we geconstateerd dat er op een aantal onderdelen mogelijk sprake is van samenloop met andere door diensten ingebrachte voorstellen. Dit maakt de uitwerking complexer dan eerder was voorzien. Ten aanzien van de individuele maatregelen kan het volgende worden opgemerkt:

Bedrijfsfitness

Deze maatregel is geëffectueerd. De maatregel levert vanaf 2012 structureel ruim 84 duizend euro op.

Personeelsuitjes

Deze maatregel is geëffectueerd. De maatregel levert vanaf 2012 structureel ruim 80 duizend euro op.

Catering

We hebben voor de besparing op de catering gekozen voor een versoberde exploitatieopzet. Dat zal naar verwachting een bruto besparing opleveren van circa 500 duizend euro. Na aftrek van al ingeboekte besparingen bij enkele diensten en weglek blijft een netto structurele besparing over van 350 duizend euro.

De voorstellen om te komen tot een versoering van het cateringaanbod voor het personeel zijn inmiddels ter kennis gebracht aan de Centrale Ondernemings Raad, die deze vervolgens heeft besproken met de gemeentesecretaris. Hieruit zijn geen wijzigingen voortgekomen. De invoering van het versoerde cateringaanbod wordt nu in samenspraak met diensten en de leverancier voorbereid. De invoering vindt plaats per 1 juli 2012, dat heeft gevolgen voor de besparing dit jaar. We rekenen voor 2012 op een netto bezuinigingsopbrengst van 182 duizend euro.

Externe inhuur

We hebben onderzocht hoe de afname van inhuur derden vanaf 2012 kan worden benut voor de realisatie van de taakstelling en wat de consequenties daarvan zijn. Daaruit blijkt dat deze taakstelling financieel erg moeilijk te realiseren is.

Beperken van inhuur van medewerkers in de lagere schalen heeft directe gevolgen voor onze dienstverlening aan burgers. Vervanging van flexibel inzetbare medewerkers door vaste medewerkers is per saldo duurder en minder efficiënt. Als we deze budgetten bij enkele diensten weghalen, dan heeft dat directe gevolgen voor de bezetting bij de balies, de openingstijden en de dienstverlening in onze publieksgebouwen.

Vervanging van inhuur van hoger ingeschaald personeel door vaste medewerkers werken we onder andere al uit bij maatregel 6.2 projectleiderspool. Daarnaast blijkt dat tijdelijke medewerkers voor een groot deel worden gefinancierd uit incidentele middelen en bijdragen van derden. Weghalen van structurele budgetten is niet mogelijk; leidt tot het wegvallen van inkomsten; of het niet na kunnen komen van contractuele verplichtingen.

In de volgende voortgangsrapportage komen we uitgebreider terug op deze taakstelling.

Flankerend beleid

De Centrale Ondernemingsraad (COR) heeft een positief advies uitgebracht inzake de voorzieningen zoals vastgelegd in de nota 'Flankerend beleid'. Tevens is de commissie voor Georganiseerd Overleg (GO) geïnformeerd. Een raadsvoorstel wordt voorbereid ten behoeve van de dekking van de kosten van flankerend beleid.

27. Programma BoSs (€ 300.000)

Deze bezuiniging hebben we gerealiseerd.

BESPARING OP/DOOR DIENSTVERLENING (EXTERN)

28. Minder gebruik gezinsbode (€ 150.000)

Sinds juni 2009 kunnen gemeenten ervoor kiezen bekendmakingen (o.a. kap- en bouwvergunningen) via het internet openbaar te maken. Jaarlijks wordt voor circa 380 duizend euro uitgegeven aan het inkopen van advertentieruimte bij de Gezinsbode. Door bekendmakingen en algemene verplichtingen via het internet (als primair kanaal) aan te bieden hoeven we minder advertentieruimte in te kopen. Hiermee kunnen we jaarlijks een besparing van naar schatting 150 duizend euro realiseren.

Per 1 januari 2012 is deze bezuinigingsmaatregel ingevoerd, de verplichte mededelingen van het gemeentebestuur worden alleen nog op de website groningen.nl bekend gemaakt. Hierop zijn nog enkele uitzonderingen vanwege wettelijke verplichtingen tot publicatie in een krant. Het betreft de wet Bodembescherming, de wet Milieubeheer, de wet Ruimtelijke Ordening en Verkeersbesluiten. Mededelingen rond Inspraak publiceren we ook nog in de krant omdat we het belangrijk vinden de burger actief te betrekken bij de beleidsvorming.

We verwachten dat ook bovenstaand genoemde wettelijke verplichtingen op termijn worden afgeschaft. Zodra dat aan de orde is, zullen ook die mededelingen alleen nog digitaal bekend worden gemaakt. Daarnaast wachten we op de mogelijkheid tot aansluiting op een landelijke database.

waarmee de burger met zijn postcode kan inzien wat er in zijn buurt gebeurt op het gebied van omgevingsvergunningen. We verwachten dat we in de loop van 2013 hierop overgaan.

We willen ook de burgers informeren die niet over een computer beschikken. Dat zal via de andere sturingskanalen (balie, telefoon, brief) en vrije publiciteit gebeuren. Om dit vorm te geven reserveren we in het plan van aanpak ca. 30 duizend euro incidenteel voor het implementatiejaar 2012.

29. Verkleinen concernbudget onvoorzien (€ 200.000)

Deze bezuiniging hebben we gerealiseerd.

30. Brandweer: duikploeg (€ 500.000, 2 fte plus pm)

De Brandweer Stad heeft een duikploeg die ook het westelijk deel van de regio bedient. De veiligheidsregio heeft daarnaast de beschikking over een duikploeg in Delfzijl. Ook is er een duikploeg in Emmen. We willen deze taak in regionaal verband anders organiseren.

We gaan daarvoor samenwerkingsmogelijkheden onderzoeken en/of kijken naar uitbestedingsmogelijkheden. We willen hiermee een bezuiniging van 500 duizend euro realiseren. Het blijkt echter, dat het anders organiseren van de duiktaak slechts een fractie van de taakstelling oplevert.

Inmiddels is bekend geworden dat het bestuur van de Veiligheidsregio pas in 2014 een besluit neemt over de organisatie van de duiktaak. In de regio is een voorlopig alternatief bezuinigingspakket opgesteld dat binnen de H&OG bij de regionale taakstelling wordt geteld en niet bijdraagt aan onze eigen taakstelling (zie maatregel 31).

Bij de volgende voortgangsrapportage leggen wij alternatieve voorstellen voor, voor een totaalbedrag van 500 duizend euro. Daarin is een voorstel opgenomen voor de invulling van de taakstelling 2012 van 150 duizend euro, voor een groot deel structureel, aangevuld met incidentele dekking voor het resterende deel. Er is nog een vertragsrisico voor de taakstellingen 2013 en 2014.

31. Bezuinigingen brandweer en GGD via de H&OG (€ 300.000, 17 fte)

Het H&OG bestuur heeft de HVD de opdracht gegeven om een bezuinigingspakket van 1 miljoen euro samen te stellen. Daarmee kan onze bijdrage aan de H&OG met 300 duizend euro worden verlaagd. Het bestuur van de H&OG heeft daartoe inmiddels een pakket van bijna 1,8 miljoen euro vastgesteld en er volgen nog enkele kleinere voorstellen. Van dat bedrag is 450 duizend euro bedoeld om rijksbezuinigingen op te vangen, 360 duizend euro voor het sluitend maken van de begroting JGZ 0-4 jaar en de rest moet ten goede komen aan de aangesloten gemeenten. De voorgestelde maatregelen hebben gevolgen voor 17 fte van het personeel. Daarvan zijn thans 9 fte gerealiseerd.

De gemeentelijke taakstelling zal door de positieve besluitvorming bij de H&OG worden gerealiseerd.

32. GGD: Officier van Dienst Geneeskundig onderbrengen bij de H&OG (€ 40.000, 0 fte)

De HVD heeft 2 Officieren van Dienst Geneeskundig. Eén gefinancierd door de H&OG (waaraan de Stad via een bijdrage per inwoner meebetaalt) en één door de Stad. Omdat het een regionale functie betreft, horen beide functionarissen gefinancierd te worden vanuit de H&OG. De Stad draagt dan alleen via de H&OG-regeling bij aan de 2 Officieren. Dit levert een besparing op van 'tweede functionaris'.

De taakstelling is in 2012 geregeld. De financiering is vanaf dat jaar in de H&OG-begroting ondergebracht. Er is geen fte betrokken bij deze taakstelling.

Bezuinigingen op de voorzieningen in de stad

33. Stadspas (€ 250.000, 0,34 fte)

Uw raad heeft in de vergadering van 30 november 2011 de nota nieuwe opzet Stadspas 2012 e.v. vastgesteld. Hiermee geven we invulling aan de taakstelling van 250 duizend euro. We zetten de pas om in een 'smalle pas': een pas voor Stadspas die op of net boven het minimuminkomen zitten (inclusief hun partner en/of kinderen), mantelzorgers en de doelgroep 50+ in de Groningse samenleving. Hiermee komen het gezinspakket, de duurste pas (65 euro) en de studentenpas te vervallen. Daarnaast krijgen alle pashouders in 2012 meer kortingen in de commerciële branche en minder in de non-profitsector. De commerciële branche ontvangt geen compensatie meer voor de verstrekte kortingen.

Het raadsvoorstel met betrekking tot een nadere opzet van de Stadspas is aangenomen. Onderdeel hiervan is het realiseren van een bezuiniging van 250 duizend euro op de exploitatie. Dit wordt bereikt door een efficiëntere bedrijfsvoering enerzijds en door minder uitgaven voor reclame en marketing en een versobering van de kortingsacties anderzijds.

LEEFOMGEVING

34. Brandweer: maatregelen Oosting/Alders terugdraaien (€ 140.000, 2 fte)

De formatie bij de afdeling brandpreventie hebben we na de rampen in Volendam en Enschede met 4 fte uitgebreid, voor extra controles en handhaving in de horeca en bij risicobedrijven. Ook hebben we toen de piketfunctie ingesteld, waardoor er 24-uurs beschikbaarheid is van een brandpreventiemedewerker. We brengen de formatie met 2 fte terug. Nog steeds is er dan sprake van een formatie-uitbreiding ten opzichte van de periode daarvoor.

De taakstelling voor 2012 (70 duizend euro) is gerealiseerd door het niet vervullen van een vacature. De taakstelling voor 2013 (ook 70 duizend euro) kan ook via natuurlijk verloop worden gerealiseerd, zij het dat de vacature pas halverwege het jaar optreedt.

35. Minder personeel brugbediening (€ 100.000, fte 0)

We willen de helft van de bezuiniging in 2012 (totaal 50 duizend euro) realiseren door efficiëncymaatregelen en het verhogen van de inkomsten. Deze efficiency realiseren we door vanaf 2012 buiten het vaarseizoen met 1 brugwachter minder te werken. Dit levert 28 duizend euro op. Deze maatregel heeft geen personele consequenties omdat het een uitzendkracht betreft. Daarnaast gaan we werken met een goedkoper uitzendcontract. Dat levert 10 duizend euro op. Verder willen we een vergoeding vragen voor het openen van de brug buiten de reguliere bedieningstijden, opbrengst 12 duizend euro. Hiermee realiseren we de taakstelling van 50 duizend euro in 2012.

De invulling van de resterende taakstelling in 2013 (50 duizend euro) onderzoeken we op dit moment. Wij hebben diverse groepen en verenigingen die betrokken zijn bij het nautisch beheer in Groningen geïnformeerd over de voorgenomen bezuinigingen op de brugbediening en hen uitgenodigd mee te denken over mogelijke alternatieven. Met de provincie zijn we in gesprek over de brugbediening. We streven ernaar het eigendom, beheer en de bediening van bruggen per kanaalvak zoveel mogelijk bij één van de partijen neer te leggen. Hierna zullen we aan uw raad definitieve voorstellen doen voor 2013.

36. Verruiging grote groengebieden (€ 835.000)

Het is mogelijk op het beheer van grote groengebieden te bezuinigen door ze te onderhouden als bos. Eventuele voorzieningen die in het gebied aanwezig zijn, zoals speelvoorzieningen, worden verwijderd en elders gebruikt. Langs wegen, fiets- en wandelpaden worden stroken van +/- 3 meter wel onderhouden op basisniveau. Dit geldt ook langs percelen van derden. Een oppervlakte van 110 ha. zal op deze wijze worden beheerd.

De bezuinigingstaakstelling voor 2011 (300 duizend euro) is gerealiseerd. De maatregelen hebben betrekking op het verruigen van gazon- en heestervakken, drie keer per jaar klepelen in plaats van

wekelijks maaien, het versoberen van bermen en sloten en een beperkter programma voor groot onderhoud. Op basis van het bezuinigingsvoorstel voor 2011 is geconcludeerd dat een verdere verruiging van het groen niet haalbaar is, omdat dit de kwaliteit van de stedelijke natuur teveel aantast. Bovendien ontkomen we er dan niet aan om ook het groen in de wijken, dus in de directe woonomgeving van de burgers, te gaan verruigen.

Inmiddels hebben we alternatieve bezuinigingsvoorstellen uitgewerkt om invulling te geven aan de bezuinigingstaakstelling voor 2012 (535 duizend euro). Deze maatregelen hebben we u in de 3^e voortgangsrapportage al gemeld en daarnaast is uw raad per brief geïnformeerd. Met de aangegeven maatregelen zal de bezuinigingstaakstelling worden gerealiseerd.

Zoals toegezegd zijn de natuurorganisaties geïnformeerd over de bezuinigingen die worden doorgevoerd op de ecologie en de gevolgen die dit zal hebben op de stadsnatuur. Naar aanleiding hiervan hebben zij in een brief aan de raad gezamenlijk hun zorgen kenbaar gemaakt. In het Bestuurlijk Overleg Stadsnatuur (BOS) in februari is hierover gesproken en de vragen die zij in hun brief hebben gesteld zijn beantwoord.

37. Verlagen vrij budget Stadsdeelbeheerder (€ 80.000, 0 fte)

Elke Stadsdeelbeheerder heeft een vrij budget om snel te kunnen inspelen op kleine wensen van burgers. Gezien de noodzakelijke bezuinigingen vinden we het verantwoord om vanaf 2012 30% van dit budget te korten. Deze besparing wordt gerealiseerd.

WONEN

38. Hypotheek-gemeente-garanties (€ 25.000, 0 fte)

Deze bezuiniging hebben we gerealiseerd.

39. Platform GRAS (€ 20.000, 0 fte)

De huidige subsidie aan het Platform Gras loopt tot en met 2011. We stellen voor daarna de subsidie te verlagen met 20 duizend euro. Voor de periode 2012-2014 komt dit neer op een resterend bedrag van 71 duizend euro per jaar. Het verlengen van de subsidie Gras is door uw raad vastgesteld in februari. We denken dat het platform GRAS met de nog beschikbare subsidie een goed programma voor stedenbouw en architectuur kan realiseren. De bezuiniging wordt gerealiseerd.

40. Verlaging budget stadsdeelprogramma (€ 500.000, 0 fte)

Deze bezuiniging hebben we gerealiseerd.

41. Groninger Woonkwaliteit (€ 100.000, 0 fte)

Deze bezuiniging hebben we gerealiseerd.

ONDERWIJS

42. Verlaging subsidie de Jonge onderzoekers (€ 360.000, 0 fte)

De besluitvorming over dit voorstel is afgerond. De bezuiniging voor 2012 is gerealiseerd. Op basis van de besluitvorming zal de realisatie in 2013 volledig zijn afgerond.

43. Afschaffen Schoolzwemmen (€ 225.000, 1 fte)

We hebben voorgesteld 225 duizend euro te bezuinigen op het schoolzwemmen door het huidige schoolzwemmen af te schaffen en in plaats daarvan een vangnet te organiseren om alle kinderen in de basisschoolleeftijd de kans te geven een diploma te halen.

De voorgenomen bezuiniging gaat volgens planning in voor het schooljaar 2012-2013. Uw raad heeft aangegeven dat de bezuiniging pas mag worden doorgevoerd als de vangnetconstructie is gerealiseerd. In overleg met de stakeholders (o.a. Onderwijs en adviescommissie voor de sport) wordt onderzocht welke varianten voor een vangnetregeling mogelijk zijn en voldoen aan uw voorwaarden. Daarbij wordt ook in kaart gebracht wat de consequenties zijn voor de exploitatie van de zwembaden en

vervangende voorzieningen voor bewegingsonderwijs. In juli 2011 zijn verschillende alternatieven voor uitwerking besproken met schoolbesturen.

In de 1^e helft van 2012 zullen wij een voorstel aan u voorleggen voor de uitwerking,

Het vorenstaande heeft geresulteerd in een voorstel waarover wij u in mei per brief hebben geïnformeerd (brief nr. OS 12.2991470). Uitgangspunt daarbij is dat de regeling start met ingang van het school 2013/2014. In het voorstel is een oplossing opgenomen om ook de bezuiniging in 2013 volledig te realiseren.

WELZIJN

44. Taakstelling geïntegreerde aanpak budget maatschappelijke ontwikkelingen (€ 1,7 miljoen, pm fte)

In totaal hebben we voor circa 170 miljoen euro aan budgetten in de begroting die verbonden zijn aan het thema "maatschappelijke participatie", verdeeld over meerdere diensten en beleidsterreinen. De afstemming over de doelen die we hiermee willen bereiken en de besteding van de beschikbare middelen kan in onze ogen meer geïntegreerd worden opgepakt. Bijvoorbeeld door een meer intensieve samenwerking tussen de betrokken diensten op dit terrein, het afstemmen van aanvragen voor projectbudgetten, subsidies en andere bijdragen en het tegengaan van 'overlap' in de bestedingen. Wij stellen voor hieraan een taakstelling te verbinden van 1 % van het totale budget, oftewel totaal 1,7 miljoen euro. Deze besparing komt boven op de andere voorstellen tot bezuinigingen op de betrokken beleidsterreinen. De maatregelen en de consequenties van deze overlap zijn door ons nog niet uitgewerkt. Indien er niet gewenste effecten optreden, zullen we de maatregel (deels) heroverwegen.

Van deze taakstelling moet 500 duizend euro worden gerealiseerd in 2012. Voorstellen zijn hiervoor op dit moment in voorbereiding.

De besluitvorming over de structurele invulling van de bezuinigingen vanaf 2013 wordt op dit moment ambtelijk voorbereid. Er is sprake van vertraging door de val van het kabinet Rutte.

GEZONDHEID

45. Uitvoering Wet Maatschappelijke Ondersteuning (WMO) (€ 875.000, 0 fte)

45.1 WMO eigen bijdrage

Per 1 juli 2011 hebben wij de eigen bijdrageregeling ingevoerd. Wij denken dat wij met het invoeren van een eigen bijdrage uiteindelijk 750 duizend euro kunnen besparen vanaf 2013.

De opbrengsten uit eigen bijdragen voor Wmo voorzieningen nemen vanaf 2011 ook toe doordat verzamelinkomens van burgers in 2009 (het peiljaar voor de eigen bijdrage oplegging 2011) gestegen zijn ten opzichte van de jaren daarvoor. Die stijging van verzamelinkomens blijkt een gevolg van een verhoging van de AOW-uitkering in 2009 en van het afschaffen van de aftrekregeling van bijzondere ziektekosten. In totaal zal de taakstelling m.b.t. de invoering van de eigen bijdrageregeling in 2012 naar verwachting geheel gerealiseerd kunnen worden.

De invoering van de eigen bijdrage kan leiden tot een hogere opbrengst, maar ook tot minder aanvragen voor voorzieningen.

45.2 WMO verschuiven HH2 naar HH1

De taakstellende ombuiging HH2 naar HH1 is in 2011 meer dan gerealiseerd en ook voor 2012 verwachten wij dat de taakstelling gehaald zal worden.

SPORT, CULTUUR, WELZIJN

46. Beëindigen subsidierelatie met instellingen (€ 550.000)

We willen 500 duizend euro besparen op subsidies voor instellingen. Het bezuinigingsvoorstel "Beëindigen subsidierelatie met instellingen" is ten opzichte van het eerdere voorstel nog verhoogd met 50 duizend euro. Dat is het bedrag dat als onderdeel van het voorstel tarieven en entreegelden OCSW wordt toegerekend aan de gesubsidieerde instellingen.

Onderdeel van dit voorstel was een bezuiniging op de zelforganisaties voor een bedrag van 100 duizend euro. Tijdens de behandeling van de begroting 2012 hebben wij het betreffende onderdeel voor het jaar 2012 teruggetrokken. Wij hebben daarbij aangegeven dat wij, na het overleg met de zelforganisaties, medio 2012 met een nieuw voorstel komen voor het realiseren van het bedrag van 100 duizend euro.

Op 5 april 2012 heeft een bestuurlijk overleg plaatsgevonden met het Platform Zelforganisaties Groningen over het effect van de bezuiniging op de activiteiten van de zelforganisaties. Op basis van dit overleg stellen wij uw raad voor per 1 januari 2013 een structurele bezuiniging van 100 duizend euro te realiseren op het activiteitenbudget van de zelforganisaties. Het Platform Zelforganisaties heeft in het overleg onvoldoende aannemelijk kunnen maken dat een bezuiniging op het activiteitenbudget leidt tot onoverkomelijke problemen in het activiteiten aanbod. Wij houden vast aan ons standpunt dat er voldoende activiteitengeld beschikbaar blijft voor een breed en gevarieerd aanbod. En dat een deel van de bezuiniging door zelforganisaties opgevangen kan worden door efficiënter en effectiever samen te werken met andere zelforganisaties en maatschappelijke instellingen in de stad. Dit is in lijn met de uitgangspunten van de nota zelforganisatie 2011-2014.

Dit betekent dat wij in 2012 een incidenteel bedrag van 100 duizend euro op een andere wijze dienen te realiseren. Wij stellen voor dit te realiseren binnen de subsidiebudgetten.

Voor het onderdeel beëindiging van de subsidie op cultuureducatie per 1 januari 2012 is incidentele dekking geregeld.

47. Verhogen inkomsten door extra activiteiten WSR (€ 25.000)

De maatregel is gerealiseerd en inmiddels verwerkt in de begroting 2012.

48. Verminderen subsidie Martiniplaza (€ 400.000)

Martiniplaza beweegt zich in belangrijke mate op de commerciële markt. De huidige subsidie wordt verstrekt voor dekking van de kapitaallasten.

Onderzoek heeft uitgewezen dat de subsidie te hoog is geweest. Met ingang van 1-1-2012 is de subsidie daarom met 200 duizend euro verlaagd. Voor 2013 is een verdere verlaging met 200 duizend euro gepland. Een definitieve keuze daarover zullen wij eind 2012 maken.

Financieel technische maatregelen

49. Anders afschrijven (€ 3,44 miljoen)

Oorspronkelijk voorstel

Door anders om te gaan met afschrijvingen kan een besparing van 3,44 miljoen euro worden gerealiseerd. Dit gebeurt door de afschrijvingstermijnen van bijvoorbeeld computerhardware, gemeentelijke gebouwen en parkeergarages te verlengen en door het invoeren van een restwaarde bij gemeentelijke gebouwen.

De voorstellen zijn inmiddels door de accountant beoordeeld, vooral op onderbouwing en de samenhang met de betreffende onderhoudsplannen. Zij hebben de voorstellen inmiddels van een positief oordeel voorzien. De maatregelen zijn als volgt samen te vatten:

49.1 Restwaarde parkeergarages

Voor de parkeergarages wordt een restwaarde gehanteerd. Conform het advies van de accountant wordt hiervoor als uitgangspunt gehanteerd 25% van de aanschafwaarde. Wij hebben de Financiële Verordening hierop aangepast. Naar verwachting levert dit rond 160 duizend euro (t.o.v. de oorspronkelijke taakstelling van 300 duizend euro) op.

In de nota "Parkeren met perspectief" zijn de problemen met betrekking tot de exploitatie van het parkeerbedrijf in beeld gebracht. Dit jaar zal een besluit worden genomen of het voordeel door aanpassing van de afschrijving wordt ingezet voor het parkeerbedrijf, of voor de invulling van de bezuinigingstaakstelling. Als wordt gekozen voor de exploitatie van het parkeerbedrijf, dan zal voor deze taakstelling een vervangend voorstel worden gezocht bij het betrokken programma. **In 2012 kunnen wij deze taakstelling nog dekken door versnelde realisatie van de andere afschrijvingsmaatregelen.**

49.2 Verlenging afschrijvingstermijnen computerhardware

We willen de afschrijvingstermijn van automatiseringsapparatuur als volgt verlengen: de afschrijvingstermijn van laptops van 3 naar 4 jaar, de afschrijvingstermijn van Pc's, monitoren en servers van 4 naar 5 jaar. Dit voorstel is nu doorgerekend en is al vanaf 2011 structureel gerealiseerd (was in de bezuinigingsplanning opgenomen per 2013 en 2014). De verlenging van de afschrijvingstermijn heeft wel als consequentie dat het budget voor onderhoudskosten moet worden verhoogd met 30 duizend euro per jaar. Per saldo zal dit voorstel daarom 230 duizend euro structureel opleveren.

De langere afschrijvingstermijnen hebben we inmiddels verwerkt in de tarieven van de I&A-functie. De diensten betalen nu dus een lager tarief voor de werkplekken.

49.3 en 49.4 Invoering restwaarde gebouwen DIA en overige gemeentelijke gebouwen.

Zoals in het onderzoek van de accountant is aangegeven, hebben wij onderhoudsplannen en onderhoudsbudgetten beschikbaar om de panden in goede staat te houden, daarmee is de instandhouding gewaarborgd. Hieruit trekken wij de conclusie dat de huidige afschrijvingstermijnen van 30 jaar (aangekochte panden) en 40 jaar (nieuwbouw) feitelijk niet aansluiten op de gebruiksduur van de panden.

Daarnaast is nagegaan of bij de getaxeerde panden sprake is van geconstateerde en/of verwachte restwaarden. Binnen de wet- en regelgeving is het toegestaan om een restwaarde te hanteren bij het bepalen van de afschrijvingstermijn en de afschrijvingslasten.

Op grond van het vorenstaande is de afschrijvingstermijnen voor het kernvastgoed vanaf 2011 naar 50 jaar verlengd en gaan we een restwaarde hanteren. Het totale financiële effect bedraagt ruim 800 duizend euro. Er is wel sprake van een realisatierisico voor het financiële resultaat van deze maatregel, omdat een deel van het voordeel weglekt naar tarieven en externe financiering. Dit effect moet nog worden doorgerekend. In 2011 hebben we een deel van deze bezuiniging versneld kunnen realiseren, dat zal ook in 2012 het geval zijn.

Maatregelen 49.3 en 49.4 zijn daarmee gerealiseerd.

49.5 Niet afschrijven op grondwaarde

Deze bezuiniging hebben we gerealiseerd.

49.6 Verlenging afschrijvingen concerninvesteringen.

Deze bezuiniging hebben we gerealiseerd.

De afschrijvingen zijn in 2011 met een incidentele begrotingswijziging verwerkt in de exploitatie 2011. Voor 2012 en volgende jaren is een begrotingswijziging in voorbereiding.

49.7 Riolering

Deze bezuiniging hebben we gerealiseerd, dat leidt niet tot extra bezuinigingen, maar tot een verlaging van de rioolheffing.

50. Taakreductie en verandering: verminderen toevoeging aan reserve bodemsanering (€ 100.000)

Deze bezuiniging hebben we gerealiseerd.

51. ISV middelen (€ 3 miljoen)

Voor de ISV-III periode is een overeenkomst gesloten met het Rijk in de vorm van een door de Raad (op 25 nov. 2009) vastgesteld Meerjarenprogramma ISV-III voor de periode 2010-2014. In 2010 was ISV-III een programmasubsidie. Na inwerkingtreding van de overgangswet is het ISV van 2011 t/m 2014 een gedecentraliseerde uitkering. Vanaf 2015 worden er geen ISV middelen meer beschikbaar gesteld.

In de periode 2011-2014 willen we ISV-vrijval inzetten voor de invulling van deze taakstelling. Het betreft voordelen die ontstaan doordat middelen eerder zijn ontvangen dan wordt uitgegeven (waaronder rentevoordeel) en doordat achteraf blijkt dat er minder ISV nodig is voor uitvoering van projecten (saldi bij afronding projecten).

Het betreft hier geen structurele bezuiniging omdat het over incidentele middelen gaat. Bovendien staat in het regeerakkoord dat het ISV na 2014 stopgezet wordt. Als dat doorgaat, is er vanaf dat moment geen mogelijkheid deze bezuiniging te continueren.

52. Afkomen van te verwachten positief resultaat Wet Maatschappelijke Ondersteuning (€ 1,9 miljoen)

Door een overschot aan Wmo-middelen in voorgaande jaren hebben we een bezuinigingstaakstelling opgenomen van 1,9 miljoen euro. Vervolgens heeft het rijk in 2011 1,5 miljoen euro bezuinigd op de integratie-uitkering Wmo. De totale taakstelling komt daarmee op 3,4 miljoen euro.

Omdat we 3,4 miljoen euro niet reëel vonden, hebben we ter compensatie bij de begroting 2012 voor een periode van drie jaar 1,7 miljoen euro beschikbaar gesteld. Daarmee is deze bezuiniging dus tot en met 2014 jaarlijks voor 1,7 miljoen euro gedekt. Vanaf 2015 zullen structurele maatregelen moeten worden getroffen.

Uw raad heeft ons voorstel om het tekort in 2011 te dekken door een onttrekking aan de egalisatiereserve WMO niet overgenomen. Gezien het tijdstip waarop uw raad het amendement heeft vastgesteld, is er geen gelegenheid geweest binnen de WMO een alternatieve dekking voor het tekort 2011 te realiseren. Bij de jaarrekening 2011 zijn de financiële effecten verwerkt conform het door uw raad aangenomen amendement en de bij de behandeling van de rekening 2011 in uw raad aangenomen motie.

53. Peuterspeelzaalwerk/kinderopvang (€ 1 miljoen, pm fte)

We willen onze bijdrage aan het peuterspeelzaalwerk verminderen. Het aantal kinderen dat momenteel gebruik maakt van peuterspeelzaalwerk daalt. We hebben daarom onderzocht hoe we met minder middelen deze voorziening de komende jaren kunnen invullen. In december 2010 is door uw raad daartoe het uitvoeringsplan "Kansen voor jonge kinderen" vastgesteld. Op basis van dit uitvoeringsplan is voor het jaar 2011, volgens afspraak, een bezuiniging gerealiseerd van 400 duizend euro. Voor het jaar 2012 wordt ook het bedrag van 200 duizend euro gerealiseerd. In totaal is tot nu toe 600 duizend euro gerealiseerd. Op basis van dit uitvoeringsplan denken wij dat de totale bezuiniging gerealiseerd kan worden.

In het najaar van 2012 evalueren we de effecten en resultaten van het uitvoeringsplan. Hierin zullen we de (mogelijke) effecten van de voorgenomen rijksbezuinigingen op de kinderdagopvang beleid op ons lokale beleid benoemen. Op basis hiervan doen we voorstellen voor de taakstellingen in 2013 en 2014.

54. Verminderen subsidie Groningen Airport Eelde (€ 265.000)

Onze bijdrage aan Groningen Airport Eelde stopt volgens afspraak in 2013. De bijdrage is wel structureel in de begroting opgenomen. We gaan er vanuit dat verlenging van de subsidie niet nodig is als binnenkort gestart kan worden met de baanverlenging en de subsidie navenant afgebouwd kan worden. Een en ander is afhankelijk van besluitvorming door Raad van State.

De Raad van State heeft 15 februari jl. een uitspraak gedaan en de laatste bezwaren verworpen. Hiermee kan de baanverlenging doorgang vinden en de verwachting is dat er na de zomer van 2012 gestart kan worden met de aanleg.

Op dit moment wordt door Groningen Airport Eelde een businesscase opgesteld inclusief het financiële (meerjaren)perspectief.

We verwachten hiermee deze bezuiniging te realiseren.

55. Arealuitbreiding HVD/ OCSW 3 jaarschijven (€ 300.000)

Deze bezuiniging hebben we gerealiseerd.

56. Vrijval risicobuffer 2007-2010 (€ 990.000)

Deze bezuiniging hebben we gerealiseerd.

57. Werkwijze communicatie (€ 30.000)

Door communicatieactiviteiten over projecten van RO/EZ beter door te rekenen aan de projecten kunnen we een jaarlijkse besparing van 30 duizend euro realiseren.

58. Bijdrage erfpachtterreinen (€ 90.000)

Deze bezuiniging hebben we gerealiseerd.

Verhoging van de gemeentelijke inkomsten

59. Gehandicaptenparkeerkaart (€ 75.000)

In de nota 'Parkeren met perspectief' is het principebesluit opgenomen om voor de kosten van het gehandicaptenparkeren een bijdrage te vragen aan gehandicapten, op basis van kostendekkendheid. In de beleidsnota gehandicaptenparkeren is het voorstel uitgewerkt. De bezuiniging is voor 35 duizend euro in 2012 ingeboekt. De beleidsnota gehandicaptenparkeren is in maart 2012 voorgelegd aan de gehandicaptenraad. Deze heeft formeel geadviseerd, maar deels contrair aan het voorliggende voorstel (niet eens met gaan betalen voor parkeren op straat uit de automaat, wel met de andere betalingsvoorstellen). Voordat ons College de beleidsregels vaststelt, wordt de conceptnota 'Beleidsregels Gehandicaptenparkeren 2012-2022' aan uw raad voorgelegd. We verwachten een vertraging in de realisatie, daarvoor wordt incidentele dekking gezocht.

60. Woonwagens (€ 35.000)

Naast de andere bezuinigingsmaatregel op woonwagengzaken (zie maatregel 15.2 Bureau Woonwagengzaken) willen we 35 duizend euro bezuinigen op het woonwagengbeleid in de stad. Daarvoor is inmiddels een aantal maatregelen in uitvoering en een aantal andere wordt nog onderzocht. De drinkwatervoorziening op De Kring is inmiddels bij alle bewoners bemeterd. Eerder betaalden we de totale rekening aan het waterbedrijf. De opslag voor watergebruik was niet kostendekkend. Voor de wijkvernieuwing waren op De Kring maar ook op enkele andere locaties openbare ruimte illegaal door bewoners bij de standplaatsen gevoegd. Met de betreffende bewoners worden inmiddels afspraken gemaakt over welke grond aan standplaatsen toegevoegd kan worden en de meerprijs die daarvoor in de maanduur berekend wordt. De positieve financiële effecten daarvan worden vanaf dit jaar zichtbaar in de exploitatie van de gemeentelijke woonwagengvoorzieningen. Aanvullende maatregelen voor kostendoorberekening en prijzenharmonisatie worden uitgewerkt. Naar verwachting wordt de bezuiniging gerealiseerd.

61. Verkeerskundige toets bouwvergunningen (€ 70.000)

We willen de verkeerskundige toets bij bouwvergunningen ten laste brengen van de bouwleges. Dit voorstel is nog in voorbereiding.

62. Meer gebruik openbaar gebied in rekening brengen (€ 120.000)

We willen het gebruik van het openbaar gebied meer in rekening brengen. De invulling van deze maatregel wordt onderzocht, maar vergt meer tijd. Concreet kijken we naar het uitbreiden van betaald parkeren, de precariobelasting voor het tijdelijk gebruik van gemeentegrond en de bestaande reclamecontracten straatmeubilair.

We verwachten een vertraging in de realisatie. De taakstelling voor 2012 (€ 60.000) kan incidenteel worden gedekt. Bij de tarievennota zal een voorstel worden gedaan voor de verhoging van de precariobelasting. De andere voorstellen worden verder uitgewerkt.

63. Taakreductie en verandering: vegen uit rioolrecht (€ 315.000)

Deze taakstelling hebben we gerealiseerd in 2011.

64. Publiekrechtelijke tarieven hogere dekkingsgraad (€ 1,05 miljoen)

In de bezuinigingsvoorstellen is een taakstelling publiekrechtelijke tarieven opgenomen die wordt ingevuld door verhoging van de dekkingsgraad van een aantal tarieven. De fasering is 350 duizend euro in 2011, 400 duizend euro in 2012 en 300 duizend euro in 2013.

De tarieftaakstelling van 350 duizend euro voor 2011 is deels incidenteel gerealiseerd. De structurele invulling van de resterende taakstelling 2011 is opgeteld bij de taakstelling 2012. Ook de niet gerealiseerde taakstelling invoering reclamebelasting uit het bezuinigingsperiode 2007-2010 van 200 duizend euro is opgeteld bij de taakstelling 2012. Daarmee wordt de taakstelling 2012 in totaal 765 duizend euro. In november heeft u de tarievennota 2012 vastgesteld. Daarin is de taakstelling 2012 ingevuld door de tarieven in totaal met 260 duizend euro te verhogen en voor 470 duizend euro aan efficiency maatregelen vast te stellen. Daarnaast is er in 2012 nog een incidentele taakstelling van 30 duizend euro te realiseren. De tariefverhogingen betreffen de leges vergunning evenementen, vergunning straatmuzikanten, ligplaatsvergunning woonschepen, drank- en horecaverGUNningen en de hondenbelasting. Daarnaast worden er meer veegkosten toegerekend aan de rioolrechten. Efficiencymaatregelen zijn onder andere genomen bij burgerzaken, beheer begraafplaatsen en beheer openbare ruimte. Voorstellen voor de invulling van de taakstelling 2013 zullen wij in de tarievennota 2013 opnemen.

65. Verhoging tarieven en entreegelden OCSW (€ 210.000)

Dit voorstel hebben we als volgt aangepast. We hebben 50 duizend euro toegevoegd aan maatregel 46 Beëindigen subsidierelaties (was 500 duizend euro wordt 550 duizend euro). Daarnaast hebben we 110 duizend euro samengevoegd met maatregel 15.4 Samenwerking Muziekschool en Kunstencentrum (was 50 duizend euro wordt 210 duizend euro). Maatregel 65.2 Verhogen inkomsten bij de Muziekschool komt daarmee te vervallen. Daarmee resteert een taakstelling voor maatregel 65. Verhoging tarieven en entreegelden OCSW van 50 duizend euro.

65.1 Verhoging tarieven en entreegelden OCSW 50 duizend euro

We willen de tarieven en entreegelden bij de werkmaatschappijen verhogen. Met de extra inkomsten wordt rekening gehouden bij het vaststellen van het toegestane tekort van een werkmaatschappij cq. het toegestane tekort van een werkmaatschappij wordt daarmee verminderd. Per saldo resteert een hogere opbrengst van 50 duizend euro vanaf 2012.

De invulling van de maatregelen vindt plaats door het toegestaan nadelig tekort van de werkmaatschappijen OPSB en WSR te verlagen.

De WSR heeft met ingang van het schooljaar 2011/2012 haar tarieven verhoogd waarmee het genoemde bedrag is gerealiseerd.

Nog onbekend is of de verhoging van tarieven leidt tot vraaguitval.

Omdat de OPSB met een partageregeling werkt van 80/20% moeten voor een extra opbrengst van 20 duizend euro de tarieven met 100 duizend euro worden verhoogd. Het verschil van 80 duizend euro vloeit terug naar het culturele veld. Een dergelijke forse tariefstijging was met deze maatregel niet beoogd.

Gezien het voorgaande onderzoeken wij of de beoogde besparing op een andere wijze binnen de OPSB kan worden gerealiseerd. In een komende VGR informeren wij u over de wijze waarop de bezuiniging wordt gerealiseerd.

Het bedrag van 20 duizend euro wordt nu gerealiseerd door een verhoging van de servicekosten.

66. Afschaffen kortingsregeling reisdocumenten en rijbewijzen (€ 50.000)

Deze taakstelling hebben we gerealiseerd in 2011.

67. Overige aanpassing tarieven (€ 100.000)

67.1 Logiesbelasting 90 duizend euro

Deze heffing wordt eens per 3 jaar met de nominale compensatie verhoogd. Dit is een bestaande afspraak. De opbrengst gaat deels naar Marketing Groningen en komt deels ten gunste van de algemene middelen. De 3-jaarlijkse verhoging komt uit op ca. 10%. Met de reguliere verhogingen in 2010 en 2013 wordt vanaf 2010 een hogere opbrengst van 40 duizend euro gerealiseerd en vanaf 2013 per saldo een hogere opbrengst van 90 duizend euro. De taakstelling 2011 is gerealiseerd.

67.2 GGD verhoging van de leges 10 duizend euro

Deze taakstelling hebben we gerealiseerd in 2011.

68. Verhogen OZB (€ 4 miljoen)

Deze taakstelling hebben we gerealiseerd in 2011.

69. Uitbreiding dienstverlening derden bij CIO (nu AIM/ACG) (€ 100.000)

De CIO (nu AIM/ACG) is via de afdeling Belastingen, betrokken geweest bij een offerte voor drie gemeenten (Delfzijl, Appingedam en Loppersum). Inmiddels zijn de contracten getekend en is de uitvoering in gang gezet. Voor de afdelingen ACG/AIM leidt dit tot extra I&A dienstverlening, maar ook tot even zo hoge kosten, omdat er een kostendekkend tariefmodel gehanteerd wordt. Hiermee wordt de bezuinigingstaakstelling dus niet gerealiseerd. Wij zullen daarom alternatieve voorstellen voorbereiden.

Wij verwachten dat er in de periode 2012-2014 nog enkele vergelijkbare offertes kunnen worden uitgebracht, vaak in combinatie met dienstverlening van andere afdelingen. Zo is de dienst RO/EZ bezig voor gemeenten op het gebied van GEO-informatie. Dit heeft ook raakvlakken met I&A.

Het uitbreiden van diensten aan derden heeft als financiële doelstelling het bereiken van een betere bezetting van bedrijfsmiddelen. Hiervan zijn de consequenties beperkt. Wel zal er extra aandacht moeten zijn voor accountmanagement.

70. Uitbreiding dienstverlening derden bij Salarisadministratie (€ 50.000)

Deze taakstelling hebben we gerealiseerd in 2011.

71. Meer werken voor derden (€ 105.000)

Door meer voor omliggende gemeenten te gaan werken verwachten we een hogere opbrengst van 105 duizend euro te realiseren, 50 duizend euro in 2012 en 55 duizend euro in 2013.

Op dit moment wordt samengewerkt met de gemeente Grootegast bij de toetsing van bouwaanvragen. Daarnaast wordt onderzocht of samenwerking met omliggende gemeenten mogelijk is op het gebied van beheer en gebruik van grootschalige topografie.

AVI. Afschaffen IZA zorgpakket € 100.000

We hebben als werkgever een Bedrijfszorgpakket met de IZA afgesloten, waarvoor we jaarlijks 200 duizend euro uitgeven. In dit bedrijfszorgpakket zijn diverse onderdelen opgenomen, waaronder bedrijfsmaatschappelijk werk, fysiotherapie, psychologische zorg en mediation. Onderzocht is of het IZA Bedrijfszorgpakket kan worden afgeschaft met uitzondering van het bedrijfsmaatschappelijk

werk. Het bedrijfsmaatschappelijk werk zou in de nieuwe situatie bij de arbodienstverlener worden ondergebracht, zodat € 100.000 kan worden aangewend voor de bezuinigingen vanaf 2013.

Een besluit m.b.t. het IZA-zorgpakket is instemmingsplichtig en kan alleen geëffectueerd worden met instemming van de COR. Hierover zijn we nog in gesprek met de COR. Indien nodig zal een alternatief worden uitgewerkt voor het niet te realiseren deel van de bezuinigingstaakstelling.

Een besluit m.b.t. het IZA-zorgpakket is instemmingsplichtig en kan alleen geëffectueerd worden met instemming van de COR. De COR heeft echter alleen instemming verleend op een optie, waarbij de bedrijfsgeneeskundige zorg wordt ondergebracht bij de arbodienstverlener en bedrijfsmaatschappelijk werk, fysiotherapie en psychologische zorg worden gehandhaafd en worden ondergebracht bij het IZA. Dit betekent feitelijk dat de besparing niet kan worden gerealiseerd met deze maatregel. Momenteel wordt een alternatief uitgewerkt voor deze bezuinigingstaakstelling.

AV2. Energie besparen gemeentelijke gebouwen € 700.000

De jaarlijkse kosten voor energie bedragen in onze gemeente waren de afgelopen jaren circa 6 miljoen euro, (na een correctie van 3 miljoen aan energiekosten van de schoolgebouwen van het openbaar onderwijs die met ingang van 2010 zijn verzelfstandigd).

In het kader van de duurzaamheidsambities is een bezuiniging op dit bedrag wenselijk. Met het plaatsen van slimme energiemeters en de afspraken over het beheer van gemeentelijk vastgoed zijn enkele randvoorwaarden voor een energiebesparing ingevuld. Het totale besparingspotentieel is op dit moment moeilijk in te schatten. Ramingen lopen uiteen van 5 – 20% van de huidige kosten. Wij schatten de totale besparing thans in op 7 honderdduizend euro, oftewel ruim 10% van de huidige kosten.

Wij laten een uitvoeringsprogramma voor energiebesparing en het verduurzamen van het gemeentelijk vastgoed uitwerken door een extern bureau. We hebben daarbij de opdracht gegeven om te kijken hoe de bezuinigingstaakstelling in de plannen kan worden meegenomen. De beslissing of we hiermee verder gaan wordt op korte termijn genomen. Het is nog niet zeker of het uitvoeringsprogramma op korte termijn leidt tot bezuinigingen, of dat de "winst" in de eerste jaren nodig is om investeringen te doen. Daarnaast hebben wij de organisatie gevraagd al vast enkele snel invoerbare energiebesparingsmaatregelen uit te werken (laag hangend fruit) voor invulling van de taakstellingen 2013 en 2014.

Bij deze maatregel zijn er nog verdragings- en realisatierisico's.

AV3. Investeren in kcc en kanaalmanagement € 500.000

Het gaat hierbij om een combinatie van maatregelen, zoals de beperking van het aantal loketten en het meer digitaal aanbieden van producten en diensten. Concentratie van de diverse gemeentelijke loketten biedt tevens de kans om op één plek één Groningse kwaliteit te bieden. Daardoor kan het personeel flexibeler worden ingezet (spitsuren, daluren).

De totale besparing ten gevolge van deze maatregel moet nog nader worden uitgewerkt. Eerste verkenningen geven aan, dat besparingen in zowel personele als facilitaire kosten vooral kunnen worden gerealiseerd, als de klantcontacten meer digitaal kunnen worden georganiseerd in combinatie met een zo groot mogelijke afhandeling van vragen door het loket zelf. Wel is een zekere termijn nodig deze voordelen daadwerkelijk te kunnen realiseren. Wij hebben gerekend met een mogelijke besparing van 500 duizend euro voor deze collegeperiode.

We zullen u in het derde kwartaal van 2012 een beter afgewogen beeld kunnen geven van de mogelijke besparingen, omdat we dan bij alle diensten zijn langs geweest om de transitie naar het gemeentelijke KCC voor te bereiden.

AV4. Taakreductie- en verandering: vermindering ondersteuning duurzaamheid € 75.000

Begin 2011 heeft uw raad het Masterplan Groningen Energieneutraal vastgesteld. Hierin zijn onze ambities verwoord m.b.t. Groningen Energieneutraal in 2035. Voor de uitvoering is door uw raad 1,5 miljoen euro voor 2011 beschikbaar gesteld.

In 2007 zijn daarnaast voor de uitvoering van het Programma Duurzaamste Stad door uw raad extra structurele middelen toegekend. Deze zijn ingezet voor financiering van het programmabureau Duurzaamste stad en voor projectkosten. Het gemeentelijke programmabureau is voorjaar 2011 opgeheven, waarbij de taken van het programmabureau zijn geïntegreerd binnen de gemeentelijke organisatie. Daardoor kunnen we op de nog beschikbare formatie 40 duizend euro (0,5 fte) bezuinigen. Daarnaast is het voornemen op de structurele projectkosten (groot 105 duizend euro) 35 duizend euro te bezuinigen. Het restant van de projectgelden (groot 70 duizend euro) blijft beschikbaar voor uitvoering van projecten in het kader van het Masterplan. De verlaging van het projectbudget willen we realiseren door meer te focussen op energie(besparing) in plaats van het brede duurzaamheidveld, en door in te zetten op grote projecten, zoals energiebesparing bij bedrijven die grootverbruikers zijn.

We verwachten met deze maatregelen een besparing van in totaal 75 duizend euro te realiseren.

AV5. Afschaffen subsidie 'Doet u mee met een Goed Idee' € 100.000

Wij vinden leefbaarheid in de wijken belangrijk. Daartoe worden verschillende maatregelen getroffen. Zo hebben wij een subsidieregeling "Doet u mee met een goed idee", waarin Stadgers met ideeën kunnen komen die de leefbaarheid verbeteren door het organiseren van buurt evenementen en kleinschalige initiatieven.

Voor de aanpak van 'Doet u mee met een Goed Idee' is structureel nog 100 duizend euro per jaar beschikbaar. Hieruit worden middelen beschikbaar gesteld voor activiteiten in de wijken zoals buurtbarbecues, samen schoonmaken, een speelvoorziening adopteren, een cursus zelfverdediging opzetten of een buurtfeest organiseren. In de praktijk blijkt, dat deze middelen veelal terecht komen in buurten, waar de bewoners in staat zijn de activiteiten zelf te financieren. Wij stellen dan ook voor de subsidieregeling te laten vervallen. Wanneer een gemeentelijke bijdrage noodzakelijk is om activiteiten in de buurt mogelijk te maken, willen we dit op een andere manier oplossen. Wij denken aan bijvoorbeeld de NLA-gelden.

Deze maatregel wordt gerealiseerd met ingang van 2013.

AV6. Afstoten/ stoppen met de drafbaan / evenemententerrein € 400.000

Algemeen

Diverse ontwikkelingen geven aanleiding om een herbeoordeling te maken van het toekomstige gebruik van de drafbaan c.q. het evenemententerrein. In de huidige situatie wordt het terrein niet intensief gebruikt. Hier staan relatief hoge kosten tegenover. De bezoekersaantallen van de drafbaan lopen terug. In Groningen worden de laatste jaren nog 8 draverijen per jaar gehouden, terwijl vroeger nog zo'n 20 draverijen werden gehouden. Daarvoor is een groot terrein in gebruik, waarvoor we op korte termijn tevens een forse investering moeten doen om het geschikt te houden als drafbaan. De draf sport heeft al enkele jaren een beperkte financiële basis en is voor de continuïteit afhankelijk van wedkantoren. Enkele jaren geleden waren er reeds continuïteitsproblemen, waarbij destijds is afgesproken dat de huurcontracten van de stallen e.d. per jaar opzegbaar zijn. Langdurig gebruik van de gerenoveerde baan is ons inziens niet gegarandeerd.

Al met al vindt ons college dat we een herbeoordeling moeten maken van het toekomstige gebruik van het terrein. Wij willen dit doen samen met de huidige gebruikers van het terrein. Wij hebben inmiddels gesproken met een vertegenwoordiging van de Koninklijke Harddraverij en Renvereniging Groningen

(KHRV). In dat gesprek is door hen aangegeven dat zij graag met ons willen verkennen welke mogelijkheden er zijn om meer inkomsten uit de drafbaan te genereren en kosten te beperken.

Daarom stellen wij het volgende voor:

1. Samen met de KHRV nagaan of bij continuering van het huidige gebruik kostenbesparingen en opbrengstverhogingen daadwerkelijk mogelijk zijn;
2. Als geen substantiële kostenbesparingen en inkomstenverhogingen mogelijk zijn, onderzoeken of een ander en intensiever gebruik van het terrein tot besparingen kan leiden;
3. Voor het mogelijk niet te realiseren deel van de bezuiniging (400 duizend euro) met andere voorstellen te komen.

Op 15 december heeft ons college in een overleg met de gebruikers van de drafbaan de maatregel toegelicht en afspraken gemaakt over het vervolgproces. Het gebruiksters overleg is daarop geïntensiveerd.

Op 19 en 27 januari 2012 is er ambtelijk overleg geweest met de gebruikers die betrokken zijn bij de paardensport. In dat overleg zijn de met de paardensport samenhangende kosten (dagelijkse exploitatie, gepland groot onderhoud) nader toegelicht. In die overleggen is ook de afspraak gemaakt dat de KHRV samen met de dienst OCSW bekijkt welke investeringen nodig zijn met als uitgangspunt een goede veiligheid van de baan. Daarbij is door de KHRV aangegeven dat de baan zonder grote kosten nog tenminste drie jaren zonder problemen gebruikt kan worden.

Op 4 april 2012 is gesproken met alle gebruikers van de drafbaan. Daarin is gesproken over de mogelijke kostenbesparingen en opbrengstverhogingen.

In dat overleg zijn diverse opties aangedragen voor besparingen en verhoging van de inkomsten. Onder andere is voorgesteld om de renovatie met drie jaar te vertragen. Vertraging levert naar ons oordeel geen structurele besparing op. Immers de renovatie zal uiteindelijk moeten plaatsvinden. Verder is voorgesteld om de drafbaan aan te wijzen als hét evenemententerrein van de stad. Wij zien hier risico's waar het gaat om geluidsoverlast voor omwonenden en dit heeft gevolgen voor de exploitatie van de evenementen die nu elders in de stad worden gehouden.

Naast deze twee opties is gesproken over het verrichten van onderhoud door gebruikers en over verhoging van inkomsten uit huur en parkeergelden. Het gaat hier echter om opties die leiden tot kleine meeropbrengsten cq. kostenbesparingen.

Inmiddels werken wij aan een visie op de ontwikkeling van de drafbaan. Daarbij betrekken wij ook de opmerkingen zoals die door de gebruikers zijn gemaakt. De uiteindelijke visie is mede bepalend voor de realisatie van bezuiniging op de drafbaan. Na vaststelling van de visie zullen wij aangeven hoe wij de bezuiniging van € 400.000 op de drafbaan willen realiseren dan wel met alternatieve voorstellen komen.

AV7. Lagere bijdrage aan de gemeenschappelijke regeling Meerschop Paterswolde € 100.000

Er zitten nu 3 gemeenten in GR. We dragen 70% van de tekorten van deze GR. De totale begroting van Meerschop Paterswolde bedraagt ruim 900 duizend euro, waarvan bijna 200 duizend euro wordt gedekt door directe inkomsten. Het tekort bedraagt derhalve ruim 700 duizend euro, waarvan wij rond 500 duizend euro bijdragen. Tegenover deze bijdrage staat een inkomst voor door ons verrichte dienstverlening t.b.v. het Meerschop op personeel en administratief gebied, waarvoor wij van het Meerschop een bijdrage van rond 250 duizend euro ontvangen.

Momenteel worden verschillende projecten uitgevoerd, zoals de sluis tussen het Noordwillemskanaal en het Paterswoldse Meer (waarvoor EFRO-subsidie is verkregen). Voorts wordt gestart met de uitvoering van een omvangrijk project 'toeristisch recreatieve infrastructuur Paterswoldsemeer'. Wij

achten door efficiëncymaatregelen in de toekomst een besparing op onze (netto-)bijdrage van 100 duizend euro mogelijk voor de stad, zonder dat dit een direct effect heeft voor gebruikers en omwonenden van het gebied. Hiervoor zal de totale begroting van Meerschop van nu 900 duizend euro moeten worden verlaagd met 150 duizend euro aangezien wij bijna 70% van het tekort financieren.

Communicatie

De communicatie rond bezuiniging Meerschop gaat via het DB van het Meerschop, dat bestaat uit de portefeuillehouder van onze gemeente (voorzitter) en de twee wethouders van Haren en Tynaarlo. Het AB, waar raadsleden van Groningen, Haren en Tynaarlo in zitten, neemt het besluit over de invulling van de bezuinigingen. Het Meerschop is bezig een nieuwe Beleidsvisie op te stellen voor de periode 2012-2021, die in zomer 2012 zal worden vastgesteld. Daarna zal het DB een voorstel doen aan het AB over de invulling van de bezuinigingen. In 2013 kan dan de begroting 2014 worden opgesteld waarbij rekening wordt gehouden met de lagere bijdrage van de drie deelnemende gemeenten.

AV8. Verlagen budget onvoorzien € 200.000

Op grond van de BBV dienen wij een post voorzien aan te houden. Deze post wordt over het algemeen ingezet als dekking voor niet voorziene incidentele uitgaven. Momenteel is deze post 300 duizend euro. We stellen voor deze post met 200 duizend euro te verlagen tot 100 duizend euro. Dit betekent dat we de bij de inzet van dit budget scherper moeten prioriteren.

Uw raad heeft inmiddels ingestemd met ons voorstel, daarmee kan de maatregel worden ingevoerd.

AV9. Lagere dotatie WGA-premie aan reserve € 200.000

Wij hebben de Regeling Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten (WGA) vanaf 2008 in eigen beheer ondergebracht en hiervoor een reserve gevormd. Deze reserve dient ter dekking van het eigen risico op de WGA. Jaarlijks wordt 615 duizend euro aan de reserve gestort. Aan de reserve wordt jaarlijks aan verplichtingen en uitvoeringskosten rond 410 duizend euro onttrokken. Per saldo is er jaarlijks 205 duizend euro structurele 'ruimte' in dit budget.

Gelet op het feit, dat meerjarig geen stijging van de uitgaven wordt verwacht zetten wij dit resterende budget van 200 duizend euro in voor de bezuinigingen.

Deze bezuinigingsmaatregel hebben we hiermee gerealiseerd.

AV10. Dienstverlening actief aanbieden aan omliggende gemeenten € 100.000

De gemeentelijke overheid krijgt steeds meer te maken met regiovorming: bestaande en nieuwe taken (decentralisaties) vragen veel van de (kleinere) gemeentelijke overheden. De gemeente Groningen kan haar kennis en expertise inzetten voor de omliggende gemeenten en daar tarieven voor in rekening brengen. Op het terrein van de schuldhulpverlening gebeurt dit al.

Het uitbreiden van dienstverlening aan omliggende gemeenten speelt in op de behoefte bij andere gemeenten, vooral door de toenemende taken door decentralisaties en de eveneens toenemende budgettaire druk. Voor onze medewerkers kan het uitbreiden van onze dienstverlening aantrekkelijk zijn in het kader van bijvoorbeeld jobrotation. Invoering van deze maatregel is op onderdelen al op korte termijn uitvoerbaar. Realisatie willen we vorm geven door marktverkenning (in de vorm van pro-actief contact zoeken met andere gemeenten). Kansrijke sectoren zullen worden benoemd, waarbij eenduidige producten worden gehanteerd. Momenteel onderzoeken wij vooral, of we regiogemeenten kunnen ondersteunen op het gebied van ICT-dienstverlening. Wij achten dit gelet op de snel gaande ontwikkelingen op dit gebied kansrijk. Momenteel lopen gesprekken hiervoor met enkele regiogemeenten.

Wij ramen nu een netto-opbrengst van 100 duizend euro hiervoor.

Recessie-rapportage deel IV

1. Actueel overzicht

Bij de voorjaarsbrief hebben we u in recessie rapportage deel III geïnformeerd over de actuele stand van de opgave voor de begroting 2013. In deze vierde recessie-rapportage presenteren we de actuele inzichten. De veranderingen in deze recessie-rapportage ten opzichte van de voorgaande rapportage zijn (grijs) gearceerd weergegeven.

	Tekorten		Effect weerstandsvermogen	
	Actueel juli 2012	Voorjaars- brief	Actueel juli 2012	Voorjaars- brief
1. Rekeningresultaat onttrokken uit weerstandsvermogen		*	30.900	30.900
2. O2G2		**	2.900	2.900
3. Groninger Museum	-100	-200	1.900	1.900
4. Meerstad			52.500	52.500
5. Europapark - <i>vervalt</i>		*		-
6. Uitvoering wet BUIG	-7.500	-4.500	-2.500	-2.500
7. Meerjarenbeeld	1.098	-3.450		-
8. Nominale compensatie 2012 - <i>vervalt</i>		-700		-
9. Damsterdiep	-6.000		-2.160	900
10A. Bedrijventerreinen				*
10B Westpoort fase 2		*		
11. Woningbouwlocaties				*
12. Stoppen projecten derden				*
13. Gesubsidieerde arbeid – Banenpool			400	400
14. Correctie weerstandsvermogen			-21.862	-22.160
15. Rijksbezuiniging 2013 en 2014 - <i>vervalt</i>		-6.900		
Nieuw				
16. Besteedbaar rekeningresultaat VGR 2012-1	2.350			
17. iederz	pm			
18. WMO	-			
19. Overige knelpunten begroting 2013	-2.500	pm		pm
20. Nieuwe Rijksbezuinigingen				
	-12.652	-15.750	62.078	64.840

* verwerkt in rekeningresultaat in gemeenterekening 2011.

** verwerkt in het weerstandsvermogen in gemeenterekening 2011.

Het tekort komt op basis van de huidige inzichten uit op 12,7 miljoen euro. De benodigde aanvulling van het weerstandsvermogen voor een ratio van 0,8 is 62,1 miljoen euro. Een totale opgave van (afgerond) 74,7 miljoen.

In de vorige recessie rapportage bedroeg de opgave 80,6 miljoen. Daarmee ligt de opgave bijna 6 miljoen euro lager. Dit verschil ontstaat door een afname van het tekort en een vermindering van het benodigde weerstandsvermogen.

Het tekort is afgenomen met bijna 3,1 miljoen euro tot 12,7 miljoen euro. De afname van het tekort bestaat uit een verbetering van het meerjarenbeeld van 4,5 miljoen euro (inclusief effecten unicirculaire) en het vervallen van het effect van de Rijksbezuinigingen in 2013 en 2014 (6,9 miljoen euro) omdat deze is verwerkt in het actuele meerjarenbeeld. In totaal leidt dit tot een voordeel van 11,4 miljoen euro.

Anderzijds is het tekort met 8,5 miljoen euro toegenomen door de noodzaak een voorziening te treffen voor de verdragingskosten bij de Damsterdiepgarage (6 miljoen euro) en een raming voor de overige knelpunten bij de begroting 2013 (2,5 miljoen euro). De overige afwijkingen verklaren het resterende verschil van 0,2 miljoen euro positief.

Uit de actualisatie van het weerstandsvermogen op hoofdlijnen blijkt dat het benodigde weerstandsvermogen met 2,7 miljoen euro is afgenomen. Dit wordt vooral veroorzaakt door het vervallen van het risico bij Damsterdiep door het treffen van een voorziening.

We hebben u voorgesteld Groningen kandidaat te stellen voor het organiseren van de Floriade in 2022 en daarbij uit te gaan van een gemeentelijke bijdrage van maximaal 10 miljoen euro. In uw vergadering van 18 juli 2012 heeft u ons voorstel geaccordeerd. Conform ons collegeprogramma dienen we bij besluitvorming over een nieuw project ook het weerstandsvermogen aan te vullen voor het opvangen van de risico's. We schatten nu in dat voor de Floriade een weerstandsvermogen van 3-5 miljoen euro nodig is. We zullen u bij de begroting 2013 een voorstel voor dekking en benodigde aanvulling van het weerstandsvermogen voorleggen.

2. Toelichting

Hieronder lichten we de onderdelen toe.

1. Rekeningresultaat 2011 onttrokken uit weerstandsvermogen

Bij de rekening 2011 is sprake van een nadelig rekeningresultaat van 22,6 miljoen euro. Rekening houdend met de noodzakelijke bestemmingsvoorstellen komt het tekort na bestemming uit op 46,3 miljoen euro. Dit tekort is gedekt met een onttrekking aan de reserves. Een deel van de onttrekking bij de rekening (15,4 miljoen euro) had betrekking op reserves die geen onderdeel waren van het weerstandsvermogen (onder andere reserve voorzieningen Meerstad, reserve RSP / risicoreservering RegioRail en reserve Waterbedrijf Groningen). Deze hoeven niet te worden aangevuld. De ingeschatte benodigde aanvulling van het weerstandsvermogen als gevolg van de onttrekking bij de rekening komt daarmee op 30,9 miljoen euro.

2. O2G2

De totale kosten voor O2G2 komen uit op 11,9 miljoen euro. In de begroting 2012 is 9 miljoen euro gereserveerd voor O2G2. De resterende 2,9 miljoen euro is gedekt uit de algemene egalisatiereserve. Dit moet weer worden aangevuld.

Daarnaast is ook het doorbetalingsrisico aan het bijzonder onderwijs hoger dan in de begroting 2012 is ingeschat. We schatten het doorbetalingsrisico in op 10 miljoen euro. Dit hogere risico is meegenomen bij de actualisatie van het weerstandsvermogen in de rekening 2011.

3. Groninger Museum

Het Groninger Museum ontvangt een eenmalige bedrage van 1,9 miljoen euro. Deze bijdrage is gedekt uit de algemene egalisatiereserve. Dit moet weer worden aangevuld.

Daarnaast moet het onderhoudsbudget voor het Groninger Museum worden verhoogd met 0,1 miljoen euro per jaar. De extra onderhoudslasten voor 2012 zijn nu meegenomen in de voortgangsrapportage 2012-1. De onderhoudslasten 2013 van 100 duizend euro zijn meegenomen bij de tekorten voor de begroting 2013. Voor de structurele onderhoudslasten met ingang van 2014 moet nog dekking worden gevonden. We kijken hiervoor in eerste instantie naar de beschikbare cultuurbudgetten.

4. Meerstad

Het risico van de grondexploitatie Meerstad 93 miljoen euro. Dit leidt tot noodzakelijk aanvulling weerstandsvermogen van 52,5 miljoen euro. Dit risico is meegenomen bij de actualisatie van het weerstandsvermogen in de rekening 2011.

5. Europapark

Bij de herziene grondexploitatie van Europapark bedroeg het tekort van 12 miljoen euro. In de begroting 2012 was hiervoor al 6 miljoen euro gereserveerd. Dit tekort is verwerkt in het rekeningresultaat 2011 en komt niet meer afzonderlijk terug. Dit nadeel wordt daarom niet meer opgenomen in de recessie-rapportage.

6. Uitvoering wet BUIG

Op basis van actuele cijfers schatten we het tekort bij de uitvoering van de wet BUIG in 2013 in op 7,5 miljoen euro. Het risico is, in vergelijking met de begroting 2012, verlaagd naar 2,5 miljoen euro structureel. Het effect daarvan op het weerstandsvermogen is een vermindering van 2,5 miljoen euro.

In de voorgaande recessie-rapportage was het verwachte tekort 4,5 miljoen euro. Dit bestond uit een voordeel van 3,0 miljoen euro in 2012 en een nadeel van 7,5 miljoen euro in 2013. Inmiddels hebben we een eerste voortgangsrapportage over 2012 opgesteld. Het verwachte voordeel van 3 miljoen euro in 2012 bij de BUIG is onderdeel van het verwachte resultaat over 2012. Dit voordeel is daarom meegenomen bij het besteedbaar rekening resultaat 2012 (nr. 16 van het bovenstaande overzicht).

7. Tekort Meerjarenbeeld

Bij de vorige recessie-rapportage was het verwachte tekort 2013 en 2014 in totaal 3,5 miljoen euro. De belangrijkste wijziging ten opzichte van de voorgaande rapportage is de verwerking van de junicirculaire van het gemeentefonds. In onze brief van 22 juni 2012 (BD12.3146889) hebben we u geïnformeerd over de effecten.

Daarnaast zijn ook de rente-effecten opnieuw doorgerekend op basis van de verwachte ontwikkeling van de rente en de financieringsbehoefte.

Dit leidt tot de volgende wijzigingen ten opzicht van het meerjarenbeeld in de Voorjaarsbrief.

	2013	2014	2015	2016
Meerjarenbeeld voorjaarsbrief	-1.379	-2.073	12.605	7.967
Aanpassingen n.a.v. de junicirculaire 2012				
- effecten gemeentefonds	-1.766	-236	-318	7.527
- nominale compensatie	2.200	4.400	4.400	4.400
- lokale heffingen	-500	-1.000	-1.000	-1.000
Overige aanpassingen				
- verfijning effecten nom. Compensatie en lokale heffingen	-51	-29	-54	-78
- rente effecten	331	523	517	-587
-overige effecten	363	315	539	539

Actueel meerjarenbeeld 2013-2016	-802	1.900	16.689	13.768
---	-------------	--------------	---------------	---------------

De aanpassingen naar aanleiding van de junicirculaire hebben we toegelicht in de brief van 22 juni 2012. De overige aanpassingen hebben betrekking op een verfijning van het effect van het Lenteakkoord, de nominale compensatie en de lokale heffingen. Ook hebben we een nieuwe inschatting gemaakt van de rente-effecten op basis van verwachte rente-ontwikkelingen. Hierbij is (per saldo) sprake van een voordeel van 331 duizend euro in 2013.

De overige effecten zijn:

- De decentralisatie-uitkering 'Antillianengemeenten' is stopgezet. Dit wordt conform richtlijnen doorgegeven aan het betreffende beleidsterrein. Het doorgeven van de korting was nog niet verwerkt in het meerjarenbeeld. Dit levert een structureel voordeel op van 195 duizend euro vanaf 2014.
- De berekening van het budget voor armoedebestrijding is geactualiseerd vanaf 2014. Dit levert een voordeel op van 120 duizend euro in 2014, oplopend tot 344 duizend euro vanaf 2015.
- De oplevering van de Nieuwbouw Sozawe is verschoven van 1 juli 2013 naar 1 oktober 2013. Door de latere oplevering kan drie maanden kapitaallasten vrijvallen. Dit levert in 2013 een incidenteel voordeel op van 363 duizend euro.

Bij het bepalen van het effect voor de opgave van de begroting 2013 houden we rekening met de jaarschijven 2013 en 2014. In 2013 en 2014 resteert een voordeel van 1,1 miljoen euro.

8. Nominale compensatie

In de voorgaande recessie-rapportage was het verwachte nadeel op de nominale compensatie in 2012 opgenomen. Dit was 0,7 miljoen euro. Dit nadeel is nu meegenomen in voortgangsrapportage 2012-1 en komt niet meer afzonderlijk terug. Dit nadeel kan daarom vervallen in de recessie-rapportage.

9. Damsterdiep

Bij de bouw van de parkeergarage Damsterdiep is vertraging ontstaan als gevolg van verzakkingen in de directe omgeving. De gemeente en aannemer verschillen van mening over de verantwoordelijkheid voor de extra kosten. Dit is voorgelegd aan de Raad van arbitrage. Bij de herziening van de grondexploitatie Damsterdiep (RO12.2934759) is het risico van het geschil over verdragingskosten verhoogd van 3,4 miljoen euro naar 6 miljoen euro als gevolg van een nieuwe claim voor de extra kosten door de aannemer van de lekkage en extra rentekosten. Mei 2012 heeft de Raad van arbitrage de gemeente niet in het gelijk gesteld. Dit betekent dat de verdragingskosten voor rekening van de gemeente komen. De precieze omvang van de claim is nog niet duidelijk. Deze zijn afhankelijk van de claim van de aannemer. We treffen hiervoor in 2012 een voorziening. We houden vooralsnog rekening met een voorziening van 6 miljoen euro. Een toekomstige claim kan ten laste van deze voorziening worden gebracht. Het risico in het weerstandsvermogen kan hierdoor vervallen.

10-12. Bedrijventerreinen, woningbouwlocaties en projecten derden

Bij de rekening 2011 is een verlies genomen van 11 miljoen euro voor het afwaarderen van Westpoort fase 2. Daarnaast is een voorziening getroffen van 40 miljoen euro voor het risico bij bedrijventerreinen, woningbouwlocaties en projecten derden. Deze tekorten zijn verwerkt in het rekeningresultaat 2011 en gedekt door middel van een onttrekking aan de reserves.

We hebben een externe gevraagd een beoordeling te geven of de getroffen voorziening van 40 miljoen euro toereikend is. Dit oordeel is gebaseerd op de beschikbare informatie bij de rekening 2011 en actuele informatie over de uitgifte van kavels.

De conclusie is dat Rebel op basis van de analyse op dit moment geen reden ziet om de voorziening bij te stellen. Wel ziet Rebel twee grote risico's die wat hen betreft nader onderzoek verdienen. Het gaat om het risico dat de gemeente in haar grondexploitaties uiteindelijk meer woningen moet schrappen dan de 148 woningen die nu staan ingepland en om het risico dat de grondprijzen naar beneden bijgesteld worden. In het kader van dit onderzoek is het niet mogelijk gebleken om hier een kwantitatieve inschatting van te maken. In de komende periode gaan we met de aanbevelingen aan de slag.

13. Gesubsidieerde arbeid

De afbouw van de gesubsidieerde medewerkers heeft gevolgen voor medewerkers in dienst bij de gemeente (ex banenpoolers). De komende periode proberen we door middel van het regulier maken van de gesubsidieerde banen of het verhogen van inleenvergoedingen ontslag van medewerkers zoveel mogelijk te voorkomen. Het effect op het weerstandsvermogen hiervan is 0,4 miljoen euro.

14. Correctie weerstandsvermogen

Uit de actualisatie van het weerstandsvermogen bij de rekening 2011 bleek dat het weerstandsvermogen uit komt op 0,44. Dit is ruim onvoldoende. Wij streven voor de korte termijn naar een ratio van 0,8 en voor de langere termijn naar een ratio van 100%.

Voor de begroting 2013 herijken we de risico's en de benodigde weerstandscapaciteit. Voor deze recessie-rapportage hebben we alleen de belangrijkste risico's geactualiseerd. De belangrijkste zijn:

- Risico grondexploitaties: het treffen van de voorziening leidt tot een verlaging van het risico volgens de risicoboxmethode van 70,9 miljoen euro naar 61,4 miljoen euro;
- Beoordeling risico lening Euroborg. We hebben het risico voorlopig nog ongewijzigd gelaten. We bespreken de risico inschatting met de accountant. Een eventuele wijziging betrekken we bij het benodigd weerstandsvermogen bij de begroting 2013;
- Het risico bij groot onderhoud betreft een voortschrijdend risico voor de komende vijf jaar. Voor de inschatting voor de begroting 2013 is een nieuwe jaarschijf toegevoegd. Dit leidt tot een iets hoger risico;
- Het risico Damsterdiep kan vervallen omdat we hiervoor een voorziening gaan treffen;

Het risico voor het parkeerbedrijf is vooralsnog ongewijzigd gebleven. Voor het parkeerbedrijf zijn we bezig met het opstellen van een nieuwe meerjarenbegroting. Op basis van deze meerjarenbegroting en gevoeligheidsanalyses maken we bij de begroting 2013 een nieuwe inschatting van het risico.

Om een ratio van 80% te realiseren is een aanvulling van 62,1 miljoen euro nodig. Voor een ratio van 100% is een aanvulling van 98,6 miljoen euro nodig.

Van een aantal afwijkingen is het effect op het weerstandsvermogen afzonderlijk opgenomen in de tabel op de eerste pagina van deze bijlage. Het bedrag van 21,9 miljoen euro is een optelsom van alle overige ontwikkelingen in risico's en weerstandsvermogen. Deze post is negatief omdat bij de rekening 2011 aantal risico's is verlaagd (zoals bij het parkeerbedrijf en onderhoud en beheer) en meer reserves zijn toegerekend aan het weerstandsvermogen (reserve kunst CBK, stimuleringsfonds volkshuisvesting en reserve Martiniplaza). Daarnaast leidt, zoals hierboven genoemd, het treffen van een voorziening tot een verlaging van het risico bij grondexploitaties.

Besluitvorming over nieuwe projecten betekent ook dat weerstandsvermogen moet worden aangevuld voor het risico van deze projecten.

Voor de RegioTram is weerstandsvermogen van 14,4 miljoen euro beschikbaar. Op basis van de actuele businesscase en te maken afspraken met de provincie kan een nieuwe berekening van het benodigde weerstandsvermogen worden gemaakt.

Momenteel wordt besluitvorming over het Sontwegtracé voorbereid. Hierbij dient het effect voor het weerstandsvermogen in beeld te worden gebracht en te worden aangegeven hoe het weerstandsvermogen wordt aangevuld.

De benodigde aanvulling van het weerstandsvermogen voor de Floriade is berekend tussen de 3 en 5 miljoen euro.

15. Effect Rijksbezuinigingen 2013 en 2014

In de voorgaande recessie rapportage hebben we het geschatte effect van de Rijksbezuinigingen in 2013 en 2014 opgenomen. Dit was een nadeel van 6,9 miljoen euro. Inmiddels zijn de effecten van de Rijksbezuinigingen opgenomen in de junicirculaire en verwerkt in het meerjarenbeeld. Het effect Rijksbezuinigingen komt daarom niet afzonderlijk meer terug en kan vervallen uit de recessie-rapportage.

Nieuw in deze vierde recessie-rapportage

16. Besteedbaar rekeningresultaat VGR 2012-I

In Voortgangsrapportage 2012-1 hebben we aangegeven een besteedbaar rekeningresultaat te verwachten van 4,3 miljoen euro. Omdat de junicirculaire nog niet beschikbaar was bij het opstellen van VGR 2012-1, is hiermee in het resultaat van VGR 2012-1 geen rekening gehouden. Doorrekening van de junicirculaire leidt voor 2012 tot een nadelig effect van 1,5 miljoen euro. Daarnaast heeft uw raad bij de rekening door middel van een amendement besloten dat het kinderfonds armoede niet wordt afgeroomd voor een bedrag van 450 duizend euro. Omdat deze als dekking was meegenomen in de begroting 2012 verlaagt dit het (bestedbaar) resultaat met 450 duizend euro. Daarmee resteert een verwacht besteedbaar resultaat 2012 van 2,35 miljoen euro.

In de VGR 2012-I is er een aantal risico's benoemd met betrekking tot het resultaat over 2012. Een aantal effecten is verwerkt in deze recessie rapportage (effecten Lente akkoord en nadeel Damsterdiepgarage). Voor het risico bij het participatiebudget hebben we maatregelen genomen. De volgende risico's gelden nog:

- Een risico van 3 miljoen euro bij de uitvoering van de wet BUIG. In het verwachte resultaat over 2012 is rekening gehouden met de toekenning van een meerjarig aanvullende uitkering (MAU). De definitieve toekenning van de MAU hebben we nog niet ontvangen;
- Risico op terugvordering BDU/SIV van 1 miljoen euro in verband met een mogelijk onvolledige afrekening.
- Daar komt een risico bij met betrekking tot de inzet van de reserve Weerwerk. In de begroting 2012 is 600 duizend euro van deze reserve ingezet. Bij de begroting 2012 is het besluit genomen de reserve van de stichting WeerWerk op te heffen en vrij te laten ten gunste van het concern. De vrijvallende middelen zijn ingezet ter dekking van de begroting 2012. Het ging om een bedrag van 600 duizend euro. Inmiddels is duidelijk dat er sprake is van een risico.

17. iederz

Bij de begroting 2012 verwachtten we voor 2013 een nadelig resultaat bij iederz van 9 miljoen euro. Dit werd volledig veroorzaakt door het verschil tussen onze kosten per SW plaats en de van het Rijk ontvangen subsidie hiervoor (subsidieresultaat). Het verwachte uitvoeringsresultaat voor 2013 was neutraal. Voor 2013 is 4,5 miljoen euro extra beleid beschikbaar gesteld voor iederz. Samen met de reguliere bijdrage in de begroting 2013 van 3,2 miljoen euro komt het beschikbare budget voor iederz uit op 7,7 miljoen euro. Daarmee resteerde bij de begroting 2012 een tekort van 1,3 miljoen. Hiervan is in de begroting 2012 aangegeven dat dit tekort met efficiencywinst moet worden opgelost.

Actualisatie van het financiële beeld voor iederz leidt tot een verwacht nadeel van 8,7 miljoen euro in 2013. Dit bestaat uit een nadelig subsidieresultaat van 6,5 miljoen euro en een nadelig uitvoeringsresultaat van 2,2 miljoen euro nadelig.

Het subsidieresultaat is met 2,5 miljoen euro verbeterd ten opzichte van de prognose van vorig jaar. Dit komt onder andere doordat de korting op de SW-subsidie vanaf 2013 van de baan is. Daarmee blijft de subsidie het peil van 2012 blijft. Dit effect wordt echter deels ongedaan gemaakt door een stijging van de pensioenpremie met ingang van januari 2012. Daarnaast hielden we vorig jaar rekening met een salarisverhoging voor SW personeel. Voor het huidige beeld gaan we uit van handhaving van het salarisniveau van 2012.

De verslechtering van het uitvoeringsresultaat van 2,2 miljoen euro ontstaat door minder investering vanuit het participatiebudget als gevolg van de bezuinigingen op het participatiebudget. Daarnaast leidt de focus op detachering tot omzetverlies bij werkleerbedrijven. Op langere termijn dient dit te worden opgevangen door vermindering van (overhead)kosten.

Het beschikbare budget voor iederz in 2013 is 7,4 miljoen euro. Daarmee resteert een tekort van 1,3 miljoen euro. Zoals we in de begroting 2012 hebben aangegeven dient dit tekort te worden opgelost door middel van efficiencywinst. In het overzicht met tekorten hebben we daarom vooralsnog pm opgenomen.

18. WMO

In voorgaande jaren was sprake van een overschot aan WMO middelen. Daarom is bij de bezuinigingstaakstelling 2011-2014 een bezuinigingstaakstelling opgenomen van 1,9 miljoen euro. Vervolgens heeft het Rijk in 2011 1,5 miljoen euro bezuinigd op de integratie uitkering WMO. De totale taakstelling komt daarmee op 3,4 miljoen euro.

Ter compensatie is in de begroting 2011 1,0 miljoen euro en in de jaren 2012-2014 1,7 miljoen euro extra beleidsmiddelen beschikbaar gesteld.

	2011	2012	2013	2014	2015	2016
Taakstelling bezuinigingen 2011-2014	1.900	1.900	1.900	1.900	1.900	1.900
Rijksbezuiniging integratie uitkering	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500	1.500
Totale taakstelling WMO	3.400	3.400	3.400	3.400	3.400	3.400
Extra beleidsmiddelen WMO	1.000	1.700	1.700	1.700	-	-

In 2011 is de taakstelling op de WMO voor een bedrag van 1,1 miljoen euro niet gehaald. Bij de rekening 2011 is dit tekort meegenomen bij de dekking van het totale tekort over 2011. In de Voortgangsrapportage bezuinigingen heeft uw college aangegeven de niet gerealiseerde taakstelling in 2011 ten laste van de WMO middelen in 2012 te brengen. Dit voorstel is door de raad niet overgenomen. Omdat dit nog niet in de begroting was verwerkt, leidt dit niet tot een financieel knelpunt.

Bij de bespreking van de Voortgangsrapportage bezuinigingen in de raad is wel aangegeven dat een deel van het tekort over 2011 uit de reserve WMO gedekt had kunnen worden. Dit biedt de mogelijkheid een deel van de WMO reserve alsnog in te zetten voor het tekort over 2011. Daarmee kan de onttrekking aan de AER bij de rekening 2011 worden verlaagd. De reserve WMO is onderdeel van het weerstandsvermogen. Wanneer deze middelen worden ingezet voor het tekort, moet het weerstandsvermogen hiervoor worden aangevuld.

In de begroting 2012 is een deel van de totale taakstelling van 3,4 miljoen euro ingevuld. Er resteerde nog een taakstelling van 1,3 miljoen euro opgenomen. Hiervan verwachten wij bij Voortgangsrapportage 2012-I in 2012 1,15 miljoen euro te realiseren. Er wordt in 2012 dus een nadeel van 150 duizend euro verwacht. Daarnaast leidt de junicirculaire tot een lagere integratie uitkering WMO van 0,1 miljoen euro. Daarmee resteert er in 2012 een tekort van 0,25 miljoen euro die binnen WMO budgetten moet worden opgelost.

Een deel van de taakstelling wordt in 2012 incidenteel of niet gerealiseerd. Dit moet in 2013 alsnog gerealiseerd worden. Daarnaast moeten de volgende taakstellingen nog gerealiseerd worden:

- verlagen integratie uitkering met 168 duizend euro;
- bezuiniging eigen bijdrage jaarschijf 2013 van 125 duizend euro;
- verschuiving huishoudelijke hulp 65 duizend euro.

We streven ernaar de taakstelling in de begroting 2013 binnen de WMO op te vangen. We komen hier in de begroting op terug.

19. Overige knelpunten begroting 2013

In de begroting 2013 zal een aantal knelpunten moeten worden opgelost. Het gaat onder andere om:

- SNN
- Noodopvang asielzoekers;
- Armoede en minimabeleid;
- Luchtbehandelingssysteem Oosterpoort;
- Ruimte voor de binnenstad;
- Groningen Bereikbaar.

In de begroting geven we aan hoe we met deze knelpunten willen omgaan. Vooralsnog houden we in 2013 en 2014 rekening met een bedrag van 2,5 miljoen euro.

20. Nieuwe Rijksbezuinigingen

In de junicirculaire 2012 zijn de effecten van het Lenteakkoord verwerkt. Het Lenteakkoord bevat een pakket aan maatregelen van 12 miljard euro. Daarnaast is in het Lenteakkoord besloten twee van de drie decentralisaties voorlopig niet in te voeren (Wwv en begeleiding van AWBZ naar WMO). De bij deze decentralisaties ingeboekte besparingen (oplopend tot ongeveer 1,2 miljard in 2015) zijn hiermee voorlopig teruggedraaid. In het Lenteakkoord zijn maatregelen opgenomen die na 2013 deels worden teruggedraaid (de BTW verhoging wordt vanaf 2014 bijvoorbeeld weer deels gecompenseerd via de inkomstenbelasting).

Uit de juniraming van het CPB blijkt dat het begrotingstekort van het Rijk (inclusief de maatregelen vanuit het Lenteakkoord), behalve in 2014, meerjarig onder de -3% norm vanuit Europa blijft¹. Gemeenten worden wel gewaarschuwd rekening te houden met mogelijke extra bezuiningsmaatregelen van een nieuw kabinet. Op 15 juni is het advies van de Studiegroep begrotingsruimte² verschenen. De belangrijkste conclusie van deze studiegroep is dat voor gezonde overheidsfinanciën het noodzakelijk is in de periode tot 2017 een extra pakket van saldoverbeterende maatregelen te treffen van 20 miljard euro. Een eventueel extra pakket aan maatregelen komt boven op de 12 miljard euro vanuit het Lenteakkoord. Nieuwe Rijksbezuinigingen zullen waarschijnlijk vanaf 2014 of 2015 effect hebben op ons meerjarenbeeld.

Hoe groot de omvang van dit pakket zal zijn valt en hoe deze doorwerkt naar het gemeentefonds is op dit moment moeilijk in te schatten. Nieuwe Rijksbezuinigingen zullen waarschijnlijk vanaf 2014 of 2015 effect hebben op ons meerjarenbeeld. Omdat we op dit moment nog geen goede inschatting kunnen maken zetten we deze post op pm.

3. Opgave

Het tekort komt op basis van de huidige inzichten uit op 12,7 miljoen euro. De benodigde aanvulling van het weerstandsvermogen voor een ratio van 0,8 is 62,1 miljoen euro. Een totale opgave van 74,7 miljoen. Daarnaast komen we bij de begroting terug op de benodigde dekking voor de Floriade van 10 miljoen euro en 3 miljoen euro weerstandsvermogen als gevolg van gemeentelijke risico's bij de Floriade.

¹ Het begrotingstekort volgens de raming van het CPB is 2,9% in 2013, 3,1% in 2014, 2,7% in 2015, 2,8% in 2016 en 2,6% in 2017.

² In deze studiegroep zijn naast het CPB en DNB, ambtenaren vertegenwoordigd van de verschillende ministeries.